

SFC2021 za programe koji dobivaju potporu EFRR-a (cilj „Ulaganje u radna mjesta i rast”), fonda ESF+, Kohezijskog fonda i EFPR-a – članak 21. stavak 3.

CCI	2021HR16FFPR002
Naziv na engleskom	Integrated Territorial Programme 2021 - 2027
Naslov na nacionalnom jeziku/jezicima	HR - Integrirani teritorijalni program 2021. - 2027.
Verzija	1.2
Prva godina	2021
Zadnja godina	2027
Prihvatljivo od	1. sij 2021.
Prihvatljivo do	31. pro 2029.
Broj odluke Komisije	C(2022)9126
Datum odluke Komisije	2. pro 2022.
Regije prema NUTS-u obuhvaćene programom	HR0 - Hrvatska HR02 - Panonska Hrvatska HR021 - Bjelovarsko-bilogorska županija HR022 - Virovitičko-podravska županija HR023 - Požeško-slavonska županija HR024 - Brodsko-posavska županija HR025 - Osječko-baranjska županija HR026 - Vukovarsko-srijemska županija HR027 - Karlovačka županija HR028 - Sisačko-moslavačka županija HR03 - Jadranska Hrvatska HR031 - Primorsko-goranska županija HR032 - Ličko-senjska županija HR033 - Zadarska županija HR034 - Šibensko-kninska županija HR035 - Splitsko-dalmatinska županija HR036 - Istarska županija HR037 - Dubrovačko-neretvanska županija HR05 - Grad Zagreb HR050 - Grad Zagreb HR06 - Sjeverna Hrvatska HR061 - Međimurska županija HR062 - Varaždinska županija HR063 - Koprivničko-križevačka županija HR064 - Krapinsko-zagorska županija HR065 - Zagrebačka županija
Predmetni fond/fondovi	EFRR FPT
Program	☐ u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” samo za najudaljenije regije

Sadržaj

1. Programska strategija: glavni izazovi i odgovori politike	8
Tablica 1.....	17
2. Prioriteti	25
2.1. Prioriteti koji nisu obuhvaćeni tehničkom pomoći	25
2.1.1. Prioritet: 1.. Industrijska tranzicija hrvatskih regija.....	25
2.1.1.1. Specifični cilj: RSO1.1. Razvoj i jačanje istraživačkih i inovacijskih kapaciteta te prihvaćanje naprednih tehnologija (EFRR)	25
2.1.1.1.1. Intervencije fondova	25
Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:	25
Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:	26
Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+	26
Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a.....	27
Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a	27
Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a	27
2.1.1.1.2. Pokazatelji.....	28
Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja	28
Tablica 3.: Pokazatelji rezultata	29
2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije	29
Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije	29
Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja.....	30
Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus	30
Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+.....	31
Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a	31
2.1.1.1.1. Specifični cilj: RSO1.3. Jačanje održivog rasta i konkurentnosti MSP-ova i otvaranje radnih mjesta u njima, među ostalim i kroz produktivna ulaganja (EFRR)	32
2.1.1.1.1.1. Intervencije fondova	32
Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:	32
Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:	33
Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+	33
Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a.....	34
Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a	34
Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a	35
2.1.1.1.1.2. Pokazatelji.....	35
Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja	35
Tablica 3.: Pokazatelji rezultata	36
2.1.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije	36
Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije	37
Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja.....	37
Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus	37
Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+.....	38
Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a	38

2.1.1.1. Specifični cilj: RSO1.4. Razvoj vještina za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo (EFRR)	39
2.1.1.1.1. Intervencije fondova	39
Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:	39
Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:	40
Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+	40
Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a.....	41
Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a	41
Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a	41
2.1.1.1.2. Pokazatelji.....	41
Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja	41
Tablica 3.: Pokazatelji rezultata	42
2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije	42
Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije	42
Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja.....	42
Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus	43
Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+.....	43
Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a	43
2.1.1. Prioritet: 2.. Jačanje zelenog, čistog i, pametnog i održivog gradskog prometa u okviru integriranog teritorijalnog ulaganja u gradovima (Specifični cilj za urbanu mobilnost utvrđen u članku 3. stavku 1. točki (b) podtočki viii. Uredbe o EFRR-u i Kohezijskom fondu)	44
2.1.1.1. Specifični cilj: RSO2.8. Promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti kao dijela prelaska na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika (EFRR)	44
2.1.1.1.1. Intervencije fondova	44
Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:	44
Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:	45
Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+	45
Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a.....	46
Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a	46
Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a	46
2.1.1.1.2. Pokazatelji.....	47
Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja	47
Tablica 3.: Pokazatelji rezultata	47
2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije	48
Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije	48
Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja.....	48
Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus	48
Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+.....	48
Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a	48
2.1.1. Prioritet: 3.. Razvoj urbanih područja kao pokretača regionalnog rasta i razvoja njihovih funkcionalnih područja te razvoj održivih i zelenih otoka.....	50

2.1.1.1. Specifični cilj: RSO5.1. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima (EFRR)	50
2.1.1.1.1. Intervencije fondova	50
Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:	50
Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:	52
Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+	53
Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a.....	53
Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a	54
Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a	54
2.1.1.1.2. Pokazatelji.....	55
Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja	55
Tablica 3.: Pokazatelji rezultata	55
2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije	56
Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije	56
Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja.....	57
Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus.....	57
Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+.....	57
Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a	57
2.1.1.1. Specifični cilj: RSO5.2. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, lokalnog razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u područjima koja nisu urbana (EFRR)	59
2.1.1.1.1. Intervencije fondova	59
Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:	59
Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:	61
Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+	62
Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a.....	62
Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a	63
Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a	63
2.1.1.1.2. Pokazatelji.....	64
Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja	64
Tablica 3.: Pokazatelji rezultata	65
2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije	66
Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije	66
Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja.....	67
Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus.....	67
Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+.....	67
Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a	67
2.1.1. Prioritet: 4.. Pravedna tranzicija.....	68
2.1.1.1. Specifični cilj: JSO8.1. Omogućivanje regijama i ljudima da ublaže socijalne i gospodarske učinke te učinke na zapošljavanje i okoliš koji su posljedica tranzicije prema ostvarenju klimatskih i energetske ciljnih vrijednosti Unije do 2030. i klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050., na temelju Pariškog sporazuma (FPT).....	68

2.1.1.1.1. Intervencije fondova	68
Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:	68
Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:	70
Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+	70
Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a.....	71
Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a	71
Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a	71
2.1.1.1.2. Pokazatelji.....	72
Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja	72
Tablica 3.: Pokazatelji rezultata.....	73
2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije	74
Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije	74
Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja.....	75
Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus.....	75
Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+.....	75
Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a	75
2.2. Prioriteti u okviru tehničke pomoći	77
3. Financijski plan.....	78
3.1. Prijenosi i doprinosi (1)	78
Tablica 15.A: Doprinosi programu InvestEU* (rašclamba po godinama)	78
Tablica 15.B: Doprinosi programu InvestEU* (sažetak).....	78
Obrazloženje, uzimajući u obzir način na koji ti iznosi pridonose postizanju ciljeva politike odabranih u programu u skladu s člankom 10. stavkom 1. Uredbe o programu InvestEU	79
Tablica 16.A: Prijenosi u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja (rašclamba po godinama)	79
Tablica 16.B: Prijenosi u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja* (sažetak).....	79
Prijenosi u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja – obrazloženje	79
Tablica 17.A: Prijenosi među fondovima EFRR, ESF+ i Kohezijskim fondom ili u drugi fond odnosno fondove* (rašclamba po godinama)	79
Tablica 17.B: Prijenosi među fondovima EFRR, ESF+ i Kohezijskim fondom ili u drugi fond odnosno fondove (sažetak)	80
Prijenosi među fondovima s podijeljenim upravljanjem, uključujući prijenose među fondovima kohezijske politike – obrazloženje.....	80
3.2. FPT: dodijeljena sredstava u programu i prijenosi (1).....	80
3.2.1. Sredstva FPT-a dodijeljena programu prije prijenosâ po prioritetu (ako je relevantno) (2)..	80
Tablica 18. Sredstva FPT-a dodijeljena programu u skladu s člankom 3. Uredbe o FPT-u, prije prijenosâ.....	80
3.2.2. Prijenosi u FPT u obliku dopunske potpore (1) (ako je relevantno).....	80
Tablica 18.A: Prijenosi u FPT unutar programa (rašclamba po godinama)	81
Tablica 18.B: Prijenos sredstava iz fondova EFRR i ESF+ u FPT u okviru programa.....	81
Tablica 18.C: Prijenosi u FPT iz drugih programa (rašclamba po godinama)	81
Tablica 18.D: Prijenos sredstava fondova EFRR i ESF+ iz drugih programa u FPT u ovaj program	81
Obrazloženje dopunskog prijenosa iz fondova EFRR i ESF+ na temelju planiranih vrsta intervencija.....	82
3.3. Prijenosi među kategorijama regije na temelju preispitivanja sredinom programskog razdoblja	82
Tablica 19.A: Prijenosi među kategorijama regije na temelju preispitivanja sredinom programskog razdoblja, u okviru programa (rašclamba po godinama)	82

Tablica 19.B: Prijenosi među kategorijama regije na temelju preispitivanja sredinom programskog razdoblja, u druge programe (raščlamba po godinama).....	82
3.4. Prijenosi natrag (1).....	82
Tablica 20.A: Prijenosi natrag (raščlamba po godinama).....	82
Tablica 20.B: Prijenosi natrag* (sažetak).....	83
3.5. Odobrena financijska sredstva po godini.....	84
Tablica 10. Odobrena financijska sredstva po godini.....	84
3.6. Ukupna odobrena financijska sredstva prema fondu i nacionalno sufinanciranje.....	85
Tablica 11. Ukupne financijske dodjele prema fondu i nacionalni doprinos.....	85
4. Uvjeti koji omogućuju provedbu.....	86
5. Programska tijela.....	100
Tablica 13.: Programska tijela.....	100
Raspodjela nadoknađenih iznosa za tehničku pomoć na temelju članka 36. stavka 5. UZO-a ako je utvrđeno više tijela kojima Komisija izvršava plaćanja.....	100
6. Partnerstvo.....	101
7. Komunikacija i vidljivost.....	104
8. Upotreba jediničnih troškova, jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i financiranja koje nije povezano s troškovima.....	107
Tablica 14.: Upotreba jediničnih troškova, jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i financiranja koje nije povezano s troškovima.....	107
Dodatak 1.: Doprinos Unije na temelju jediničnih troškova, jednokratnih iznosa i paušalnih stopa.....	108
A. Sažetak glavnih elemenata.....	108
B. Pojediniosti prema vrsti operacije.....	109
C. Izračun standardnog raspona jediničnih troškova, jednokratnih iznosa ili paušalnih stopa.....	109
1. Izvor podataka upotrijebljenih za izračun standardnog raspona jediničnih troškova, jednokratnih iznosa ili paušalnih stopa (tko je proizveo, prikupio i zabilježio podatke; gdje su podaci pohranjeni, krajnji datumi, potvrđivanje itd.).....	109
2. Navedite zašto su predložena metoda i izračun na temelju članka 94. stavka 2. UZO-a relevantni za tu vrstu operacije.....	109
3. Navedite kako su provedeni izračuni, posebice uključujući sve pretpostavke s obzirom na kvalitetu ili količine. Ako je relevantno, moraju se upotrijebiti statistički dokazi i referentne vrijednosti te ih se, na zahtjev, mora dostaviti u formatu kojim se Komisija može koristiti.....	109
4. Objasnite kako ste osigurali da su u izračun standardnog raspona jediničnih troškova, jednokratnih iznosa ili paušalnih stopa uključeni samo prihvatljivi rashodi.....	109
5. Procjena jednog ili više tijela za reviziju s obzirom na metodologiju izračuna te iznose i mehanizme kojima se osiguravaju provjera, kvaliteta, prikupljanje i pohrana podataka.....	109
Dodatak 2.: Doprinos Unije na temelju financiranja koje nije povezano s troškovima.....	111
A. Sažetak glavnih elemenata.....	111
B. Pojediniosti prema vrsti operacije.....	112
Dodatak 3.: Popis planiranih operacija od strateške važnosti s rasporedom.....	113
Teritorijalni plan za pravednu tranziciju - TJTP01HR. TERITORIJALNI PLAN ZA PRAVEDNU TRANZICIJU (null).....	114
1. Pregled postupka tranzicije i utvrđivanje najteže pogođenih područja unutar države članice.....	114
2. Procjena izazova povezanih s tranzicijom za svako utvrđeno područje.....	118
Područje: Istarska županija (područje Labinštine i Pule).....	118
2.1. Procjena gospodarskog, socijalnog i teritorijalnog učinka tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050.	118
2.2. Razvojne potrebe i ciljevi do 2030. radi postizanja klimatski neutralnog gospodarstva Unije do 2050.....	121
2.3. Usklađenost s drugim relevantnim nacionalnim, regionalnim ili teritorijalnim strategijama i planovima.....	123
2.4. Vrste predviđenih operacija.....	124
Područje: Sisačko-moslavačka županija.....	128
2.1. Procjena gospodarskog, socijalnog i teritorijalnog učinka tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050.	128

2.2. Razvojne potrebe i ciljevi do 2030. radi postizanja klimatski neutralnog gospodarstva Unije do 2050.....	130
2.3. Usklađenost s drugim relevantnim nacionalnim, regionalnim ili teritorijalnim strategijama i planovima.....	132
2.4. Vrste predviđenih operacija	133
3. Mehanizmi upravljanja	137
4. Pokazatelji ostvarenja ili rezultata za pojedine programe.....	139
Obrazloženje nužnosti posebnih pokazatelja ostvarenja ili rezultata za pojedine programe na temelju predviđenih vrsta operacija	139
DOKUMENTI	Error! Bookmark not defined.

1. Programska strategija: glavni izazovi i odgovori politike

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (a) podtočke od i. do viii. i točka (a) podtočka x. te članak 22. stavak 3. točka (b) Uredbe (EU) 2021/1060 (UZO)

Integrirani teritorijalni program 2021.-2027. (ITP) uključuje korištenje Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) i Fonda za pravednu tranziciju (FPT). Provodit će se u okviru cilja Ulaganje za radna mjesta i rast te će pridonijeti ispunjavanju ciljeva politike 1, 2, 5 i FPT definiranih u članku 5. UZO.

Iako je cijela Hrvatska na 64% prosječne razine razvijenosti EU, postoje značajne razlike po pojedinim područjima u životnom standardu i riziku od siromaštva. U 2019. godini Zagreb je bio čak 3,02 puta razvijeniji od županije s najmanjim bruto domaćim proizvodom (BDP) po stanovniku (Virovitičko-podravska). HR je suočena s primjetnim teritorijalnim neravnotežama koje otežavaju konkurentnost i potencijal održivog rasta i uspostavu pozitivnih demografskih trendova što je vidljivo iz rezultata popisa stanovništva 2021., prema kojem se broj stanovnika smanjio za 9,64% pri čemu se broj stanovnika smanjio u svim županijama.

U 2020. godini, srednjoročno vrednovanje napretka u provedbi 2014. – 2020. Sporazuma o partnerstvu (SoP), istaklo je potrebu objavljivanja ciljanih poziva i razvoja kapaciteta potencijalnih korisnika na regionalnoj i lokalnoj razini. Uvođenje ITP-a, programa namijenjenog rješavanju specifičnih i raznolikih teritorijalnih izazova, glavni je način provedbe tih preporuka, komplementarno PKK-u, kroz osnaživanje regionalnih i lokalnih dionika za veću ulogu u provedbi EU fondova na svojim područjima.

Temelj ITP-a je Nacionalna razvojna strategija RH (NRS 2030), koji određuje četiri smjera razvoja, od kojih se na ITP odnosi smjer za uravnoteženi regionalni razvoj koji će se postići putem industrijske tranzicije regija i gradova u okviru cilja politike (CP) 1, osnaživanjem zelenog i čistog prometa u urbanim središtima unutar CP 2, razvoja pametnih i održivih gradova i otoka u okviru CP 5 te pravednom tranzicijom u Istarskoj županiji (IŽ) i Sisačko-moslavačkoj županiji (SMŽ) putem FPT. Program Konkurentnost i kohezija 2021. – 2027. (PKK) se fokusira na tradicionalne sektore, temeljeći svoju intervencijsku logiku na nacionalnim strategijama, dok ITP odgovara na razvojne izazove određenog područja, uključujući demografske trendove, koji se ne mogu riješiti samo nacionalnim politikama te integrira ulaganja temeljem pristupa „odozdo prema gore“, omogućujući regionalnoj i lokalnoj zajednici određivanje prioriteta, i to gradovima i otocima u skladu sa teritorijalnim strategijama (TS), NUTS 2 regijama u planovima industrijske tranzicije (PIT) te IŽ i SMŽ za FPT u Teritorijalnom planu za pravednu tranziciju (TPPT). Više o komplementarnostima i razgraničenju između programa kao i s drugim instrumentima Unije nalazi se u SoP-u. Teritorijalna usmjerenost PKK također je ojačana u usporedbi s 2014.-2020., pri čemu se u oba programa dodatna pozornost posvećuje razvojnim izazovima potpomognutih i brdsko-planinskih područja.

ITP je usmjeren na ona područja u kojima se, unatoč razlikama u geografskoj veličini i upravljačkim strukturama, ulaganja usmjeravaju putem teritorijalnih/strategija lokalnih i regionalnih dionika, kako je definirano u članku 29. UZO (SC 1.iii, SC 2.viii i CP5) ili sličnim participativnim pristupima (SC 1.i, 1.iii.,1.iv i FPT).

Industrijska tranzicija hrvatskih regija

U Hrvatskoj regije prolaze kroz restrukturiranje svojih gospodarstava te uz iznimku Zagreba, znatno zaostaju za prosjekom EU-a, bilježeći negativne demografske i gospodarske trendove, deindustrijalizaciju te odljev mozgova. Gospodarska analiza županija iz 2022. koju je provela Hrvatska gospodarska komora (HGK)[1] dokazuje da postoji veliki razvojni jaz između Zagreba i ostatka zemlje, s izazovima posebno izraženim u područjima u kojima je deindustrijalizacija povezana s nedostatkom

pametnih vještina za zanimanja usmjerena na budućnost i niskom produktivnošću, uglavnom zbog zastarjelih tehnologija.

Prema podacima iz 2017. godine, daleko najveći BDP od svih županija imao je Zagreb sa 125 mlrd kn, dok je na začelju Ličko-senjska županija s BDP-om od 3,1 mlrd kn.[2] Nadalje, pet slavonskih te Ličko-senjska županija činile su tek 12,3% nacionalnog BDP-a. Čak četiri od pet slavonskih županija nalaze se na razini ispod 60% prosječne razine razvijenosti RH. U 2019. u Zagrebu je bilo koncentrirano 33,5% ukupnog broja poduzetnika, 38,4% ukupnog broja zaposlenih i čak 50% ostvarenih ukupnih prihoda, dok su poduzetnici iz Ličko-senjske i Požeško-slavonske županije činili manje od 1% ukupnog broja poduzetnika, a njihovi su prihodi činili tek 0,3%, odnosno 0,6% ukupnih prihoda svih poduzetnika RH.

Uz lošu strukturu gospodarstva, niska ulaganja u istraživanje i razvoj[3], nedovoljno razvijenu poslovnu infrastrukturu, neučinkovite regionalne ekosustave za poduzetnike, ključni društveni izazovi koji utječu na gospodarski rast i razvoj regija povezani su sa starenjem i odljevom radno sposobnog stanovništva[4]. Stoga će se na temelju Smjernica Europske komisije (EK) za industrijsku tranziciju u RH primijeniti koncept industrijske tranzicije triju NUTS 2 regija: Panonske, Jadranske i Sjeverne Hrvatske.

Njihove granice označavaju specifična geografska područja s jedinstvenom povijesnom baštinom, relativnim industrijskim specijalizacijama te društveno-gospodarskim i demografskim uvjetima. Iako su, u smislu teritorija, NUTS2 regije područja veća od gradova ili otoka, riječ je još uvijek o teritorijalnom pristupu usmjerenom na regije različitih industrijskih karakteristika i uključuje sudjelovanje regionalnih dionika, odnosno pristupa „odozdo prema gore“. Svaka regija ima posebne potrebe i kapacitete u području istraživanja i inovacija te vlastiti teritorijalni kapital. Panonska Hrvatska se oslanja na svoj prirodni potencijal (šume i poljoprivredno zemljište), Jadranska na morske resurse i turizam, a Sjeverna Hrvatska na tradicionalne oblike industrijske proizvodnje. Kako bi se osigurala uključenost regionalnih i lokalnih dionika, uspostavom Koordinacijskih vijeća na razini NUTS 2 regija osigurana je koordinacija između županija, obzirom da administrativno-upravna podjela RH prepoznaje županije (NUTS 3) kao nositelje regionalne samouprave.

Izrađeni su planovi za industrijsku tranziciju (PIT) Panonske, Sjeverne i Jadranske Hrvatske, koje su odobrile županije kao izvršna vlast na regionalnoj razini, a temelje se na regionalnim posebnostima i razvojnom potencijalu te se njima definiraju smjerovi promjena, planovi transformacije i prioritetne niše regionalnog gospodarstva grupiranog u regionalne lance vrijednosti (RLV) i utvrđuje institucionalni okvir za praćenje i vrednovanje provedbe PIT-ova. Razvoj PIT-ova temelji se na partnerskom dijalogu i procesu poduzetničkog otkrivanja u kojem su sudjelovali dionici iz poslovnog, znanstveno-istraživačkog, javnog sektora uključujući predstavnike regionalne i nacionalne razine te civilnog sektora. Proces poduzetničkog otkrivanja uključuje mapiranje dionika RLV kako bi se utvrdile ključne misije te ciljevi i načela te uspostavljanje strateških foruma za svaki RLV u okviru kojih će se izraditi akcijski planovi.

Industrijska tranzicija (IT) je sastavni dio Strategije pametne specijalizacije RH do 2029. godine (S3) te također predstavlja i kriterij ispunjenja Uvjeta koji omogućuje provedbu fondova EU, 1.1. „Dobro upravljanje nacionalnom ili regionalnom strategijom pametne specijalizacije“. U okviru ITP-a naglasak će biti na postizanju širenja inovacija, unaprjeđenju regionalne konkurentnosti NUTS 2 regija te na rastu i razvoju MSP-ova u okviru RLV koji čine okosnicu lokalnog gospodarstva. Na taj način IT doprinosi srednjoročnim i specifičnim ciljevima S3 kroz jačanje pozicije prioritetnih niša regionalnog gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti. Uz osiguranu komplementarnost ciljeva, nova generacija S3 na ovaj način adresira regionalne specifičnosti kroz „*place-based*“ usmjerena ulaganja potičući konkurentnost i specijalizaciju regija. Cilj ITP-a im je kroz CP 1 omogućiti modernizaciju i diversifikaciju regionalnog gospodarstva kroz strateška partnerstva za inovacije, podupiranje MSP-ova u komercijalizaciji inovacija, prihvaćanje naprednih tehnologija, razvoj vještina te uspostavu učinkovitog

ekosustava. Time će se osigurati postavljanje ključnih uvjeta za preokret negativnih demografskih trendova budući da konkurentna gospodarstva uklanjaju povode za iseljavanje.

CP 1 pruža okvir za teritorijalne strategije za razvoj urbanih područja i otoka koji daju potporu poduzetništvu putem razvoja poslovne infrastrukture u prioritetnim nišama RLV – pri čemu će gradovi sudjelovati kroz ITU mehanizam dok će otoci imati priliku sudjelovati u RLV ovisno o fokusu njihovih zasebnih TS, ali i potpomognutim i brdsko-planinskim područjima za razvoj MSP-ova u okviru RLV sukladno potrebama.

IT čini sastavni dio upravljanja S3 te je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova EU član Nacionalnog inovacijskog vijeća S3 kao tijela nadležnog za koordinaciju provedbe S3. U provedbu PIT-ova bit će uključeni svi relevantni dionici kroz već uspostavljen institucionalni okvir za industrijsku tranziciju koji se sastoji od Koordinacijskih vijeća te RLV strateških foruma.

Razvoj pametnih i održivih gradova

U razdoblju 2014.-2020. ITU mehanizam se provodi u 4 urbane aglomeracije (Zagreb, Split, Rijeka i Osijek) i 4 veća urbana područja (Zadar, Slavonski Brod, Pula i Karlovac) s preko 50.000 stanovnika.

Uspostavljanje ITU mehanizma dovelo je do kašnjenja u provedbi zbog izazova u uspostavi sustava i prvotno niskog administrativnog kapaciteta uključenih gradova. U 2019. stopa ugovorenosti je iznosila 13%, a isplaćeno je 1,5%, no do svibnja 2022. stopa ugovorenosti dosegla je 98%, a stopa isplata 21%. Unatoč poteškoćama, provedba ITU dovela je do pozitivnih rezultata, što je važan korak prema uključivanju lokalnih dionika u regionalni razvoj RH (pristup „odozdo prema gore“), kao i prema promicanju integriranog pristupa ulaganja funkcionalnih urbanih područja. Kapacitet postojećih ITU gradova u području strateškog planiranja, uzajamne i međusektorske suradnje te pripreme i provedbe projekata je ojačan decentralizacijom sustava upravljanja odnosno delegiranjem funkcije ocjene kvalitete projektnih prijedloga, uz istovremeno jačanje kapaciteta MRRFEU-a za provedbu ITU mehanizma. Navedeni kapaciteti na strani sustava će se nastaviti jačati čime će se osigurati potpora novim ITU gradovima.

Temeljem iskustva provedbe 2014.-2020. i poboljšanih stopa apsorpcije te nacionalnog zakonodavstva za teritorijalni ustroj i razvoj urbanih područja, RH će proširiti provedbu ITU mehanizma u razdoblju 2021.-2027. na 22 grada sa ukupno 192 jedinice lokalne samouprave. Tijekom vrednovanja dosadašnje provedbe istaknuti su određeni izazovi tijekom financijske perspektive 2014.-2020., nastavno na koje je MRRFEU proveo odgovarajuće mitigacijske mjere u cilju unapređenja provedbe ITU mehanizma u novom financijskom razdoblju. Primjerice, MRRFEU je s pripremom krenulo ranije i uspostavilo je intenzivniji sustav praćenja tijekom postupka izrade Strategija održivog urbanog razvoja (SRUP). Benefiti navedenog ogledaju se u činjenici da je uspostavljen odgovarajući institucionalan okvir za provedbu SRUP-a u svim područjima te da će sve 22 strategije biti finalizirane do kraja 2022. godine.

Glavni kriterij za odabir grada kao ITU grada je pravni status grada kao županijskog sjedišta (20 gradova), obzirom da sjedišta županija, kao nadležna tijela, u svom samoupravnom djelokrugu mogu obavljati određene poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, koje drugi gradovi ne mogu. Cilj je, nadalje, osim velikih gradova koji su gospodarski, kulturni, zdravstveni, prometni i znanstveni centri, podržati i razvojnu ulogu manjih gradova, s odgovarajućim administrativnim ovlastima, kako bi se smanjile razlike između urbanih i ruralnih područja kroz njihov razvoj i potaknuo policentrični razvoj. Jedine dvije iznimke u pogledu tog kriterija su Pula i Vinkovci koji imaju broj stanovnika veći od broja stanovnika u njihovim županijskim sjedištima. Uključivanjem ta

dva grada osiguravaju se bolji provedbeni kapaciteti i veći doseg urbanog razvoja u dvije županije u kojima županijska središta Pazin i Vukovar nisu ujedno i najveći gradovi u županiji. Ta 22 grada imaju najveći potencijal biti pokretači ujednačenog razvoja županija, a time i cjelokupnog regionalnog razvoja RH.

Urbana područja u RH suočavaju se s izazovima poput klimatskih promjena, onečišćenja, povećanog rizika od prirodnih katastrofa, pojačanog korištenja resursa, održivog gospodarstva, neodržive urbanizacije, degradacije, gubitka prirodnog kapitala i negativnih demografskih trendova. Specifična područja ulaganja i najprikladnija kombinacija ulaganja za određeno urbano područje bit će razvijena unutar SRUP-ova koji predstavljaju teritorijalne strategije u smislu članka 29. stavka 1 UZO-a te će se koristeći lokalno znanje rješavati identificirani urbani izazovi. SRUP-ove pripremaju sami gradovi i oni su ujedno i strateški akti koji definiraju razvojne ciljeve određenog urbanog područja, uključujući i one kojima se bavi ITU mehanizam u skladu s člankom 30. UZO-a.

Korisnici ITU mehanizma u početku će povlačiti sredstva iz specifičnih ciljeva ITP-a 1.iii, 2.viii i 5.i., ali će se razmotriti proširenje i daljnji razvoj ITU mehanizma na druge ciljeve, politike, fondove ili programe, uključujući PKK. Gradovi će u SRUP-u morati opisati sve mjere koje se planiraju provesti kroz ITU mehanizam i kako će se integrirati različite mjere za rješavanje svakog identificiranog izazova. Budući da CP1 ITP-a olakšava podršku industrijskoj tranziciji u Hrvatskoj, Grad Zagreb, kao jedina NUTS 2 regija koja nije uključena u strategiju industrijske tranzicije, neće moći imati koristi od SC 1.iii ITP-a, dok će drugi JLS-ovi koji čine dio UA Zagreb, ali pripadaju drugim NUTS 2 regijama, moći koristiti sredstva SC 1.iii ITP-a. (ITU Zagreb se sastoji od Grada Zagreba, koji ima istovremeni status grada, županije i NUTS 2 regije, ali uključuje i susjedne općine u susjednim županijama odnosno susjelim NUTS 2 regijama)

22 grada bit će uključena u odabir projekta prema postupku koji će se dodatno definirati nakon što MRRFEU provede analizu i procjenu kapaciteta sva 22 grada u kojima se planira provoditi ITU mehanizam. Gradovi koji su bili uključeni u ITU 2014.-2020., kao i novi ITU gradovi za koje se smatra da imaju dovoljno kapaciteta za tu ulogu, dobit će status posredničkih tijela i njima će se minimalno delegirati funkcija u dijelu odabira operacija, ali i moguće dodatne funkcije prema provedenoj analizi kapaciteta. Ukoliko se utvrdi da grad neće biti tijelo u sustavu (SUK), sudjelovat će u postupku odabira projekata putem imenovanog predstavnika u Odboru za odabir projekata pri čemu će provjeravati npr. doprinos projektnih prijedloga ostvarivanju ciljeva SRUP-a. Osim toga, gradovi koji nisu dio SUK-a a razmatrat će se za postupno imenovanje PT-ova u okviru SUK ITP-a 2021. – 2027. nakon što se osigura razumno jamstvo da takav grad ima odgovarajuću strukturu, administrativne kapacitete i znanje za provedbu ITU mehanizma.

Područja ulaganja identificirana su kroz participativan pristup s predstavnicima gradova u okviru SC-ova 1.iii., 2.viii. i 5.i. Uz SC 5.1, koji omogućuje teritorijalni i integrirani pristup multi-sektorskim urbanim izazovima, postojeći nacrti SRUP-ova pokazuju da su nedostatak poslovne infrastrukture i urbana mobilnost prepoznati kao izazovi koje je istaknula velika većina gradova, i kao takvi će biti zasebno adresirani kroz ITU mehanizam.

1.iii Gradovi kao nositelji policentričnog razvoja, imaju važnu ulogu u industrijskoj tranziciji regija. Njihov položaj u tom procesu ojačat će se kroz unaprjeđivanje poslovne infrastrukture i jačanje poslovnih potpornih institucija, s ciljem pozicioniranja ITU gradova kao regionalnih centara u stvaranju regionalnih eko sustava koji daju učinkovitu podršku RLV i razvoju prioritetnih niša. Predviđena ulaganja dio su prioriteta vezanog uz industrijsku tranziciju, a ne SC 5.i kako bi se lakše postigla sadržajna integracija s procesom industrijske tranzicije.

2.viii Gradski prijevoz je zastario i nije dostatan za ispunjavanje postojećih potreba. Prema Strategiji prometnog razvoja RH jedan od velikih problema gradova je i neadekvatan gradski promet koji stvara jednu četvrtinu ukupnih stakleničkih plinova i uzrok je prometnih gužvi, loše kvalitete zraka, a 69% prometnih nesreća događa se upravo u gradovima. Dodatno, u strukturi voznog parka nizak je udio autobusa koji koriste alternativna goriva ili kombinaciju alternativnih goriva i dizelskih goriva. Javni prijevoz u RH također nije integriran te gradovima nedostaje intermodalna infrastruktura koja omogućuju prelazak s jedne na drugu vrstu prijevoza. Isto tako upotreba bicikla u javnom prijevozu nije dovoljna, uglavnom zbog nesigurnosti jer se promet biciklima odvija na istim prometnicama s prometom vozila, a što je posljedica nedostatka biciklističke infrastrukture ili njene neadekvatne povezanosti. Na brojne potrebe također ukazuju i planovi održive urbane mobilnosti koje je izradio velik broj gradova planiranih za provedbu ITU mehanizma. Komplementarno s aktivnostima u okviru PKK koje su usmjerene prema gradovima većim od 50.000 stanovnika, u okviru ITU mehanizma provodit će se aktivnosti za održivi urbani promet u svim gradovima, uključujući i manje od 50.000 stanovnika.

5.i. U razdoblju 2014. - 2018. godine broj turista koji su posjetili gradove narastao je za 53,13%, što je više od državnog prosjeka (43,39 %). Međutim, razvoj turizma u RH odvijao se na neujednačen način, s glavnim gradom Zagrebom kao vodećom destinacijom urbanog turizma, primorskim gradovima sa značajnim sezonalnim promjenama, dok su drugi gradovi uvelike zaostajali. Stoga je potreban teritorijalni pristup kako bi se osiguralo očuvanje i održiva obnova kulturno-povijesnih dijelova gradova što je značajno za povećanje turističke privlačnosti gradova i njihov gospodarski razvoj. Poticat će se oni projekti koji istovremeno odgovaraju na više razvojnih potreba u urbanom području kroz integrirani pristup (energetska učinkovitost, popratna zelena infrastruktura itd.).

U razdoblju novih društvenih i gospodarskih izazova uzrokovanih pandemijom COVID 19, potresima, ilegalnim useljavanjem, visokim cijenama energije i inflacijom koje doprinose uočenom porastu nesigurnosti, ulaganja će se usmjeriti prema sigurnosti javnih površina, sportskih i kulturnih sadržaja te parkova potičući integrirani pristup, kroz višenamjensku infrastrukturu, obnovu nefunkcionalnih *brownfield* lokacija, ozelenjivanja zapuštenih gradskih otvorenih prostora i sl.

Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine ističe da se sve više gradova bori s izazovima neodržive urbanizacije, degradacijom i gubitkom prirodnog kapitala. S obzirom da trenutno 75% europskog i 58% hrvatskog stanovništva živi u urbanim područjima, ključnu ulogu u rješavanju razvojnih izazova, kao što su učinkovito korištenje resursa, može imati stvaranje, očuvanje i upravljanje zelenom infrastrukturom u urbanim područjima. Aktivnosti u okviru ITU mehanizma provodit će se komplementarno s pilot aktivnostima razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima u okviru specifičnog cilja 2(vii) PKK.

Prema Programu razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje 2021. – 2030. u većim gradovima postoji i velik broj *brownfield* lokacija koje su dio izgrađenih dijelova naselja, ali nisu funkcionalne i predstavljaju rizik za okoliš. No iste predstavljaju potencijal u smislu kružne obnove pri čemu bi se aktiviranjem tih lokacija smanjila potreba za širenjem građevinskih područja. Budući da se u RH godišnje izgradi tek 1 do 2% novih zgrada, potencijal postizanja ciljeva održivog razvoja za postojeće zgrade je značajan. Dodatno, aktivnosti za kojima je izražena potreba u urbanim područjima doprinijet će postupnom povećanju trenutne stope energetske obnove ukupnog fonda zgrada s 0,7% godišnje na 3% 2030. godine kako bi se doprinijelo dekarbonizaciji postojećeg fonda zgrada do 2050. godine.

Razvoj pametnih i održivih otoka

U okviru NRS-a 2030. razvoj pametnih i održivih otoka utvrđen je kao jedan od prioriteta razvojne politike RH, dok Nacionalni plan razvoja otoka za razdoblje 2021. – 2027. (NPRO) definira prioritete za

daljnji razvoj otoka. Zakonodavni okvir predviđa obvezu donošenja županijskih razvojnih planova (ŽRP). Kao dodatak ŽRP-ovima izradit će se teritorijalne strategije za otoke sukladno stavku c članka 28. te članku 29.UZO-a, po čijem donošenju će se započeti s provedbom. Teritorijalne strategije će donijeti županije kao NUTS 3 „relevantna teritorijalna tijela“ sukladno članku 29. UZO-a, u prvoj polovici 2023. godine. Otočni dionici imat će ključnu ulogu u pripremi i provedbi strategija.

Prema NPRO-u, gospodarska struktura otoka pokazuje iznimnu ovisnost o sektoru turizma, o čemu svjedoči podatak da 18% otočnog stanovništva radi u turizmu ili djelatnostima usko povezanim s turizmom, u odnosu na državnu razinu, gdje je zaposleno samo 6% stanovništva. Izrazita sezonalnost uzrokovana turizmom predstavlja veliko opterećenje za infrastrukturu te se preslikava i na društveni život otočana iz čega proizlaze i brojni društveno-gospodarski problemi poput nedostatka društvene infrastrukture i kulturnih sadržaja, slabijih poslovnih prilika, negativnih utjecaja na prirodu i okoliš te nedostataka u opskrbi energijom i vodom za vrijeme sezone. Sve to ima negativne posljedice na demografiju. Stoga je potrebno diversificirati gospodarsku djelatnost uzimajući u obzir RLV u Jadranskoj Hrvatskoj u okviru industrijske tranzicije. Otoci obiluju brojnim kulturnim dobrima (16% ukupnog nacionalnog broja) što predstavlja značajan, ali nedovoljno iskorišten resurs lokalnog razvoja. Nadalje, otoci zauzimaju 5,8% kopnenog dijela RH, ali njihov udio od 15% u ukupno zaštićenim područjima prirode RH odražava potencijal otočnog prirodnog kapitala. Dodatno, klimatske osobitosti otoka u uvjetima smanjene prometne dostupnosti dodatno naglašava njihovu izloženost klimatskim promjenama te je potrebno smanjiti negativne utjecaje. Najveći izazov na otocima predstavljaju sve učestalije pojave prirodnih prijetnji poput toplinskih valova, suša, požara i dr. Većina otoka nije autonomna u opskrbi energijom, već ovisi o distribuciji s kopna. Dodatan izazov predstavlja povećana potražnja za električnom energijom tijekom vrhunca sezone.

Operacije koje podupire ITP usredotočit će se na dio tema kojima se bavi NPRO, poput javno-društvene infrastrukture i usluga (primjerice sportsko-rekreativna infrastruktura, javni prostori na kojima se građani okupljaju, razvoj civilnog društva itd.), poduzetništva, zaštite prirode i okoliša, čiste energije, obnovljivih izvora energije, prilagodbe klimatskim promjenama i ublažavanja njihovog utjecaja te očuvanja kulturne baštine. Iako ovo predstavlja širok raspon izazova koji se ne mogu riješiti samo putem SC 5.ii, ulaganja kroz SC 5.ii će biti prioritizirana na način da pokriju specifične potrebe otoka koje su lokalne prirode i povezuju niz gore navedenih tema s potencijalom njihove integracije na razini projekta, primjenom koncepta Pametnog otoka i doprinosom klimatskim ciljevima EU-a.

Fond za pravednu tranziciju (FPT)

Konačni teritorijalni i tematski opseg potpore FPT-a bit će definiran TPPT.

TPPT će u obzir uzeti Uredbu (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti („Europski zakon o klimi”), Prilog D Izvješća za Hrvatsku 2020., Integrirani nacionalni energetske i klimatski plan za RH za razdoblje 2021.- 2030. godine, REPowerEU inicijativu i Preporuku Vijeća o osiguravanju poštene tranzicije prema klimatskoj neutralnosti.

IŽ je povijesno jedina regija koja je imala proizvodnju ugljena u RH. Ekološki izazovi u IŽ usko su povezani s proizvodnjom električne energije i cementnom industrijom, te se u njoj nalazi elektrana na ugljen, koja proizvodi 6% energije ukupno proizvedene u zemlji. U IŽ na teritoriju utjecaja (Grad Labin, Općine Kršan, Sveta Nedelja, Pićan i Raša i Grad Pula) identificirana su 4 važna gospodarska subjekta: Calucem d.o.o., HEP d.d. TE Plomin, Holcim d.o.o i Rockwool Adriatic d.o.o., koji su i najveći zagađivači u proizvodnom sektoru u županiji. Sukladno provedenim analizama regulatornog okvira FPT prihvatljivih tehnologija od navedenih ETS postrojenja, FPT će podupirati tehnologiju hvatanja i skladištenja ugljika u Holcim d.o.o. Potencijalni negativni utjecaji tranzicije gospodarskih subjekata na radnu snagu na području Labinštine (navedeni subjekti zapošljavaju oko 850 ljudi) su značajni, te će

posljedično utjecati i na šire područje putem dobavljača i zaposlenika što se može potvrditi velikim brojem dobavljača čije poslovanje ovisi o gospodarskim subjektima. U vidu emisija, subjekti su zajedno činili 24,7% ukupnih nacionalnih verificiranih emisija u 2019. godini, što je značajan pokazatelj velikog utjecaja na okoliš. U TPPT-u su identificirane razvojne potrebe povezane s energetsom tranzicijom, tranzicijom ljudskog kapitala i socijalne infrastrukture te tranzicijom gospodarstva i okoliša. TPPT predviđa omogućavanje gospodarske diversifikacije kroz ulaganja u nove tehnologije s ciljem smanjenja stakleničkih plinova i prelazak na ekološki prihvatljive sustave, stvaranje novih radnih mjesta za tehnička zanimanja, promicanje programa orijentiranih na kompetencije usmjerene na budućnost, poboljšanje veza između tvrtki i obrazovnih institucija te programa prekvalifikacije, usavršavanja i veću ponudu neformalnog obrazovanja, čime će se ublažiti utjecaj tranzicije pripremom radnika i nezaposlenih za buduće potrebe tržišta rada. Također se planira uspostavljanje središta za održive i ekološke tehnološke inovacije, s naglaskom na dekarbonizaciji i omogućavanju kružnih poslovnih modela u proizvodnom sektoru, koja će služiti kao platforma za suradnju koja izravno povezuje studente, istraživače, poduzetnike, novoosnovana poduzeća, MSP-ove i velike tvrtke. Procjenjuje se da će predviđena ulaganja u IŽ stvoriti potencijalno 300 direktnih i 300 indirektnih radnih mjesta, dok će broj prekvalificiranih osoba biti oko 200.

SMŽ povijesno je bila jedna od primarno industrijskih regija, a sad je jedna od najmanje razvijenih u RH. Emisije stakleničkih plinova u SMŽ nastaje kao produkt industrije gnojiva, dušikovih spojeva i naftnih derivata. U lancima vrijednosti tih energetski intenzivnih industrija zaposlen je velik broj ljudi. Procjenjuje se da će tranzicija kemijske industrije i rafinerije utjecati na otprilike 7% ukupnog stanovništva SMŽ. Na području SMŽ nalazi se pet važnih gospodarskih subjekata koji ujedno imaju najveći doprinos županijskim emisijama stakleničkih plinova: Petrokemija d.d., HEP d.o.o. - TE Sisak, Gavrilović d.o.o., INA d.d. – rafinerija Sisak te ABS Sisak d.o.o. Broj zaposlenih u navedenim subjektima iznosi 2.484 od čega 25% živi u Sisku, a 37% u Kutini, što ukazuje na veliku ovisnost gospodarskih subjekata o lokalnoj radnoj snazi. Važan pokretač lokalnog gospodarstva je i 250 dobavljača, partnera i suradnika sa sjedištem u SMŽ s kojima gospodarski subjekti posluju. Prosječna stopa nezaposlenosti u SMŽ u 2017. godini iznosila je 29%, u 2019. 20%, a u srpnju 2020. 19% te je najviša u RH. U TPPT-u su identificirane razvojne potrebe povezane s energetsom tranzicijom, tranzicijom ljudskog kapitala i socijalne infrastrukture te tranzicijom gospodarstva i okoliša. TPPT predviđa ulaganja u gospodarsku diversifikaciju, povezivanje lokalnih istraživačkih institucija i privatnog sektora, te aktivnosti koje će omogućiti prekvalifikaciju/ponovno osposobljavanje i pružanje lakšeg pristupa pomoći pri traženju posla. Aktivnostima bi se pokušao promijeniti negativan trend prouzrokovan iseljavanjem stanovništva (pogotovo mladih i mladih obitelji), nedavnim potresom i nepostojanjem sveučilišta. Očekuje se da će predviđena ulaganja osposobiti 8.578 i prekvalificirati 750 osoba te stvoriti oko 450 novih radnih mjesta.

Izazovi u administrativnim kapacitetima odnose se na pravilno funkcioniranje SUK, strateško planiranje kapaciteta, mogućnosti sustava na brzo i fleksibilno odgovaranje na promjenjive potrebe i uvjete, povećanje kapaciteta krajnjih korisnika i dionika na svim razinama za učinkovitu provedbu projekata, donošenje odluka utemeljenih na dokazima, poboljšanje učinkovitosti javne nabave te bolje i učinkovitije mjere za sprječavanje i suzbijanje sukoba interesa, prijevara i korupcije. Tijekom provedbe Programa Upravljačko tijelo poticat će se strateško korištenje javne nabave za podršku ciljevima Politike. U postupku provedbe programa, gdje je primjenjivo stavljat će se naglasak na projekte koji potiču zelenu tranziciju i ekološki prihvatljiva rješenja što će posredno dovesti do primjene kriterija zelene javne nabave te gdje je primjenjivo poticati primjenu kriterija vezanog uz kvalitetu i troškove životnog ciklusa.

S tom svrhom izrađen je jedinstveni nacionalni Plan za jačanje kapaciteta za korištenje EU fondova u RH, koji sadrži zajedničke i programski specifične mjere, gdje je primjenjivo. Bitan element u izgradnji

tehničkih kapaciteta i pripremi zalihe zrelih projekata predstavlja suradnja sa savjetodavnim stručnim službama EK. Podrška će biti osigurana, osim u potpori za pripremu projekata, također i za prijenos znanja i izgradnju tehničkih kapaciteta tijela SUK-a i korisnika strateških projekata. U odnosu na ITP, posebna pažnja će se usmjeriti na jačanje kapaciteta dionika i korisnika na odgovarajućim teritorijalnim razinama. U odnosu na provedbu FPT-a u ITP-u uzet će se u obzir ishodi TSI projekta, iz kojeg će proizaći plan treninga i akcijski plan za jačanje kapaciteta. U odnosu na uspostavu sustava, isti će se temeljiti na iskustvu provedbe i sustava OPKK 2014.-2020. Predviđen je niz koordinativnih mehanizama i alata za standardizaciju procedura i administrativno rasterećenje tijela u SUK-u, čiji će rezultati posredno utjecati i na postupanja korisnika, kao i niz mjera i aktivnosti za jačanje kapaciteta tijela u SUK-u i krajnjih korisnika za pripremu i provedbu projekata. Dodatno, svemu će doprinijeti i uspostava jedinstvenog OzP-a za PKK i ITP. Mjere kojima se pridonosi sprječavanju prevara i korupcije nalaze se u nac. zakonodavstvu i implementirat će se u interne procedure tijela, koja će istovremeno biti i tijela u SUK-u, na odgovarajući način.

Većina operacija u ITP-u provodit će se putem bespovratnih sredstava, dok će se za pojedine operacije u kojima postoje mjere koje ostvaruju dobit ili uštedu razmotriti i mogućnost korištenja financijskih instrumenata.

Makro-regionalne strategije predstavljaju integrirani oblik suradnje države članice (DČ) EU i treće zemlje, koji se odnosi na zajedničke izazove s kojima se suočava određeno geografsko područje koje će imati koristi od ojačane suradnje koja ima za cilj doprinijeti postizanju ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije. Nastavit će pružati potporu DČ EU smještenim u istom geografskom području pri zajedničkom rješavanju specifičnih teritorijalnih izazova poput plovnih puteva, sigurnosti, regionalne gospodarske konkurentnosti, bioraznolikosti, zagađenosti itd. RH sudjeluje u provedbi 2 makro-regionalne strategije: Strategiji EU za dunavsku regiju (EUSDR) i Strategiji za jadransko-jonsku regiju (EUSAIR).

Gdje je relevantno, ITP će podržati ulaganja koja doprinose održivim, estetskim i uključivim načelima inicijative Novi europski Bauhaus u pogledu pronalaženja pristupačnih, uključivih, održivih i atraktivnih rješenja za klimatske izazove.

Sva ulaganja slijedit će načela sprečavanja segregacije, s naglaskom na poticanje pristupa redovnim uključivim uslugama u svim sektorima obuhvaćenima Programom.

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije izrađena su uzimajući u obzir Smjernice o osiguravanju poštovanja Povelje EU o temeljnim pravima pri provedbi ESI fondova (2016/C269/01) i kontrolni popis za temeljna prava, uz prijedloge Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova. Odgovarajući kodovi u okviru dimenzije ravnopravnosti spolova dodijeljeni su slijedom procjene učinka na razini pojedine operacije na temelju poznavanja prirode svake od njih i raspoložive metodologije za određivanje dimenzije ravnopravnosti spolova.

U provedbi fondova u okviru SoP-a poštivat će se horizontalna načela jednakosti između žena i muškaraca te načela nediskriminacije svih skupina u društvu.

Nadalje, RH će u provedbi programa osigurati poštivanje temeljnih prava i usklađenost s Poveljom o temeljnim pravima Europske unije i Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom. Naglasak će također biti stavljen na borbu protiv nejednakosti, primjenu načela sprječavanja segregacije, posebno osoba u nepovoljnom položaju.

[1] <https://www.hgk.hr/documents/analiza-zupanija-2020-web5ffd68620c52c.pdf>

[2] ŽUPANIJE – razvojna raznolikost i gospodarski potencijali, Hrvatska gospodarska komora, 2020.

[3] Analysis of the Quality and Coherence of the Policy Mix, Svjetska banka, 2019.

[4] Identificirano i kroz EDP proces pri izradi Planova za industrijsku tranziciju kao ključni izazovi.

1. Programska strategija: glavni izazovi i odgovori politike

Tablica 1.

Cilj politike ili specifični cilj FPT-a	Specifični cilj ili posebni prioritet*	Obrazloženje (sažetak)
<p>1. Konkurentnija i pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe i regionalne povezivosti u području IKT-a</p>	<p>RSO1.1. Razvoj i jačanje istraživačkih i inovacijskih kapaciteta te prihvaćanje naprednih tehnologija</p>	<p>Odabir ovog specifičnog cilja temelji se na potrebama definiranim u NRS 2030. odnosno prioritetu provedbe politike pametne specijalizacije i jačanja pozicije regionalnoga gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti, koji obuhvaća podršku industrijskoj tranziciji i jačanju pozicije regionalnoga gospodarstva u globalnim lancima vrijednosti; preporukama Vijeća o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2019. godinu djelovanja kojima je cilj usmjeriti investicijsku politiku, između ostalog, na istraživanje i inovacije, vodeći računa o regionalnim razlikama; Prilogu D Izvješća za Hrvatsku 2019. godine kojim su utvrđene potrebe za ulaganjima u cilju povećanja istraživačkih i inovacijskih kapaciteta i primjene naprednih tehnologija uzimajući u obzir teritorijalne razlike u okviru čega i poboljšanja inovacijskih rezultata i poticanja rasta produktivnosti utvrđivanjem područja pametne specijalizacije na temelju nacionalnih i regionalnih potreba i potencijala. Kako bi se odabrane politike i provele putem ovog specifičnog cilja usmjeravaju se aktivnosti koje će omogućiti uspostavu strateških partnerstva za inovacije i razvoj inovacijskih klastera u skladu s Planovima industrijske tranzicije regija što će u konačnici doprinijeti učinkovitoj industrijskoj tranziciji hrvatskih regija.</p>

Cilj politike ili specifični cilj FPT-a	Specifični cilj ili posebni prioritet*	Obrazloženje (sažetak)
<p>1. Konkurentnija i pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe i regionalne povezivosti u području IKT-a</p>	<p>RSO1.3. Jačanje održivog rasta i konkurentnosti MSP-ova i otvaranje radnih mjesta u njima, među ostalim i kroz produktivna ulaganja</p>	<p>Odabir ovog specifičnog cilja temelji se na potrebama definiranim u NRS 2030. odnosno prioritnim područjima ulaganja koja se odnose se na provedbu politike pametne specijalizacije i jačanja pozicije regionalnoga gospodarstva kroz uspostavu regionalnih ekosustava i inovacijskih sustava za poduzetnike, teritorijalno brendiranje i promociju regionalnog gospodarstva i podršku industrijskoj tranziciji prema nišama više dodane vrijednosti, ali i na gospodarsku regeneraciju depriviranih područja; preporukama Vijeća o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2019. u svezi usmjeravanja investicijske politike na istraživanje i inovacije, vodeći računa o regionalnim razlikama; Prilogu D Izvješća za Hrvatsku 2019. godine prema kojem je za RH potrebno napredovanje u globalnim lancima vrijednosti kao i poboljšanje kvalitete poduzetničkih potpornih institucija i poslovnog okruženja. Kako bi se odabrane politike i provele putem ovog specifičnog cilja usmjeravaju se aktivnosti koje će stvoriti učinkovit eko sustav za poduzetnike, poboljšati poslovnu klimu i dati podršku jačanju konkurentnosti i internacionalizaciji MSP-ova što će u konačnici povoljno utjecati na rast i razvoj MSP-ova, kao kritičnog čimbenika i pokretača industrijske tranzicije i ključnog alata za otvaranje novih radnih mjesta. Aktivnosti se usmjeravaju i na davanje podrške jačanju eko sustava za poduzetnike na potpomognutim i brdsko-planinskim područjima s ciljem poboljšanja poslovne klime i jačanja atraktivnosti za privlačenje ulaganja u razvoj MSP-ova u</p>

Cilj politike ili specifični cilj FPT-a	Specifični cilj ili posebni prioritet*	Obrazloženje (sažetak)
		<p>regionalnim lancima vrijednosti koji čine okosnicu lokalnog gospodarstva. Potrebe iskazane u području razvoja poduzetništva u urbanim područjima dodatno će se razraditi u SRUP kroz ITU mehanizam u cilju poticanja integriranog socioekonomskog razvoja kako bi se stvorilo povoljno okruženje za poduzetništvo u urbanim područjima, s ciljem njihovog pozicioniranja kao regionalnih centara i jačanje njihove uloge u stvaranju regionalnih eko sustava koji daju učinkovitu podršku regionalnim lancima vrijednosti i razvoju prioritetnih niša industrijske tranzicije.</p>
<p>1. Konkurentnija i pametnija Europa promicanjem inovativne i pametne gospodarske preobrazbe i regionalne povezivosti u području IKT-a</p>	<p>RSO1.4. Razvoj vještina za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo</p>	<p>Odabir ovog specifičnog cilja temelji se na potrebama definiranim u NRS 2030. odnosno prioritetima u provedbi javnih politika koji će doprinijeti unaprjeđivanju vještina i znanja radno sposobnog stanovništva, s naglaskom na poduzetničke i digitalne vještine te usklađenosti vještina s potrebama tržišta rada; preporukama Vijeća o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2020. godinu u svezi poduzimanja mjera za promicanje stjecanja vještina; Prilogu D Izvješća za Hrvatsku 2019. godine koje utvrđuje kako su nedostatak i neusklađenost vještina među glavnim preprekama daljnjem gospodarskom razvoju Hrvatske. Kako bi se odabrane politike i provele putem ovog specifičnog cilja usmjeravaju se aktivnosti razvoja pametnih vještina za industrijsku tranziciju što će u konačnici doprinijeti pripremi za poslove budućnosti, specifične za regionalne potrebe i regionalne lance vrijednosti.</p>

Cilj politike ili specifični cilj FPT-a	Specifični cilj ili posebni prioritet*	Obrazloženje (sažetak)
<p>2. Zelenija, otporna Europa s niskom razinom emisija koja prelazi na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika promicanjem prelaska na čistu i pravednu energiju, zelenih i plavih ulaganja, kružnoga gospodarstva, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama, sprečavanja rizika i upravljanja njime te održive urbane mobilnosti</p>	<p>RSO2.8. Promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti kao dijela prelaska na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika</p>	<p>Odabir ovog specifičnog cilja temelji se na potrebama definiranim u NRS 2030. pri čemu je jedno od prioritetnih područja javnih politika razvoj pametnih i održivih gradova te među ostalim i promicanje integriranog urbanog prijevoza i pametne mobilnosti, Preporuci Vijeća o Nacionalnom programu reformi Hrvatske za 2019. Republici Hrvatskoj da usmjeri investicijsku politiku na održivi gradski promet, vodeći računa o regionalnim razlikama; Srednjoročnom vrednovanju napretka u provedbi Sporazuma o partnerstvu, siječanj 2020. koje navodi kako je udio ekološki prihvatljivog prijevoza malen, te su potrebni dodatni naponi u pogledu razvoja održivog i integriranog javnog prijevoza, kao i gradskih i prigradskih mobilnih sustava s niskim emisijama ugljika; Izvješću za Hrvatsku 2020. godine koje utvrđuje da su potrebna ulaganja u cilju promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti. Navedene potrebe će se dodatno razraditi u SRUP u cilju poticanja integriranog socioekonomskog razvoja u urbanim područjima. Kako bi se odabrane politike i provele putem ovog specifičnog cilja usmjeravaju se aktivnosti jačanja zelenog, čistog, pametnog i održivog gradskog prometa što će u konačnici doprinijeti jačanju uloge gradova kao pokretača regionalnog rasta.</p>
<p>5. Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa</p>	<p>RSO5.1. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima</p>	<p>Ovaj specifični cilj je odabran u svrhu financiranja lokalnih potreba definiranih u SRUP-ovima, a koje proizlaze iz potreba svih JLS-ova iz obuhvata urbanih područja. Pored primarnih ulaganja definiranih u okviru ovog cilja, u urbanim područjima će se komplementarno provoditi ulaganja u okviru SC 1.iii i 2.viii. koji fokus daju</p>

Cilj politike ili specifični cilj FPT-a	Specifični cilj ili posebni prioritet*	Obrazloženje (sažetak)
		<p>na razvoj poslovnog okruženja i urbanu mobilnost. Urbana područja u RH suočavaju se s brojnim izazovima od kojih se posebno ističu klimatske promjene i onečišćenja ti povećani rizik od prirodnih katastrofa, pojačano korištenje resursa, neodrživa urbanizacija, degradacija i gubitak prirodnog kapitala, izazovi vezani uz urbanu sigurnost, izazovi razvoja održivog turizma, globalizacija i ubrzane tehnološke promjene i povezani ekonomski izazovi. Odabir ovog specifičnog cilja temelji se na potrebama definiranim u NRS 2030. pri čemu je jedno od prioritarnih područja javnih politika razvoj pametnih i održivih gradova; Prilogu D Izvješća za Hrvatsku 2019. godine koje kao prioritetnu potrebu utvrđuje jačanje uloge vodećih gospodarskih središta kao pokretača regionalnog rasta te održivog i integriranog razvoja njihovih funkcionalnih područja; Srednjoročnom vrednovanju napretka u provedbi Sporazuma o partnerstvu, siječanj 2020. preporučuje se proširiti ITU mehanizam na nove gradove kako bi se ojačali razvojni centri te tako pridonosili ravnomjernom regionalnoj razvoju. Navedene potrebe će se dodatno razraditi u SRUP u cilju poticanja integriranog socioekonomskog razvoja u urbanim područjima. Kako bi se odabrane politike i provele putem ovog specifičnog cilja usmjeravaju se aktivnosti razvoja pametnih gradova što će u konačnici doprinijeti jačanju uloge gradova kao pokretača regionalnog rasta.</p>
5. Europa bliža građanima poticanjem održivog i integriranog razvoja svih vrsta područja i lokalnih inicijativa	RSO5.2. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, lokalnog razvoja u području okoliša, kulture, prirodne	U svrhu razvoja pametnih i održivih otoka prioriteta ulaganja na otocima fokusirat će se na specifične potrebe otoka koje su lokalnog

Cilj politike ili specifični cilj FPT-a	Specifični cilj ili posebni prioritet*	Obrazloženje (sažetak)
	baštine, održivog turizma i sigurnosti u područjima koja nisu urbana	karaktera i koje povezuju više tema poput, ulaganja u javnu društvenu i poslovnu infrastrukturu, razvoj zelene i plave infrastrukture, obnove materijalnih kulturnih dobara, objedinjenih ulaganja u energetske učinkovitost javne infrastrukture, uključujući podršku sektorima plavog gospodarstva. Odabir ovog specifičnog cilja temelji se na potrebama definiranim u NRS 2030. pri čemu je jedno od prioritetnih područja javnih politika razvoj pametnih i održivih otoka; Prilogu D Izvješća za Hrvatsku 2019. godine koje kao prioritetnu potrebu u cilju smanjenja nejednakosti među regijama utvrđuje potrebu uzimanja u obzir zemljopisnih specifičnosti otoka, potiče gospodarska aktivnost te da ih se povezuje s vodećim razvijenim središtima. Navedene potrebe će se dodatno razraditi u teritorijalnim strategijama za područje otoka u cilju pozitivnog utjecaja na širu zajednicu i otočni prostor. Kako bi se odabrane politike i provele putem ovog specifičnog cilja usmjeravaju se aktivnosti razvoja pametnih otoka što će u konačnici doprinijeti smanjenju nepovoljnih utjecaja, ali i iskorištavanja potencijala zemljopisnih specifičnosti otoka te razvoju održivih i zelenih otoka.
8. Omogućavanje regijama i ljudima da ublaže socijalne i gospodarske učinke te učinke na zapošljavanje i okoliš koji su posljedica tranzicije prema ostvarenju klimatskih i energetske ciljnih vrijednosti Unije do 2030. i klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050., na temelju Pariškog sporazuma	JSO8.1. Omogućavanje regijama i ljudima da ublaže socijalne i gospodarske učinke te učinke na zapošljavanje i okoliš koji su posljedica tranzicije prema ostvarenju klimatskih i energetske ciljnih vrijednosti Unije do 2030. i klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050., na temelju Pariškog sporazuma	Odabir ovog specifičnog cilja temelji se na potrebama definiranim u NRS 2030. odnosno prioritetima u provedbi javnih politika koji će doprinijeti poticanju ulaganja u istraživanje, tehnološki razvoj i inovacije, poticanju suradnje između poslovnog i istraživačkog sektora, modernizacije i dekarbonizacije energetske intenzivnih industrija, razvoju ljudskih potencijala, promicanju energetske tranzicije i obnovljivih

Cilj politike ili specifični cilj FPT-a	Specifični cilj ili posebni prioritet*	Obrazloženje (sažetak)
		<p>izvora energije, povećanju energetske samodostatnosti i učinkovitosti, tranziciji na čistu energiju, te dekarbonizacije, uklanjanja, skladištenja i uporabe ugljikovog dioksida. Prilogom D Izvješća za Hrvatsku 2020. temeljem intenziteta emisija stakleničkih plinova izdvojene su dvije regije: SMŽ i IŽ. Industrijska postrojenja u tim županijama zapošljavaju znatan broj radnika, a njihov opstanak ugrožen je zbog prelaska na tehnološki napredne procese. Sukladno Prilogu D, ključne mjere mogle bi biti posebno usmjerene na: produktivna ulaganja u MSP-ove, uključujući novoosnovana poduzeća, što dovodi do gospodarske diversifikacije i preusmjeravanja ulaganja u aktivnosti istraživanja i inovacija te poticanje prijenosa naprednih tehnologija, ulaganja u uvođenje tehnologije i infrastrukture za čistu energiju po pristupačnoj cijeni i smanjenje emisija stakleničkih plinova, ulaganja u digitalizaciju, ulaganja u unapređenje kružnoga gospodarstva, i ulaganja u dokvalifikaciju i prekvalifikaciju radnika. U integriranom nacionalnom energetskom i klimatskom planu za RH za razdoblje 2021.-2030. godine zadani su ciljevi smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. godine, u ETS sektoru najmanje za 43 % u odnosu na razinu iz 2005. godine, dok za sektore izvan ETS-a najmanje za 7 % u odnosu na razinu iz 2005. godine. Kako bi se odabrane politike i provele putem ovog specifičnog cilja, Teritorijalni plan za pravednu tranziciju (TPPT) se usmjerava na aktivnosti diversifikacije, jačanja otpornosti i dekarbonizacije regionalnog gospodarstva u SMŽ i IŽ, te jačanja poduzetničkih vještina, znanja i primjene praksi u kontekstu zelene tranzicije, što</p>

Cilj politike ili specifični cilj FPT-a	Specifični cilj ili posebni prioritet*	Obrazloženje (sažetak)
		će doprinijeti ublažavanju gospodarskih učinaka tranzicije i učinaka na zapošljavanje, te smanjenju udjela emisija stakleničkih plinova SMŽ i IŽ u ukupnom nacionalnom računu.

* Posebni prioriteti u skladu s Uredbom o fondu ESF+

2. Prioriteti

Upućivanje: članak 22. stavak 2. i članak 22. stavak 3. točka (c) UZO-a

2.1. Prioriteti koji nisu obuhvaćeni tehničkom pomoći

2.1.1. Prioritet: 1.. Industrijska tranzicija hrvatskih regija

2.1.1.1. Specifični cilj: RSO1.1. Razvoj i jačanje istraživačkih i inovacijskih kapaciteta te prihvaćanje naprednih tehnologija (EFRR)

2.1.1.1.1. Intervencije fondova

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočke i., iii., iv., v., vi. i vii. UZO-a

Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:

- Jedan od ključnih pokretača tranzicije regionalnog gospodarstva bit će širenje i difuzija inovacija čime će se omogućiti diversifikacija regionalnih gospodarstava i jačanje regionalne konkurentnosti.
- Širenje i difuzija inovacija u okviru regionalnih gospodarstava omogućit će se kroz poticanje strateških partnerstva za inovacije i razvoj inovacijskih klastera u okviru regionalnih lanaca vrijednosti (uključujući zeleni rast i plavo gospodarstvo) s ciljem uvođenja strukturnih promjena i specijalizacije regionalnih gospodarstava u nišama više dodane vrijednosti. Neke od relevantnih istraživačkih tema i misija za istraživanje i razvoj odnose se na davanje odgovora na klimatske promjene i razvoj zelenih (eko) tehnologija, materijala i proizvoda.
- U okviru planiranih javnih poziva za strateška partnerstva za inovacije financirat će se konzorciji od minimalno tri poduzetnika (od čega minimalno 2 MSP-a, i po potrebi partnera iz znanstveno-istraživačkog i javnog sektora, te će se moći dobiti potpore za projekte istraživanja i razvoja (industrijsko istraživanje, eksperimentalni razvoj, studije izvedivosti) i podrška za razvoj istraživačke i tehnološke infrastrukture koje će poduzetnicima omogućiti diversifikaciju poslovanja i razvoj novih proizvoda u okviru RLV prioriternih niša. Nastavno na ključne društvene izazove urbanih područja i otoka, kroz strateška partnerstva za inovacije moći će se uspostavljati i novi modeli Triple Helix suradnje (Urban and Island Transition Alliance), temeljeni na „Mission-oriented R&D“ i jedinstveni na razini EU-a, koji će povezati proces industrijske tranzicije s razvojem urbanih područja i razvojem otoka te demonstrirati inovativna rješenja upravo na području grada ili otoka koji je definirao razvojni izazov.
- Nadalje, javnim pozivima za podršku inovacijskim klasterima poticat će se umrežavanje dionika u okviru regionalnih lanaca vrijednosti kroz potpore za ulaganje za izgradnju ili nadogradnju inovacijskih klastera te kroz operativne potpore usmjerene na usavršavanje i internacionalizaciju članica klastera.

Cilj je ulaganja usmjeriti na prioritetne niše grupirane u regionalne lance vrijednosti u okviru S3 tematskih područja, koje će predstavljati okosnicu razvoja regionalnih gospodarstava u budućnosti. Za svaki regionalnih lanac vrijednosti mapirani su ključni dionici iz poslovnog i znanstveno-istraživačkog sektora te su izrađeni akcijski planovi koji definiraju elemente transformacijskog roadmap-a za RLV-ove te doprinose S3 transformacijskim ciljevima.

Ulaganja povezana s MSP u okviru ovog cilja bit će komplementarna aktivnostima u okviru PKK, čime će se podržati ulaganja u istraživačku infrastrukturu, istraživanje i razvoj u javnim ustanovama, kao i razvoj vještina za pametnu specijalizaciju, te NPOO, komponente 3. Obrazovanje, znanost i istraživanje, koji će biti usmjeren na reformu znanstvenog sektora i razvoj novih programskih okvira koji će omogućiti učinkovitiju potporu istraživanju i razvoju te poboljšati okvir za financiranje istraživanja i razvoja. Također će se tražiti daljnje sinergije s programom Erasmus+.

Vežano uz povezane vrste aktivnosti i njihov doprinos makroregionalnim strategijama, u programskom razdoblju 2021.-2027., Republika Hrvatska planira doprinos Strategiji za dunavsku regiju (EUSDR) točnije ostvarenju Trećeg stupa EUSDR-a (Izgradnja blagostanja u dunavskoj regiji) kroz Prioritetno područje (PP) 8 - Jačanje konkurentnosti poduzetništva. Aktivnostima se izravno doprinosi ciljevima PP8 te prioritetima definiranim Akcijskim planom EUSDR-a. Također, strateška partnerstva za inovacije u okviru regionalnog lanca vrijednosti Jadranske Hrvatske „Plavi rast“ pridonosit će ciljevima EUSAIR-a, posebice sektoru plave ekonomije u okviru stupa 1. kroz poticanje aktivnosti koje za cilj imaju poticanje *quadruple helix* veza u područjima morskih i plavih tehnologija za unaprjeđenje inovacija i promociju održivosti, diversifikacije i konkurentnosti u sektorima ribarstva i akvakulture kroz istraživanje i razvoj.

Reprezentativne aktivnosti su procijenjene kao kompatibilne sa DNSH principom, budući da:

- ocjenjene su kompatibilne prema Mehanizmu za oporavak i otpornost.

Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:

- Poduzetnici (start-up tvrtke, mikro, mali, srednji i veliki poduzetnici)
- Inovacijski klasteri (organizacije klastera)
- Organizacije za istraživanje i širenje znanja
- Javni sektor (regionalna i lokalna samouprava, resorna tijela državne uprave, javna poduzeća)
- Ustanove koje se bave istraživačko-razvojnim aktivnostima

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije izrađena su uzimajući u obzir Smjernice o osiguravanju poštovanja Povelje Europske unije o temeljnim pravima pri provedbi europskih strukturnih i investicijskih fondova (2016/C269/01) i kontrolni popis za temeljna prava, uz prijedloge Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Jednake mogućnosti i nediskriminacija

·S ciljem promicanja jednake mogućnosti i sprječavanja diskriminacija na temelju invaliditeta tijekom provedbe infrastrukturnih projekata, osigurat će se dostupnost osobama s invaliditetom, kao i pristup proizvodima i uslugama.

Ravnopravnost spolova

·Pozitivne mjere kojima se nastoje eliminirati stereotipi iz informacijskih i komunikacijskih aktivnosti i uključiti pozitivni uzori.

·Promicanje aktivnosti kojima se želi uspostaviti bolja ravnoteža između poslovnog i privatnog života u istraživačkom i inovacijskom sektoru.

Promicanje sudjelovanja žena u svim aktivnostima, s posebnim naglaskom na njihovu zastupljenost u istraživačkom i inovacijskom sektoru, istraživačkim ustanovama i upravnim odborima.

Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a

Ulaganja kroz ovaj specifični cilj ne provode se kroz instrumente integriranog teritorijalnog razvoja, ali imaju teritorijalni fokus usmjeren na regionalne lance vrijednosti, i predstavljaju regionalni alat u okviru S3-a. U smislu industrijske tranzicije regija isti se očituje na način da su ulaganja usmjerena prema aktualnim statističkim regijama 2. razine (HR NUTS 2 statističkim regijama) odnosno prema Panonskoj Hrvatskoj, Jadranskoj Hrvatskoj te Sjevernoj Hrvatskoj, isključujući gospodarski najrazvijeniju NUTS 2 regiju grada Zagreba.

Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a

Zbog specifičnosti ovog područja potpore, u okviru ovog specifičnog cilja nije isključena mogućnost provedbe međuregionalnih i transnacionalnih djelovanja. U fazi programiranja nisu identificirani konkretni projektni prijedlozi koji izlaze izvan geografskog područja programa. Ipak, osigurat će se komplementarnost između programa, uključujući prekogranične programe, i između različitih fondova u okviru njihovih intervencija.

Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a

U okviru ovog specifičnog cilja nije planirana uporaba FI s obzirom da se planira poticati rizična ulaganja u aktivnosti istraživanja i razvoja u okviru regionalnih lanaca vrijednosti kroz strateška partnerstva za inovacije između više poduzetnika (uz mogućnost sudjelovanja organizacija za istraživanje i širenje znanja) te potpore za inovacijske klustere u cilju poticanja umrežavanja dionika strateških lanaca vrijednosti. Međutim, potencijalna upotreba FI može se razmotriti u kasnijoj fazi ako se procijeni da ulaganja mogu generirati neto prihode tijekom implementacije.

2.1.1.1.2. Pokazatelji

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a i članak 8. Uredbe o EFRR-u i KF-u

Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Ciljna vrijednost (2029.)
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO01	Poduzeća koja su primila potporu (od čega: mikropoduzeća, mala, srednja i velika poduzeća)	poduzeća	407,00	980,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO02	Poduzeća koja su primila potporu u obliku bespovratnih sredstava	poduzeća	240,00	480,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO04	Poduzeća koja su primila nefinancijsku potporu	poduzeća	167,00	500,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO06	Istraživači koji rade u istraživačkim ustanovama koje su primile potporu	godišnji EPRV-i	35,00	70,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RSO1.1.1	Broj suradnji na RDI projektima	Broj sklopljenih strateških partnerstava za inovacije za prioritetne niše u okviru regionalnih lanaca vrijednosti	80,00	160,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RSO1.1.2	Inovacijski klusteri koji su primili podršku	Broj inovacijskih klastera koji su primili podršku	17,00	50,00

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a

Tablica 3.: Pokazatelji rezultata

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna ili referentna vrijednost	Referentna godina	Ciljna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomene
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR03	Mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) koja uvode inovacije u proizvode ili procese	poduzeća	0,00	2021	320,00	MIS sustav	
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR08	Publikacije iz projekata koji su primili potporu	publikacije	0,00	2021	35,00	MIS sustav	
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RSR 1.1.1	MSP-ovi koji ostvaruju koristi od aktivnosti koje pruža inovacijski klaster	Broj MSP-ova koji ostvaruju koristi od aktivnosti koje pruža inovacijski klaster za tranziciju prema prioritetnim nišama	0	2021	500	MIS sustav	

2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka viii. UZO-a

Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	001. Ulaganja u trajna sredstva, uključujući istraživačku infrastrukturu, u mikropoduzećima izravno povezanim s aktivnostima istraživanja i inovacija	15.000.000,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	002. Ulaganja u trajna sredstva, uključujući istraživačku infrastrukturu, u malim i srednjim poduzećima (uključujući privatne istraživačke centre) izravno povezanim s aktivnostima istraživanja i inovacija	28.000.000,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	003. Ulaganja u trajna sredstva, uključujući istraživačku infrastrukturu, u velikim poduzećima izravno povezanim s aktivnostima istraživanja i inovacija	21.000.000,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	005. Ulaganja u nematerijalnu imovinu u mikropoduzećima izravno povezanim s aktivnostima istraživanja i inovacija	4.000.000,00

1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	006. Ulaganja u nematerijalnu imovinu u MSP-ovima (uključujući privatne istraživačke centre) izravno povezanim s aktivnostima istraživanja i inovacija	7.000.000,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	007. Ulaganja u nematerijalnu imovinu u velikim poduzećima izravno povezanim s aktivnostima istraživanja i inovacija	5.000.000,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	009. Aktivnosti istraživanja i inovacija u mikropoduzećima, uključujući umrežavanje (industrijsko istraživanje, eksperimentalan razvoj, studije izvedivosti)	40.000.000,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	010. Aktivnosti istraživanja i inovacija u MSP-ovima, uključujući umrežavanje	90.000.000,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	011. Aktivnosti istraživanja i inovacija u velikim poduzećima, uključujući umrežavanje	70.000.000,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	012. Aktivnosti istraživanja i inovacija u javnim istraživačkim centrima, ustanovama visokog obrazovanja i centrima kompetentnosti, uključujući umrežavanje (industrijsko istraživanje, eksperimentalan razvoj, studije izvedivosti)	20.000.000,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	026. Potpora inovacijskim klasterima, uključujući između poslovnih subjekata, istraživačkih organizacija i javnih tijela i poslovnih mreža prvenstveno u korist MSP-ova	10.000.000,00
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	029. Procesi istraživanja i inovacija, prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima, istraživačkim centrima i sveučilištima usmjereni na niskouglično gospodarstvo, otpornost na klimatske promjene i prilagodbu tim promjenama	20.000.000,00
1.	RSO1.1	Ukupno			330.000.000,00

Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	01. Bespovratna sredstva	330.000.000,00
1.	RSO1.1	Ukupno			330.000.000,00

Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	33. Ostali pristupi – bez teritorijalnog usredotočivanja	330.000.000,00
1.	RSO1.1	Ukupno			330.000.000,00

Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
-----------	-----------------	------	-------------------	--------	-------------

Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.1	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Rodna neutralnost	330.000.000,00
1.	RSO1.1	Ukupno			330.000.000,00

* U načelu 40 % za ESF+ pridonosi praćenju uključivanja rodno osviještene politike. 100 % primjenjuje se kad država članica odluči primjenjivati članak 6. Uredbe o fondu ESF+.

2.1.1.1. Specifični cilj: RSO1.3. Jačanje održivog rasta i konkurentnosti MSP-ova i otvaranje radnih mjesta u njima, među ostalim i kroz produktivna ulaganja (EFRR)

2.1.1.1.1. Intervencije fondova

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočke i., iii., iv., v., vi. i vii. UZO-a

Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:

- Promicanje poduzetništva i rasta te razvoja MSP-ova kritičan je čimbenik i pokretač industrijske tranzicije i ključni alat za otvaranje novih radnih mjesta.
- U tom cilju potrebno je stvoriti učinkovit eko sustav za poduzetnike, poboljšati poslovnu klimu i dati podršku jačanju konkurentnosti i internacionalizaciji MSP-ova.
- Kod podrške proizvodnim ulaganjima putem financijskih instrumenata, koja će za cilj imati komercijalizaciju inovacija i prelazak na proizvodnju novih proizvoda više dodane vrijednosti, naglasak će biti na primjeni zelenih i digitalnih tehnologija i ekološki prihvatljivih proizvodnih procesa kako bi se omogućila zelena i digitalna tranzicija, ali i načelima plavog gospodarstva (u Jadranskoj Hrvatskoj).
- Kroz de minimis javne pozive za dodjelu bespovratnih sredstava usmjerene prema inovativnim start up tvrtkama i MSP-ovima, potaknut će se tranzicija MSP-ova, s naglaskom na poduzetnike početnike i mikro poduzetnike, prema prioritetnim nišama regionalnoga gospodarstva Jadranske, Panonske i Sjeverne Hrvatske davanjem podrške diversifikaciji i modernizaciji proizvodnje, uvođenju novih standarda kvalitete te internacionalizaciji poslovanja.
- Provedbom strateškog projekta za izgradnju učinkovitog regionalnog eko sustava pružit će se podrška upravljanju industrijskom tranzicijom uspostavi učinkovitih regionalnih eko sustava za poduzetnike te podrška brendiranju i internacionalizaciji regionalnih gospodarstva.
- Kako bi se povećala atraktivnost potpomognutih i brdsko-planinskih područja za privlačenje ulaganja i omogućio rast i razvoj MSP-ova u okviru regionalnih lanaca vrijednosti koji čine okosnicu lokalnog gospodarstva (primjerice: Agri-food RLV, RLV Zeleni rast) na tim područjima, dat će se podrška razvoju specijalizirane poslovne infrastrukture za MSP-ove, sukladno potrebama poduzetnika definiranih u okviru akcijskih planova za regionalne lance vrijednosti.
- Razvoj poduzetništva u urbanim područjima: Kako bi se utjecalo na stvaranje povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva u urbanom području, ulaganja će se usmjeriti u poslovnu infrastrukturu (primjerice centri za potporu poslovanju, poduzetnički inkubatori/akceleratori, *coworking* prostori, centri kreativnih industrija itd.), s ciljem pozicioniranja urbanih područja kao regionalnih centara i jačanje njihove uloge u stvaranju regionalnih eko sustava koji daju učinkovitu podršku regionalnim lancima vrijednosti i razvoju prioritetnih niša industrijske tranzicije.

Cilj je ulaganja usmjeriti na prioritetne niše grupirane u regionalne lance vrijednosti u okviru S3 tematskih područja, koje će predstavljati okosnicu razvoja regionalnih gospodarstava u budućnosti. Za svaki regionalni lanac vrijednosti mapirani su ključni dionici istih te će se izraditi akcijski planovi koji će doprinositi postavljenim tranzicijskim ciljevima i S3 transformacijskim ciljevima i kojima će se definirati elementi budućih ciljanih javnih poziva za regionalne lance vrijednosti u okviru ITP-a u području podrške MSP-ovima u procesu industrijske tranzicije.

U odnosu na gornja ulaganja, doprinos zapošljavanju i otvaranju novih radnih mjesta poticat će se provedbom financijskih instrumenata (mikro-zajmova uz kombinaciju s bespovratnim sredstvima) iz ESF+, kojima će se financirati održavanje/proširenje mikro i malih poduzeća, s naglaskom na mlada poduzeća (poduzeća koja posluju kraće od tri godine).

Potpura poslovnoj infrastrukturi MSP i produktivnim ulaganjima u okviru ovog specifičnog cilja bit će dopunjena ulaganjima u okviru PKK i NPOO. Financiranje u okviru PKK će se usredotočiti na jačanje rasta i konkurentnosti MSP, poboljšanje okvira poslovne podrške i jačanje izvoznog potencijala, dok će NPOO, komponenta 1. Gospodarstvo, pružiti potporu zelenoj i digitalnoj tranziciji kroz MSP. Osim toga, dodatne aktivnosti samozapošljavanja i pokretanja poduzeća financirat će se iz ESF+.

Očekuje se znatan doprinos Strategiji za dunavsku regiju (EUSDR) točnije ostvarenju Trećeg stupa EUSDR-a (Izgradnja blagostanja u dunavskoj regiji) kroz Prioritetno područje (PP) 8 – Jačanje konkurentnosti poduzetništva. Aktivnostima se izravno doprinosi ciljevima PP8 te prioritetima definiranim Akcijskim planom EUSDR-a.

Reprezentativne aktivnosti su procijenjene kao kompatibilne sa DNSH principom, budući da:

- ocjenjene su kao kompatibilne prema smjernicama Mehanizma za oporavak i otpornost.

Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:

- Poduzetnici početnici(Start-up tvrtke) i mikro, mali i srednji poduzetnici (MSP-ovi)
- Regionalna i lokalna samouprava
- Gospodarska udruženja
- Hamag-Bicro i resorna tijela državne uprave
- Ustanove

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije izrađena su uzimajući u obzir Smjernice o osiguravanju poštovanja Povelje Europske unije o temeljnim pravima pri provedbi europskih strukturnih i investicijskih fondova (2016/C269/01) i kontrolni popis za temeljna prava, uz prijedloge Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Jednake mogućnosti i nediskriminacija

- Kako bi se promicale jednake mogućnosti i spriječila diskriminacija na temelju invaliditeta tijekom provedbe infrastrukturnih projekata osigurat će se dostupnost osobama s invaliditetom.

Ravnopravnost spolova

- Pozitivne mjere kojima se nastoje eliminirati stereotipi iz informacijskih i komunikacijskih aktivnosti i uključuju pozitivne uzore.
- Primjena pozitivnih mjera za promicanje sudjelovanja žena u svim predviđenim aktivnostima.

Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a

Većina ulaganja kroz ovaj specifični cilj ne provode se kroz instrumente integriranog teritorijalnog razvoja, ali imaju teritorijalni fokus. U smislu industrijske tranzicije regija isti se očituje na način da su ulaganja usmjerena prema aktualnim statističkim regijama 2. razine (HR NUTS 2 statističkim regijama) odnosno prema Panonskoj Hrvatskoj, Jadranskoj Hrvatskoj te Sjevernoj Hrvatskoj. Dodatno, putem ovog specifičnog cilja ulagat će se i u potpomognuta i brdsko-planinska područja na lokalnoj razini. Dio ulaganja u ovom SC će se provoditi putem integriranih teritorijalnih ulaganja na urbanim područjima, što je u svezi sa ostatkom ulaganja u urbanim područjima u SC 2.viii te 5.i.

SC 1.iii će biti financirane na osnovu prioriteta definiranih u Strategijama razvoja urbanih područja i Strategiji pametne specijalizacije S3 koja je preduvjet za cilj politike 1. Također svi projekti koji će biti financirani kroz ITU ne moraju nužno biti navedeni u SRUP-u (ako nisu strateški), međutim moraju biti usklađeni sa strateškim ciljevima urbanih područja.

Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a

Zbog specifičnosti ovog područja potpore, u okviru ovog specifičnog cilja nije isključena mogućnost provedbe međuregionalnih i transnacionalnih djelovanja. U fazi programiranja nisu identificirani konkretni projektni prijedlozi koji izlaze izvan geografskog područja programa. Ipak, osigurat će se komplementarnost između programa, uključujući prekogranične programe, i između različitih fondova u okviru njihovih intervencija.

Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a

Direktna podrška poduzetnicima putem FI pružat će se za financijski održiva ulaganja, za koje je otežana dostupnost financiranja iz tržišnih izvora, kroz financijski proizvod: male zajmove za investicije i obrtna sredstva s mogućnošću otpisa glavnice kredita odnosno kombinaciju FI s bespovratnim sredstvima u okviru jedne FI operacije. Uloga financiranja EU sredstvima u takvim instrumentima ima za cilj potaknuti ciljana ulaganja u relevantnim sektorima i/ili teritorijima.

Planiran je specifično prilagođeni dužnički proizvod: investicijski zajmovi manje vrijednosti s djelomičnim udjelom obrtnog kapitala za razvoj i poboljšanje poslovanja.

U drugim područjima, kao što su internacionalizacija i gospodarska promocija, poslovno savjetovanje ili aktivnosti umrežavanja, predviđena je bespovratna potpora jer ta ulaganja ne stvaraju prihode niti uštedu troškova.

2.1.1.1.2. Pokazatelji

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a i članak 8. Uredbe o EFRR-u i KF-u

Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Ciljna vrijednost (2029.)
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO01	Poduzeća koja su primila potporu (od čega: mikropoduzeća, mala, srednja i velika poduzeća)	poduzeća	150,00	525,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO02	Poduzeća koja su primila potporu u obliku bespovratnih sredstava	poduzeća	150,00	300,00

1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO03	Poduzeća koja su primila potporu u obliku financijskih instrumenata	poduzeća	0,00	225,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO15	Kapacitet stvorene inkubacije	poduzeća	0,00	360,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO74	Stanovništvo obuhvaćeno projektima u okviru strategija za integrirani teritorijalni razvoj	osobe	0,00	262.685,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO75	Strategije za integrirani teritorijalni razvoj za koje je primljena potpora	doprinosi strategijama	0,00	5,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	RSO 1.1.3	Institucije koji razvijaju nove usluge za MSP-ove (uključujući i mikro poduzeća) za podršku industrijskoj tranziciji	Broj podržanih poduzetničkih potpornih institucija koje razvijaju nove usluge za MSP-ove (uključujući i mikro poduzeća) za podršku industrijskoj tranziciji	55,00	80,00

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a

Tablica 3.: Pokazatelji rezultata

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna ili referentna vrijednost	Referentna godina	Ciljna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomene
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR01	Stvorena radna mjesta u subjektima koji su primili potporu	godišnji EPRV-i	0,00	2021	45,00	Službene baze poslovnih informacija.	
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR18	MSP-ovi koji se koriste uslugama inkubatora nakon stvaranja inkubatora	poduzeća godišnje	0,00	2021	1.762,00	e-fondovi, Izvješća o provedbi projekata	
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR25	MSP-ovi s višom dodanom vrijednošću po zaposleniku	poduzeća	0,00	2021	150,00	MIS	

2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka viii. UZO-a

Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	009. Aktivnosti istraživanja i inovacija u mikropoduzećima, uključujući umrežavanje (industrijsko istraživanje, eksperimentalan razvoj, studije izvedivosti)	10.000.000,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	013. Digitalizacija MSP-ova (uključujući e-trgovinu, e-poslovanje i umrežene poslovne procese, digitalne inovacijske centre, žive laboratorije, internetske poduzetnike i start-up poduzeća u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija (IKT), B2B)	20.000.000,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	020. Poslovna infrastruktura za MSP-ove (uključujući industrijske parkove i pogone)	96.000.000,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	021. Razvoj i internacionalizacija poslovanja MSP-ova, uključujući proizvodna ulaganja	20.000.000,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	024. Napredne usluge potpore za MSP-ove i grupe MSP-ova (uključujući upravljanje, marketing i usluge dizajna)	15.000.000,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	027. Inovacijski procesi u MSP-ovima (inovacije u pogledu procesa, organizacije, marketinga, zajedničkog kreiranja i inovacije potaknute korisnicima i potražnjom)	10.000.000,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	075. Potpora proizvodnim procesima prihvatljivima za okoliš i učinkovitost resursa u MSP-ovima	20.000.000,00
1.	RSO1.3	Ukupno			191.000.000,00

Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	01. Bespovratna sredstva	161.000.000,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Potpora kroz financijske instrumente: zajam	30.000.000,00
1.	RSO1.3	Ukupno			191.000.000,00

Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Integrirana teritorijalna ulaganja – funkcionalna urbana područja	30.000.000,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	28. Ostali pristupi – ruralna područja	66.000.000,00
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	33. Ostali pristupi – bez teritorijalnog usredotočivanja	95.000.000,00
1.	RSO1.3	Ukupno			191.000.000,00

Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
-----------	-----------------	------	-------------------	--------	-------------

Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.3	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Rodna neutralnost	191.000.000,00
1.	RSO1.3	Ukupno			191.000.000,00

* U načelu 40 % za ESF+ pridonosi praćenju uključivanja rodno osviještene politike. 100 % primjenjuje se kad država članica odluči primjenjivati članak 6. Uredbe o fondu ESF+.

2.1.1.1. Specifični cilj: RSO1.4. Razvoj vještina za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo (EFRR)

2.1.1.1.1. Intervencije fondova

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočke i., iii., iv., v., vi. i vii. UZO-a

Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:

- Zbog globalnih promjena uzrokovanih 4. tehnološkom revolucijom te razvoja novih industrija/sektorskih niša kao odgovor na društvene izazove, neizbježno je došlo i doći će do velikih promjena na tržištu rada.
- Priprema za poslove budućnosti, specifičnih za regionalne potrebe i regionalne lance vrijednosti, omogućit će se kroz razvoj pametnih vještina za industrijsku tranziciju.
- U okviru planiranih javnih poziva za podršku razvoju pametnih vještina za industrijsku tranziciju dat će se podrška inovacijskim klasterima, poslovnim potpornim institucijama i obrazovnim institucijama za osmišljavanje programa za razvoj pametnih vještina, kao i potpore poduzetnicima za usavršavanje i razvoj pametnih vještina za industrijsku tranziciju, temeljem utvrđenih potreba u okviru akcijskih planova za (strateške) regionalne lance vrijednosti.

Cilj je ulaganja usmjeriti na prioritetne niše grupirane u regionalne lance vrijednosti u okviru S3 tematskih područja, koje će predstavljati okosnicu razvoja regionalnih gospodarstava u budućnosti. Za svaki regionalni lanac vrijednosti mapirani su ključni dionici te će se izraditi akcijski planovi koji će doprinosti postavljenim S3 transformacijskim ciljevima i kojim će se definirati elementi budućih ciljanih javnih poziva za regionalne lance vrijednosti u okviru ITP-a u području podrške razvoju pametnih vještina za industrijsku tranziciju.

Aktivnosti u okviru ovog specifičnog cilja bit će usmjerene na razvoj vještina za pametnu specijalizaciju i, uz PKK, bit će komplementarne aktivnostima u okviru ESF+ koje će se velikim dijelom odnositi na ulaganja u stručno usavršavanje i stjecanje novih vještina, uključujući mapiranje vještina, osiguranje kvalitete, nadogradnju nastavnih planova i programa na svim razinama kvalifikacija. Osim toga, ESF+ će provesti modernizaciju sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kroz reformske intervencije uključujući optimizaciju, racionalizaciju i prilagođavanje strukovnih programa razvojnim potrebama gospodarstva. Također će se tražiti sinergije i komplementarnosti s programom Erasmus+ u pogledu specifičnih ciljeva koji se odnose na razvoj vještina i prijenos znanja za poticanje istraživanja i inovacija te pametnu specijalizaciju.

Očekuje se znatan doprinos Strategiji za dunavsku regiju (EUSDR), točnije ostvarenju Trećeg stupa EUSDR-a (Izgradnja blagostanja EU dunavskoj regiji) kroz Prioritetno područje (PP) 8 – Jačanje konkurentnosti poduzetništva te PP 9 – Ljudi i vještine. Aktivnostima se izravno doprinosi ciljevima PP8 te prioritetima definiranim Akcijskim planom EUSDR-a.

Reprezentativne aktivnosti su procijenjene kao kompatibilne sa DNSH principom, budući da:

- ocijenjene su kompatibilne prema Mehanizmu za oporavak i otpornost.

Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:

- Regionalne i lokalne razvojne agencije
- Poduzetnici (start-up tvrtke, mikro, mali, srednji i veliki poduzetnici)
- Znanstvene organizacije i regionalni centri kompetentnosti
- Inovacijski klasteri
- Poslovne potporne institucije
- Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- Udruge koje svojim radom doprinose razvoju pametnih vještina za industrijsku tranziciju jednog ili više regionalnih lanaca vrijednosti

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije izrađena su uzimajući u obzir Smjernice o osiguravanju poštovanja Povelje Europske unije o temeljnim pravima pri provedbi europskih strukturnih i investicijskih fondova (2016/C269/01) i kontrolni popis za temeljna prava, uz prijedloge Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Jednake mogućnosti i nediskriminacija

·Promicanje sudjelovanja pripadnika manjina u svim aktivnostima umrežavanja.

·S ciljem zaštite osobnih podataka uspostaviti će se mehanizmi zaštite osobnih podataka, odnosno uključiti će se informacije o zaštiti osobnih podataka.

·Provedba svih aktivnosti neće imati diskriminatorne učinke sukladno članku 21. Povelje (spol, rasa, boja kože, etničko ili socijalno podrijetlo, genetske osobine, jezik, religija ili uvjerenje, političko ili bilo kakvo drugo mišljenje, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje, invaliditet, dob ili spolna orijentacija), odnosno sve će intervencije doprinijeti jednakosti i uključenosti.

Ravnopravnost spolova

- Promicanje sudjelovanja žena u razvoju programa za pametne vještine za industrijsku tranziciju (prilikom izrade Paktova za razvoj pametnih vještina vodit će se briga o specifičnosti vještina ženske populacije)
- Promicanje većeg uključivanja poduzetnica u programe jačanja pametnih vještina za industrijsku tranziciju

Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a

Ulaganja kroz ovaj specifični cilj ne provode se kroz instrumente integriranog teritorijalnog razvoja ali imaju teritorijalni fokus. U smislu industrijske tranzicije regija isti se očituje na način da su ulaganja usmjerena prema aktualnim statističkim regijama 2. razine (HR NUTS 2 statističkim regijama) odnosno prema Panonskoj Hrvatskoj, Jadranskoj Hrvatskoj te Sjevernoj Hrvatskoj, isključujući NUTS 2 regiju Grad Zagreb.

Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a

Zbog specifičnosti ovog područja potpore, u okviru ovog specifičnog cilja nije isključena mogućnost provedbe međuregionalnih i transnacionalnih djelovanja. U fazi programiranja nisu identificirani konkretni projektni prijedlozi koji izlaze izvan geografskog područja programa. Ipak, osigurat će se komplementarnost između programa, uključujući prekogranične programe, i između različitih fondova u okviru njihovih intervencija.

Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a

U ovom specifičnom cilju nije planirana upotreba FI s obzirom da se planiraju koristiti potpore male vrijednosti za obrazovne institucije koje će razvijati module (vrijednost modula 25.000 eura) i vaučeri za MSP-ove male vrijednosti kojima se želi usmjeriti razvoj pametnih vještina za industrijsku tranziciju u okviru regionalnih lanaca vrijednosti i pripremiti regionalna gospodarstva za poslove budućnosti.

2.1.1.1.2. Pokazatelji

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a i članak 8. Uredbe o EFRR-u i KF-u

Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Ciljna vrijednost (2029.)
1.	RSO1.4	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO01	Poduzeća koja su primila potporu (od čega: mikropoduzeća, mala, srednja i velika poduzeća)	poduzeća	300,00	600,00
1.	RSO1.4	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO101	MSP-ovi koji ulažu u vještine za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo	poduzeća	300,00	600,00

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a

Tablica 3.: Pokazatelji rezultata

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna ili referentna vrijednost	Referentna godina	Ciljna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomene
1.	RSO1.4	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR98	Osoblje MSP-ova koje završava osposobljavanje za vještine za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo (prema vrsti vještine: tehnička, upravljačka, poduzetnička, zelena, druga)	sudionici	0,00	2021	1.800,00	MIS	

2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka viii. UZO-a

Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.4	EFRR	Slabije razvijene regije	023. Razvoj vještina za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju, poduzetništvo i prilagodljivost poduzeća promjenama	15.000.000,00
1.	RSO1.4	Ukupno			15.000.000,00

Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
-----------	-----------------	------	-------------------	--------	-------------

1.	RSO1.4	EFRR	Slabije razvijene regije	01. Bespovratna sredstva	15.000.000,00
1.	RSO1.4	Ukupno			15.000.000,00

Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.4	EFRR	Slabije razvijene regije	33. Ostali pristupi – bez teritorijalnog usredotočivanja	15.000.000,00
1.	RSO1.4	Ukupno			15.000.000,00

Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)

Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
1.	RSO1.4	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Rodna neutralnost	15.000.000,00
1.	RSO1.4	Ukupno			15.000.000,00

* U načelu 40 % za ESF+ pridonosi praćenju uključivanja rodno osviještene politike. 100 % primjenjuje se kad država članica odluči primjenjivati članak 6. Uredbe o fondu ESF+.

2.1.1. Prioritet: 2.. Jačanje zelenog, čistog i, pametnog i održivog gradskog prometa u okviru integriranog teritorijalnog ulaganja u gradovima (Specifični cilj za urbanu mobilnost utvrđen u članku 3. stavku 1. točki (b) podtočki viii. Uredbe o EFRR-u i Kohezijskom fondu)

2.1.1.1. Specifični cilj: RSO2.8. Promicanje održive multimodalne gradske mobilnosti kao dijela prelaska na gospodarstvo s nultom neto stopom emisija ugljika (EFRR)

2.1.1.1.1. Intervencije fondova

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočke i., iii., iv., v., vi. i vii. UZO-a

Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:

Kroz ovaj SC predložene su potrebe s ciljem jačanja zelenog, čistog, pametnog i održivog gradskog prometa u svrhu jačanja integriranog teritorijalnog razvoja u gradovima. Aktivnosti su namijenjene za one gradove koji će iskazati potrebu u svojim SRUP-ovima za ovakvu vrstu aktivnosti. Komplementarno sa aktivnostima u okviru PKK koje su usmjerene prema gradovima većim od 50.000 stanovnika, u okviru ITU mehanizma u gradovima provodit će se aktivnosti za održivi urbani promet u svim gradovima, uključujući i manje od 50.000 stanovnika.

Prethodnom analizom utvrđeno je kako postoji potreba za sljedećim ulaganjima u gradsku mobilnost radi poboljšanja prigradskog i gradskog prijevoza i poticanja zdravih načina kretanja. Radi se o ulaganjima u:

- Vozni park čistoga gradskog prometa: uvođenje ekološki prihvatljivih vozila javnog prijevoza
- Biciklističku infrastrukturu: kao što su ulaganja u sustav javnih bicikala, e-bicikala i srodnih e-vozila; biciklističku, e-biciklističku te s tim povezanu pješačku i drugu srodnu infrastrukturu
- Digitalizaciju gradskog prometa: kao što su uvođenje intermodalnih terminala, infrastrukture i inovativnih rješenja (uključujući izgradnju i opremanje garažno-upravno-servisnog centra autobusnih kolodvora i autobusnih stajališta); digitaliziranih i/ili inteligentnih gradskih i prigradskih sustava javnog prijevoza za putnike.

Putem ovog cilja neće se kao primarna infrastruktura financirati ceste i ulaganja u infrastrukturu kojom se uklanjaju uska grla i poboljšava sigurnost i protočnost prometa (uključujući izgradnju podvožnjaka/nadvožnjaka, mostova i parkovnih kuća te ostale mjere za ublažavanje eksternalija kolektivnog prijevoza). Međutim, predviđa se da je te aktivnosti moguće financirati ako su dio šireg, sveobuhvatnog i integriranog projekta. Takav projekt bi uključivao više komponenti i aktivnosti od kojih su ulaganja u npr. ceste /podvožnjake/nadvožnjake i sl. samo jedna od prihvatljivih/mogućih aktivnosti, a nužna za kompletno ulaganje (npr. u sklopu izgradnje/opremanja intermodalnih terminala radi unaprjeđenja prigradskog i gradskog prometa uz uspostavu Park&Ride i Bike&Ride sustava). S obzirom na različite potrebe ITU gradova, svaki ITU grad će u skladu s potrebama koje će proizlaziti iz SRUP-a prioritzirati projekte iz područja urbane mobilnosti koji su najvažniji za njegovo područje.

Aktivnostima u okviru ovog specifičnog cilja bit će komplementarna ulaganja u okviru PKK u nove tramvajske, željezničke gradske i prigradske linije, razvoj infrastrukture za alternativni prijevoz, te u biciklističku infrastrukturu na potpomognutim i brdsko-planinskim područjima na lokalnoj razini, kao i investicije koje se odnose na nabavu vozila na alternativni pogon za javni gradski i prigradski linijski promet, modernizaciju tramvajskog prometa i Program sufinanciranja kupnje novih vozila na alternativna goriva i razvoja infrastrukture alternativnih goriva u cestovnom prometu u okviru NPOO-a, komponente 1. Gospodarstvo.

Reprezentativne aktivnosti su procijenjene kao kompatibilne sa DNSH principom, budući da:

- ocijenjene su kao kompatibilne prema smjernicama Mehanizma za oporavak i otpornost.

Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:

- korisnici javnog prijevoza
- sudionici u prometu
- stanovništvo urbanih područja, turisti i sl.
- civilno društvo

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije izrađena su uzimajući u obzir Smjernice o osiguravanju poštovanja Povelje Europske unije o temeljnim pravima pri provedbi europskih strukturnih i investicijskih fondova (2016/C269/01) i kontrolni popis za temeljna prava, uz prijedloge Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Jednake mogućnosti i nediskriminacija

- Osiguravanje vizualnih, zvučnih i taktilnih površina na kolnicima, proširenja kolnika, prilagodbe uspona, spuštanje rubnika na cestama i raskrižjima, korištenje formata jednostavnog za čitanje i pristupačnosti mrežnih stranica
- Osiguravanje pravovremenih i pristupačnih informacija o stanju u prometu i linijama javnog prijevoza te pristupačnih i održivih sustava javnog prijevoza
- Unaprjeđenje javnog prijevoza u skladu potrebama i sigurnosnim zahtjevima koji se tiču invalidskih kolica i ostalih pomagala

Ravnopravnost spolova

·Neće se javiti izravni ili neizravni učinci na pitanje ravnopravnosti spolova, no prilikom provođenja svih tipova aktivnosti vodit će se računa o istom Primjenjivat će se pozitivne mjere za uklanjanje stereotipa iz komunikacijskih aktivnosti.

Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a

Ulaganja kroz ovaj SC provode se kao integrirana teritorijalna ulaganja u smislu odredbi članka 28.a, 29. i 30. Uredbe (EU) 2021/1060 na 22 urbana područja kako je to navedeno u opisu SC 5.i Investicije u okviru ovog cilja će biti financirane na osnovu prioriteta definiranih u SRUP-ovima. Također, svi projekti koji će biti financirani kroz ITU ne moraju nužno biti navedeni u SRUP-u (ako nisu strateški), međutim, moraju biti usklađeni sa strateškim ciljevima urbanih područja.

Daljnje informacije u istom odjeljku SC 5.i vrijede i ovdje.

Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a

Zbog specifičnosti ovog područja potpore, u okviru ovog specifičnog cilja nije isključena mogućnost provedbe međuregionalnih i transnacionalnih djelovanja. U fazi programiranja nisu identificirani konkretni projektni prijedlozi koji izlaze izvan geografskog područja programa. Ipak, osigurat će se komplementarnost između programa, uključujući prekogranične programe, i između različitih fondova u okviru njihovih intervencija.

Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a

Bespovratna sredstva će se koristiti kao opće pravilo te se ne očekuje da će podržana ulaganja generirati neto prihode. Kako bi se smanjio teret na javne financije, gdje je to moguće, integriranje elemenata za stvaranje prihoda mogu se razmotriti u fazi pripreme projekata.

2.1.1.1.2. Pokazatelji

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a i članak 8. Uredbe o EFRR-u i KF-u

Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Ciljna vrijednost (2029.)
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO57	Kapacitet okolišno prihvatljivih željezničkih vozila za kolektivni javni prijevoz	putnici	0,00	3.250,00
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO58	Infrastruktura namijenjena biciklima za koju je primljena potpora	km	0,00	164,00
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO60	Gradovi s novim ili moderniziranim digitaliziranim sustavima gradskog prijevoza	gradovi	0,00	10,00
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO74	Stanovništvo obuhvaćeno projektima u okviru strategija za integrirani teritorijalni razvoj	osobe	0,00	1.878.451,00
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO75	Strategije za integrirani teritorijalni razvoj za koje je primljena potpora	doprinosi strategijama	0,00	22,00

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a

Tablica 3.: Pokazatelji rezultata

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna ili referentna vrijednost	Referentna godina	Ciljna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomene
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	RRC29	Procijenjene emisije stakleničkih plinova	tone ekv. CO2 godišnje	34.683,00	2021	29.944,00	e-fondovi	
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	RRC62	Godišnji broj korisnika novog ili moderniziranog javnog prijevoza	korisnici godišnje	0,00	2021	14.625,00	e-fondovi	
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	RRC64	Godišnji broj korisnika infrastrukture namijenjene vožnji biciklom	korisnici godišnje	0,00	2021	83.000,00	e-fondovi	

2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka viii. UZO-a

Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	082. Vozni park čistoga gradskog prometa	52.500.000,00
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	083. Biciklistička infrastruktura	54.100.000,00
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	085. Digitalizacija prometa kad je dijelom namijenjena smanjenju emisija stakleničkih plinova: gradski promet	35.000.000,00
2.	RSO2.8	Ukupno			141.600.000,00

Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	01. Bespovratna sredstva	141.600.000,00
2.	RSO2.8	Ukupno			141.600.000,00

Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Integrirana teritorijalna ulaganja – funkcionalna urbana područja	141.600.000,00
2.	RSO2.8	Ukupno			141.600.000,00

Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
-----------	-----------------	------	-------------------	--------	-------------

Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
-----------	-----------------	------	-------------------	--------	-------------

2.	RSO2.8	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Rodna neutralnost	141.600.000,00
2.	RSO2.8	Ukupno			141.600.000,00

* U načelu 40 % za ESF+ pridonosi praćenju uključivanja rodno osviještene politike. 100 % primjenjuje se kad država članica odluči primjenjivati članak 6. Uredbe o fondu ESF+.

2.1.1. Prioritet: 3.. Razvoj urbanih područja kao pokretača regionalnog rasta i razvoja njihovih funkcionalnih područja te razvoj održivih i zelenih otoka

2.1.1.1. Specifični cilj: RSO5.1. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u urbanim područjima (EFRR)

2.1.1.1.1. Intervencije fondova

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočke i., iii., iv., v., vi. i vii. UZO-a

Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:

Aktivnostima koje se financiraju iz ovog programa podupirat će se *place-based* projekti koji proizlaze iz SRUP-ova u skladu sa člankom 11. Uredbe o EFRR-u što će biti definirano od strane 22 grada dok će istovremeno biti usklađeno s regionalnim i nacionalnim strateškim dokumentima, slijedom odredbi UZO vezano za teritorijalne strategije.

Te strategije mogu pokrivati sljedeća područja:

- Sanacija *brownfield* područja (npr. onečišćena zemljišta, kontaminirana ili napuštena, bivši vojni kompleksi i industrijske lokacije, napušteni ugostiteljsko-turistički prostori, napušteni objekti stambene i poslovne namjene, komunalni objekti, prostori nekadašnjih brodogradilišta i industrijskih luka te napuštena eksploatacijska polja na rubnim područjima naselja ili izvan njih i dr.) te revitalizacija istih u kulturnu, sportsku, društvenu, obrazovnu, turističku, gospodarsku ili socijalnu namjenu (osim ulaganja u infrastrukturu za institucionalni smještaj), za namjenu zelene površine (parkove, vrtove i sl.) koje su dio sustava zelene infrastrukture gradova i/ili dio green belt-a/buffera gradova. Navedena ulaganja svoju stratešku osnovu velikim dijelom imaju i u Programu razvoja kružnog gospodarenja zgradama i prostorom za razdoblje 2021. do 2030. godine.
- Vrednovanje, očuvanje, obnova i prezentacija materijalne i nematerijalne kulturne baštine, uključujući i zaštićene spomenike kulture, u turizmu radi razvoja održivog turizma, primjerice očuvanjem, obnovom i revitalizacijom muzejske infrastrukture, obnovom i prenamjenom kulturnih spomenika za komercijalne svrhe (npr. posjetiteljski centri, hoteli). Poticat će se ulaganja koja integriraju više sektorskih tema poput energetske učinkovitosti, zelene infrastrukture itd. – u skladu sa dostupnim područjima ulaganja u okviru ovog SC, kako bi se odgovorilo istovremeno na više razvojnih potreba u urbanom području. Komplementarna ulaganja u području kulture i turizma kroz PKK opisana su u Sporazumu o partnerstvu.
- Izgradnja i značajna nadogradnja zelene infrastrukture osim u svrhu prilagodbe klimatskim promjenama (parkovi bogati biološkom raznolikošću, propusni pokrivač tla, zeleni zidovi, zeleni krovovi, zelena dvorišta itd.). Navedena ulaganja svoju stratešku osnovu velikim dijelom imaju i u Programu razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine[1]
- Ulaganja u višenamjensku sportsku, edukacijsku, turističku, društveno-kulturnu, istraživačko-razvojnu, gospodarsku, društveno-poduzetničku i sličnu infrastrukturu značajnu za uključiv gospodarski i društveni razvoj kroz doprinos zdravlju i dobrobiti građana, socijalnom uključivanju, obrazovanju i proširenju turističke ponude. Isključena su ulaganja u infrastrukturu za institucionalni smještaj.

- Ulaganja u modernizaciju i obnovu javne turističke infrastrukture, uključujući i sportsku infrastrukturu koja doprinosi podršci razvoju resursa javnog turizma, a vodeći računa o diversifikaciji i specijalizaciji turističke ponude gradova sukladno potencijalima razvoja aktivnih i posebnih oblika turizma.
- Ulaganja u fizičku obnovu, uređenje i sigurnost javnih prostora (video nadzor, signalizacija i prepreke za osiguranje pješačkih zona, pješački pothodnici, nogostupi, stupići itd.).
- Ulaganja u infrastrukturu, obnovu i uređenje javnih površina starih gradskih jezgri.

Uz iznimku ulaganja u centralizirane toplinske sustave, velik broj navedenih aktivnosti provodit će se na integrirani multi-sektorski način, te će u skladu sa usvojenim SRUP-ovima i Sporazumima o provedbi integriranih teritorijalnih ulaganja, koji će se s gradovima sklopiti po usvajanju SRUP-ova, biti pripremljeni i objavljeni pozivi koji će poticati integrirane projekte kojima će se moći odgovoriti na više razvojnih potreba u urbanom području, npr. revitalizacija i prenamjena napuštenih ili neiskorištenih industrijskih i drugih područja, u socijalne ili druge svrhe; ulaganje u energetske učinkovitost (javnih i višestambenih) zgrada (toplinska izolacija, zamjena stolarije, dizala) i uporabu obnovljivih izvora energije (solarni toplinski sustavi) u kojima se planira sveobuhvatno rješenje za okolni prostor, tj. projektiranje i sadržaj okolnih zelenih javnih površina, te ulaganje u sigurnosnu infrastrukturu (npr. videonadzor i osvjetljenje okoline itd.).

Također, iskazana je i potreba za provođenjem inovativnih pilot projekata na razini gradskih četvrti i naselja, te na razini naselja općina u sastavu urbanih aglomeracija/područja gdje će se na razini istih na integriran način provoditi mjere energetske učinkovitosti, mjere razvoja zelene, sive i plave infrastrukture, izgradnja e-punionica, uz poticanje mjera nisko-ugljičnog razvoja na lokalnoj razini putem OIE (npr. uvođenje fotonaponskih sustava na krovovima javnih zgrada). Pilot projekti se razlikuju od ostalih integriranih projekata po tome što imaju predefinirane elemente koji objedinjuju ciljeve energetske učinkovitosti, zelene infrastrukture i urbane mobilnosti. Općenito, mjere energetske učinkovitosti neće se provoditi na sektorski način kao samostalan element ulaganja već će činiti horizontalni zahtjev prilikom ulaganja u npr. *brownfield* područja, višenamjensku infrastrukturu, kulturnu baštinu itd. za razliku od ulaganja u okviru PKK u kojemu će se provoditi tradicionalna samostalna sektorska ulaganja isključivo u energetske učinkovitost zgrada.

Obzirom da gradovi imaju ključnu ulogu u postizanju klimatske neutralnosti do 2050., što je cilj Europskog zelenog plana, intervencije u 5.i i 2.viii sigurno će u velikoj mjeri doprinijeti i misiji EU: Klimatski neutralni i pametni gradovi.

Komplementarna ulaganja iz NPOO-a, komponente 1. Gospodarstvo predviđaju poticanje energetske učinkovitosti, toplinarstva i obnovljivih izvora energije za dekarbonizaciju energetskog sektora i korištenje vodika i novih tehnologija. Nadalje, u sklopu NPOO, komponente 6. Obnova zgrada predviđena je provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama dok je u okviru PKK predviđen razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima koji će u vidu komplementarnosti doprinijeti aktivnostima predviđenim u ovom specifičnom cilju. Komplementarna ulaganja iz PRA predviđaju poticati veću EE, razvoj i korištenje energije iz OIE te promicati smanjenje emisija u ribarstvu i akvakulturi.

Očekuje se znatan doprinos Strategiji za dunavsku regiju (EUSDR) točnije ostvarenju Drugog stupa EUSDR-a (Zaštita okoliša) kroz Prioritetno područje (PP) 5 - Okolišni rizici i Prioritetno područje (PP) 6 - Bioraznolikost, krajobraz i kvaliteta zraka i tla; trećeg stupa EUSDR-a (Izgradnja blagostanja u dunavskoj regiji) kroz Prioritetno područje (PP) 8 - Jačanje konkurentnosti poduzetništva te Prioritetno područje 9 - Ljudi i vještine.

Provedbom ulaganja u razvoj zelene urbane infrastrukture doprinijeti će se akcijama i ciljevima PP 6 EUSDR i Stupa III EUSAIR koji se odnose na razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima, unaprjeđenje kvalitete i očuvanje tla i vode, očuvanje kopnenih i vodenih staništa, poboljšanu kvalitetu zraka i smanjenje ugljičnog dioksida u atmosferi, zaštitu bioraznolikosti, smanjenje ekološkog otiska i dr.

Reprezentativne aktivnosti su procijenjene kao kompatibilne sa DNSH principom, budući da:
ocijenjene su kao kompatibilne prema smjernicama Mehanizma za oporavak i otpornost.

[1] Program razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021. do 2030. godine

Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:

- službenici tijela, ustanova i trgovačkih društava lokalne i regionalne/područne samouprave
- vlasnici i korisnici zgrada javnog i privatnog sektora
- stanovništvo urbanih područja
- tijela područne (regionalne) i lokalne samouprave
- tvrtke koje se bave javnim uslugama
- turistički djelatnici, korisnici turističke infrastrukture (turisti), stanovništvo urbanih područja kao posredni korisnici infrastrukture s turističkom i javnom namjenom
- djelatnici u kulturi
- izletnici, rekreativci
- javne ustanove
- vjerske zajednice
- organizacije civilnog društva

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije izrađena su uzimajući u obzir Smjernice o osiguravanju poštovanja Povelje Europske unije o temeljnim pravima pri provedbi europskih strukturnih i investicijskih fondova (2016/C269/01) i kontrolni popis za temeljna prava, uz prijedloge Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Jednake mogućnosti i nediskriminacija

- Vodit će se računa o jednakim mogućnostima sudjelovanja za sve skupine društva te da aktivnosti ne mogu, izravno niti neizravno, diskriminirati nekoga na temelju bilo koje osnove
- Osiguravanje pristupa objektima i sadržajima za osobe s invaliditetom
- Pri kreiranju usluga te ulaganjima u turističku infrastrukturu vodit će se računa o tome da su pristupačni svim skupinama društva primjenom univerzalnog dizajna, uključujući za sve ranjive skupine
- Uključivanje ranjivih skupina/osoba s invaliditetom kroz terapijske vrtove koji su dizajnirani s ciljem jačanja motoričkih, senzoričkih, kognitivnih, afektivnih, alimentarnih, duhovnih i socijalnih potencijala
- Osiguravanje jednakog pristupa sigurnim, uključivim i dostupnim, zelenim, otvorenim i javnim prostorima za sve skupine društva
- Poduzimanje mjera za osiguravanje fizičke, komunikacijske pristupačnosti, pristupačne opreme, didaktičkih i obrazovnih materijala.
- Izrada protokola za postupanje s osobama s invaliditetom u kriznim i izvanrednim situacijama.

Ravnopravnost spolova

- Neće se javiti izravni ili neizravni učinci na pitanje ravnopravnosti spolova, no prilikom provođenja svih tipova aktivnosti vodit će se računa o istom (npr. pristup javnim objektima i sadržajima, pristup socijalnim uslugama, pristup informacijsko komunikacijskim tehnologijama i sl.)
- Primjenjivat će se pozitivne mjere za uklanjanje stereotipa iz komunikacijskih aktivnosti.

Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a

Ulaganja kroz ovaj SC provode se kao integrirana teritorijalna ulaganja u smislu odredbi UZO. Putem ovog SC-a ulagat će se u 4 urbane aglomeracije i 10 većih urbanih područja te 8 manjih urbanih područja koja su ujedno sjedišta županija, sukladno Zakonu o regionalnom razvoju RH, Zakonu o lokalnoj i

područnoj (regionalnoj) samoupravi te Zakonu o područjima županija, gradova i općina u RH. Ulaganjima će biti obuhvaćena 22 urbana područja: Bjelovar, Dubrovnik, Čakovec, Gospić, Karlovac, Koprivnica, Krapina, Osijek, Pazin, Požega, Pula, Rijeka, Sisak, Slavonski Brod, Split, Šibenik, Virovitica, Varaždin, Vinkovci, Vukovar, Zadar i Zagreb. Uz gradove središta navedenih urbanih područja, ulaganjima će biti obuhvaćena i njihova funkcionalna urbana područja (ukupno 192 jedinice lokalne samouprave).

Svih 22 grada koji su planirani za provedbu ITU mehanizma u postupku su izrade svojih SRUP-ova. Usvajanje Strategija planirano je do kraja 4. kvartala 2022. Osim gore navedenih prioriteta tematskih područja ulaganja, strategije će sadržavati popis strateških projekata, neovisno o tome financiraju li se kroz ITU mehanizam ili iz drugih izvora financiranja. Između 22 grada neće biti natjecanja za sredstva ITU, već će se za svaki grad ili urbano područje, uključujući JLS-ove koje obuhvaća, formirati indikativna financijska alokacija temeljena na veličini gradskog stanovništva i raspoloživim alokacijama za financiranje aktivnosti navedenih u SRUP-u.

SRUP-ove pripremaju gradovi središta urbanog područja, uz uključivanje nadležnih teritorijalnih tijela u proces izrade: Koordinacijsko vijeće (uprave svih obuhvaćenih JLS) i Partnersko vijeće za urbano područje (predstavnicima javnog, privatnog i civilnog sektora) iz urbanog područja. Ova teritorijalna tijela uključena su u sve faze pripreme, provedbe i praćenja provedbe SRUP-a, uključujući i predlaganje strateških projekata iz SRUP-a.

Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a

Zbog specifičnosti ovog područja potpore, u okviru ovog specifičnog cilja nije isključena mogućnost provedbe međuregionalnih i transnacionalnih djelovanja. U fazi programiranja nisu identificirani konkretni projektni prijedlozi koji izlaze izvan geografskog područja programa. Ipak, osigurat će se komplementarnost između programa, uključujući prekogranične programe, i između različitih fondova u okviru njihovih intervencija.

Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a

Unutar SC 5.i planirano je korištenje financijskih instrumenata u dijelu turističke infrastrukture, području revitalizacije i prezentacije kulturne baštine te dijelu višenamjenske infrastrukture za realizaciju dijela projekata koji donose prihode ili uštedu. Ulaganja u infrastrukturu trebala bi biti dugoročno održiva, ne bi trebala predstavljati teret za buduće javne proračune i, gdje je to moguće, integrirati element koji stvara prihod u fazi projektiranja. Nadalje, planira se korištenje financijskih instrumenata koji se odnose na energetske učinkovitost višestambenih zgrada.

Za provedbu FI u sklopu ITP-a planiran je fond za provedbu financijskih instrumenata (Fond za regionalni razvoj). FI udio je privremen u ovoj fazi, ovisno o finalizaciji strategija urbanog razvoja i ex-ante procjeni, ali se može povećati ovisno o stvarnoj kombinaciji projekata.

2.1.1.1.2. Pokazatelji

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a i članak 8. Uredbe o EFRR-u i KF-u

Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Ciljna vrijednost (2029.)
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO18	Stambeni objekti s poboljšanim energetske svojstvima	stanovi	0,00	700,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO19	Javne zgrade s poboljšanim energetske svojstvima	čtvorni metri	0,00	73.000,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO38	Površina obnovljenog zemljišta za koje je primljena potpora	hektari	0,00	6,50
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO74	Stanovništvo obuhvaćeno projektima u okviru strategija za integrirani teritorijalni razvoj	osobe	0,00	1.878.451,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO75	Strategije za integrirani teritorijalni razvoj za koje je primljena potpora	doprinosi strategijama	22,00	22,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO76	Integrirani projekti za teritorijalni razvoj	projekti	0,00	44,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO77	Broj kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora	kulturne i turističke lokacije	0,00	32,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RSO5.1.1	Stvoreni ili obnovljeni prostor u urbanim područjima	Kvadratni metri	0,00	55.000,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RSO5.1.2	Broj pilot projekata u urbanim područjima	Broj	0,00	8,00

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a

Tablica 3.: Pokazatelji rezultata

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna ili referentna vrijednost	Referentna godina	Ciljna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomene
-----------	-----------------	------	-------------------	-------------------------	------------	-----------------	-----------------------------------	-------------------	---------------------------	----------------	----------

3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR26	Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo)	MWh godišnje	19.200,00	2022	9.600,00	e-fondovi	
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR52	Obnovljeno zemljište koje se upotrebljava za zelene površine, socijalne stanove, gospodarske ili druge svrhe	hektari	0,00	2021	12,00	efondovi	
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR77	Posjetitelji kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora	posjetitelji/godišnje	0,00	2021	250.000,00	e-fondovi	
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	RSR.5.1.1	Broj stanovnika koji koristi obnovljeno/uređeno područje pilot projekta	Broj	0,00	2021	160.000,00	e-fondovi	

2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka viii. UZO-a

Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	041. Obnova stambenih građevina radi povećanja energetske učinkovitosti, demonstracijski projekti i mjere potpore	14.000.000,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	044. Obnova radi povećanja energetske učinkovitosti ili mjere energetske učinkovitosti za javnu infrastrukturu, demonstracijski projekti i mjere potpore	135.000.000,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	054. Visokoučinkovita kogeneracija, centralizirano grijanje i hlađenje	30.000.000,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	073. Sanacija industrijskih lokacija i onečišćenog zemljišta	101.675.213,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	079. Zaštita prirode i bioraznolikosti, prirodna baština i resursi, zelena i plava infrastruktura	45.000.000,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	165. Zaštita, razvoj i promicanje resursa javnog turizma i turističkih usluga	50.000.000,00

3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	166. Zaštita, razvoj i promicanje kulturne baštine i kulturnih usluga	92.000.000,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	168. Fizička obnova i sigurnost javnih prostora	40.000.000,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	169. Inicijative teritorijalnog razvoja, uključujući izradu teritorijalnih strategija	2.000.000,00
3.	RSO5.1	Ukupno			509.675.213,00

Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	01. Bespovratna sredstva	480.675.213,00
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Potpora kroz financijske instrumente: zajam	29.000.000,00
3.	RSO5.1	Ukupno			509.675.213,00

Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Integrirana teritorijalna ulaganja – funkcionalna urbana područja	509.675.213,00
3.	RSO5.1	Ukupno			509.675.213,00

Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)

Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
3.	RSO5.1	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Rodna neutralnost	509.675.213,00
3.	RSO5.1	Ukupno			509.675.213,00

* U načelu 40 % za ESF+ pridonosi praćenju uključivanja rodno osviještene politike. 100 % primjenjuje se kad država članica odluči primjenjivati članak 6. Uredbe o fondu ESF+.

2.1.1.1. Specifični cilj: RSO5.2. Poticanje integriranog i uključivog društvenog i gospodarskog razvoja, lokalnog razvoja u području okoliša, kulture, prirodne baštine, održivog turizma i sigurnosti u područjima koja nisu urbana (EFRR)

2.1.1.1.1. Intervencije fondova

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočke i., iii., iv., v., vi. i vii. UZO-a

Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:

Kroz ovaj SC će se provoditi multi-tematski i multi-sektorski pristup otočnom razvoju čiji će se sadržaj konačno definirati putem teritorijalnih strategija u 7 županija Jadranske Hrvatske koje imaju otoke u okviru svojeg administrativnog područja.

Ulaganja će biti prioritizirana na takav način da pokriju specifične potrebe otoka koje su komplementarne PKK-u i drugim centralno upravljanim ulaganjima, ali su lokalne prirode i integriraju niz tematskih prioriteta na razini projekta. Dodana vrijednost SC-a nije usredotočenost na specifične tematske prioritete koji se razlikuju od drugih izvora financiranja, već usredotočenost na integrirani pristup na lokalnoj razini. Stoga će se pripremiti i objaviti pozivi za poticanje integriranih projekata koji će moći odgovoriti na specifične razvojne potrebe na otočnom području.

Popis područja ulaganja u okviru ovog SC-a je indikativan i temelji se na kombinaciji nacionalnih strategija i prioriteta koje su identificirali županijski i otočni dionici tijekom procesa programiranja. Popis se može dodatno prilagoditi potrebama/investicijama koje treba identificirati u teritorijalnim strategijama, čime se dodatno jača pristup "odozdo prema gore". Specifični izazovi razlikuju se od otoka do otoka, a lokalni dionici imat će mogućnost utjecati na odabir područja ulaganja u cilju rješavanja izazova na razini svakog otoka. To će činiti kroz sudjelovanje u radnim skupinama „otočnim partnerstvima“ tj. radnim skupinama koje će pripremati teritorijalne strategije, sudjelovati u odabiru projekata i pratiti provedbu uz nadzor županijskih uprava obalno-otočnih županija.

Indikativan popis područja ulaganja u okviru ovog SC-a odnosi se na sljedeće:

·Ulaganja u unaprjeđenje društvenih sadržaja na otocima i uključivanje lokalne zajednice kroz revitalizaciju javno-društvene infrastrukture na otvorenom i zatvorenom te ostale infrastrukture namijenjene javnoj uporabi, uključujući obnovu i opremanje infrastrukture za djelovanje pružatelja socijalnih usluga u zajednici i organizacija civilnog društva (osim ustanova za smještaj, skrb o starijim osobama, djecu, osobe s invaliditetom, sigurne kuće i sl.) te uređenja i obnove drugih javnih prostora na kojima se građani okupljaju, zadržavaju i borave (uključujući trgove, ulice, parkove, sportsko-rekreativnu infrastrukturu otvorenog i zatvorenog tipa i sl.). Uz rješavanje lokalnih potreba, sva ulaganja u društvenu infrastrukturu bit će u skladu s nacionalnim sektorskim strategijama.

·Ulaganja u fizičku obnovu i revitalizaciju objekata kulturne baštine te kulturno-turističkih lokacija, valorizaciju i digitalizaciju pokretne kulturne baštine otoka, poput muzejskih i knjižničnih zbirki, organizaciju raznih događanja s ciljem promocije kulturne baštine i lokalnih običaja i informiranja lokalnog stanovništva o očuvanju kulturne baštine i običaja, očuvanje tradicionalnih umijeća, obrta i običaja koji su najizloženiji preobrazbi ili nestanku, a sve s ciljem očuvanja otočnog identiteta i jačanja društvene kohezije na otocima. Komplementarna ulaganja u području kulture i turizma kroz PKK opisana su u Sporazumu o partnerstvu.

·Kako bi se postiglo održivo upravljanje, očuvanje i korištenje otočnog prostora, prioritet je integrirati ulaganja u razvoj zelene i plave infrastrukture zajedno s ulaganjima u jačanje kapaciteta i operativne spremnosti na borbu protiv prirodnih katastrofa uzrokovanih klimatskim promjenama. Pritom razvoj zelene i plave infrastrukture, u mreži Natura 2000, ali i izvan tih područja, podrazumijeva mjere zaštite, obnove i održivog korištenja prirodne baštine, očuvanje ugroženih i rijetkih stanišnih tipova i vrsta na otocima, obnovu parkova i šuma s ciljem povećanja njihove biološke raznolikosti, izgradnju i obnovu suhozida i dr., zatim mjere zaštite i obnove ugroženih i rijetkih stanišnih tipova i vrsta, postavljanje ekološki prihvatljivih sidrišta, akcije čišćenje morskih i obalnih staništa od otpada antropogenog podrijetla, sanaciju lokvi i dr., a sve u skladu s mjerama PAO za mrežu Natura 2000. Nadalje, u segmentu klimatskih promjena, održivo upravljanje obuhvaća uspostavu i unaprjeđenje sustava nadzora i praćenja radi smanjenja rizika od požara i katastrofa, s posebnim naglaskom na jačanje kapaciteta i operativne spremnosti civilne zaštite i vatrogastva. Učinci klimatskih promjena zajednički su svim otocima, a najveće izazove predstavljaju globalni porast temperature zraka (do 2,3°C do 2070. godine) i mora te porast razine mora (19-33cm do 2065.), koji dovode do promjena u otočnim ekosustavima i istodobno uzrokuju češće prirodne katastrofe poput suša, požara i poplava. Za navedena područja ulaganja, u suradnji sa ribarskim lokalnim akcijskim grupama u ribarstvu, osigurat će se komplementarnost i sinergija s područjima ribarstva, akvakulture i plave ekonomije, u skladu sa Zajedničkom ribarskom politikom i Pomorskom politikom.

Primjer integriranih projekata u okviru ovog SC uključuje istovremeno ulaganja u energetska učinkovitost i poticanje korištenja obnovljivih izvora energije prilikom revitalizacije objekata javne namjene i njihovog stavljanja u funkciju, pri čemu će se u cilju smanjenja energetske ranjivosti otočnih JLS-ova koristiti pametna rješenja potaknuti zeleni lokalni razvoj te unaprijediti kvaliteta okoliša na dobrobit otočnom stanovništvu. Navedena ulaganja svoju stratešku osnovu velikim dijelom imaju i u Strategiji energetskog razvoja RH do 2030. s pogledom na 2050. kroz doprinos planiranom povećanju nacionalnog udjela OIE u proizvodnji električne energije od 61% i udjela OIE u bruto neposrednoj potrošnji energije od 32% do 2030., povećanju energetske obnove fonda zgrada s usmjeravanjem obnove prema nZEB standardu od 1,6% godišnje do 2030. i osiguravanju raspoloživosti i sigurnosti opskrbe električnom energijom. Mjere energetske učinkovitosti, kao horizontalni princip, bit će uključene u sva infrastrukturna ulaganja. Ove operacije osiguravaju primjenu koncepta Pametnog otoka i doprinose postizanju klimatskih ciljeva EU-a te na taj način potiču razvoj pametnih, održivih i energetski neovisnih otoka, u skladu s inicijativom „Čista energija za otoke EU-a”. Održivosti otoka i otočnog stanovništva doprinijet će se i s ulaganjima u poslovnu infrastrukturu i podršku, poput izgradnje ili obnove poslovnih zona i poduzetničkih potpornih institucija (npr. inkubatora i *co-working prostora*), s ciljem diversifikacije ekonomske strukture na otocima, stvaranja povoljnih uvjeta za osnivanje i rad tvrtki na otocima i njihovu veću konkurentnost te međusobno povezivanje. Kao odgovor na nepovoljnu ekonomsku strukturu, nedostatnu poslovnu infrastrukturu i sezonalnost gospodarske aktivnosti, ulaganja u poslovnu infrastrukturu će se vršiti u okviru procesa industrijske tranzicije koji daju učinkovitu podršku regionalnim lancima vrijednosti, u skladu s teritorijalnim strategijama.

Komplementarna ulaganja iz NPOO-a, komponente 1. Gospodarstvo predviđaju poticanje energetske učinkovitosti, toplinarstva i obnovljivih izvora energije za dekarbonizaciju energetskog sektora i korištenje vodika i novih tehnologija.

Očekuje se znatan doprinos Strategiji za dunavsku regiju (EUSDR) točnije ostvarenju Drugog stupa EUSDR-a (Očuvanje okoliša u dunavskoj regiji) kroz Prioritetno područje (PP) 5 - Okolišni rizici i Prioritetno područje (PP) 6 - Bioraznolikost, krajobraz i kvaliteta zraka i tla; trećeg stupa EUSDR-a (Izgradnja prosperiteta u dunavskoj regiji) kroz Prioritetno područje (PP) 8 - Jačanje konkurentnosti poduzetništva te Prioritetno područje 9 - Ljudi i vještine.

Provedbom Programa razvoja zelene infrastrukture u urbanim područjima za razdoblje 2021.- 2030. godine u svrhu osim prilagodbe klimatskim promjenama doprinijeti će se akcijama i ciljevima PP 6 EUSDR i Stupa III EUSAIR koji se odnose na razvoj zelene infrastrukture u urbanim područjima, unaprjeđenje kvalitete i očuvanje tla i vode, očuvanje kopnenih i vodenih staništa, poboljšanu kvalitetu zraka i smanjenje ugljičnog dioksida u atmosferi, zaštitu bioraznolikosti, smanjenje ekološkog otiska i dr. Dodatno, ulaganjima u poslovnu infrastrukturu na otocima, navedeno će doprinijeti jednom od cilja Stupa I EUSAIR vezano uz istraživanje, inovacije i poslovne prilike u sektoru plave ekonomije. Također, provedbom aktivnosti plave infrastrukture doprinosi se sektoru EU inicijative CISE koji se odnosi na zaštitu morskog okoliša, ali i ciljevima strategije EUMSS koji se odnose na prirodne resurse, zdravlje okoliša i spremnosti na klimatske promjene te aktivnostima u kontekstu upravljanja rizicima.

Reprezentativne aktivnosti su procijenjene kao kompatibilne sa DNSH principom, budući da:

- ocijenjene su kao kompatibilne prema smjernicama Mehanizma za oporavak i otpornost.

Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:

- JLP(R)S
- Sve ustanove
- Javne tvrtke
- Vatrogasne službe
- Civilna zaštita
- Pružatelji i korisnici javnih usluga
- Organizacije civilnog društva
- Turističke zajednice
- Kulturne ustanove

- Gospodarski subjekti
- Stanovnici otoka
- Vjerske zajednice

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije izrađena su uzimajući u obzir Smjernice o osiguravanju poštovanja Povelje Europske unije o temeljnim pravima pri provedbi europskih strukturnih i investicijskih fondova (2016/C269/01) i kontrolni popis za temeljna prava, uz prijedloge Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Jednake mogućnosti i nediskriminacija

- Prilikom izgradnje/obnove javne infrastrukture posebno će se voditi računa da prostori omogućavaju u jednakoj mjeri pristup svim skupinama društva te će se poticati zahvati u prostoru kojima se osiguravaju i promoviraju jednake mogućnosti i ravnopravnost.
- Prilikom planiranja projekata uzet će se u obzir i potrebe slabije naseljenih i prometno manje dostupnih otoka u cilju zadovoljenja društvenih potreba stanovništva tih otoka.
- Prilikom osiguravanja prostora za rad organizacija civilnog društva prioritet će se dati onima koje zastupaju interese ranjivih skupina, pružaju usluge i organiziraju sadržaje te time doprinose smanjenju njihove socijalne isključenosti.
- U slučaju provođenja digitalizacije društvenih sadržaja i javnih usluga vodit će se računa o pristupu uslugama za osobe bez potrebne tehničke opreme ili znanja te će se osigurati tehnička pomoć i jasne upute. Pri opremanju javnih prostora i zgrada te sportsko-rekreativnih lokacija, vodit će se računa da je nabavljena oprema univerzalnog dizajna.
- Kroz ulaganja u poduzetničke potporne institucije vodit će se računa o jednakim mogućnostima svih skupina društva za osnivanje poslovnih subjekata, a usluge inkubatora će se fokusirati na motiviranje žena za sudjelovanje u poduzetništvu.

Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a

Integrirani teritorijalni pristup provodit će se putem „drugog teritorijalnog alata“ kojim se pruža potpora inicijativama koje je izradila država članica. Navedeno podrazumijeva izradu teritorijalnih strategija sukladno stavku c članka 28. te članka 29. UZO.

Teritorijalne strategije izrađuju se kao dodatak ŽRP-ovima, ali su samostalni dokument u smislu članka 29. UZO-a, a izrađuju ih, donose i provode obalno-otočne županije (7 županija koje uključuju otoke unutar svojih administrativnih granica) temeljem doprinosa otočnog partnerstva kao radne skupine koja uključuje otočne dionike s područja pojedine obalno-otočne županije. Time se potiče participativni i pristup „odozdo prema gore“ čime se ispunjavaju obavezni zahtjevi iz članka 29. UZO-a.

Teritorijalne strategije će obuhvaćati otoke (ili dio otoka) unutar županije (i neće obuhvaćati druge teritorije unutar županije).

Otočno partnerstvo će uključivati predstavnike JLS na otocima ili onih koji obuhvaćaju otoke, relevantnih javnih tijela obuhvaćenih ITP-om, gospodarskog sektora, socijalnih partnera, OCD-ova i prema potrebi predstavnike istraživačkih i znanstvenih organizacija, s područja pojedine obalno-otočne županije. Otočni dionici na taj način izravno utječu na kreiranje smjerova razvoja za svoje otoke čime ujedno jačaju društvenu koheziju i provedbu projekata unutar otočne zajednice. Otočno partnerstvo sudjelovat će u provedbi teritorijalnih strategija, prvenstveno kao savjetodavna i informativna podrška županiji. MRRFEU će biti zaduženo za koordiniranje i praćenje provedbe ITP-a te za poduzimanje odgovarajućih aktivnosti kako bi se osigurala uspješna implementacija ITP-a.

Teritorijalnu strategiju usvojit će skupštine 7 obalno-otočnih županija (u skladu sa svojim internim procedurama i uputama MRRFEU).

Teritorijalne strategije sadržavat će analizu potreba i potencijala otočnog područja opis integriranog pristupa, opis sudjelovanja otočnog partnerstva te područja ulaganja koja će se poduprijeti u okviru SC 5.ii. Teritorijalne strategije neće imati predefiniranu listu projekata. Kako bi se osigurao pristup „odozdo prema gore“ u odabiru projekata u okviru ovog SC-a, predstavnici otočnih dionika bit će uključeni u sastav Odbora za odabir projekata.

Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a

Zbog specifičnosti ovog područja potpore, u okviru ovog specifičnog cilja nije isključena mogućnost provedbe međuregionalnih i transnacionalnih djelovanja. U fazi programiranja nisu identificirani konkretni projektni prijedlozi koji izlaze izvan geografskog područja programa. Ipak, osigurat će se komplementarnost između programa, uključujući prekogranične programe, i između različitih fondova u okviru njihovih intervencija.

Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a

Planirane aktivnosti u okviru ovog specifičnog cilja provode se u otočnim sredinama s malim brojem stanovnika i usmjerene su na ulaganja u javnu infrastrukturu s ciljem poboljšanja kvalitete života otočnog stanovništva. S obzirom na navedeno, aktivnosti unutar ovog specifičnog cilja nemaju komercijalni karakter niti se financiranjem takvih aktivnosti očekuje ostvarivanje ušteda ili prihoda u mjeri koja bi opravdala provedbu projekata putem financijskih instrumenata. Iz tog razloga planirano je korištenje bespovratnih sredstva u cijelosti te se ne očekuje da će podržana ulaganja generirati neto

prihode. Kako bi se smanjio teret na javne financije, gdje je to moguće, integriranje elemenata za stvaranje prihoda mogu se razmotriti u fazi pripreme projekata.

2.1.1.1.2. Pokazatelji

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a i članak 8. Uredbe o EFRR-u i KF-u

Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Ciljna vrijednost (2029.)
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO15	Kapacitet stvorene inkubacije	poduzeća	20,00	240,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO19	Javne zgrade s poboljšanim energetske svojstvima	četvorni metri	12.500,00	62.500,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO24	Ulaganja u nove ili poboljšane sustave za praćenje katastrofa, pripravnost, upozorenje i odgovor na njih u slučaju prirodnih katastrofa	euro	1.250.000,00	5.000.000,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO26	Zelena infrastruktura izgrađena ili poboljšana za prilagodbu klimatskim promjenama	hektari	2,00	9,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO28	Područje obuhvaćeno mjerama zaštite od šumskih požara	hektari	30.000,00	122.000,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO74	Stanovništvo obuhvaćeno projektima u okviru strategija za integrirani teritorijalni razvoj	osobe	39.827,00	132.756,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO75	Strategije za integrirani teritorijalni razvoj za koje je primljena potpora	doprinosi strategijama	7,00	7,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCO77	Broj kulturnih i turističkih lokacija za koje je primljena potpora	kulturne i turističke lokacije	3,00	17,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RSO 5.2.1	Stvoreni ili regenerirani prostori na otocima	kvadratni metri	11.000,00	55.000,00

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a

Tablica 3.: Pokazatelji rezultata

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna ili referentna vrijednost	Referentna godina	Ciljna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomene
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR18	MSP-ovi koji se koriste uslugama inkubatora nakon stvaranja inkubatora	poduzeća godišnje	0,00	2021	120,00	Baza otočnih razvojnih projekata/e-fondovi/Jedinstveni registar poduzetničke infrastrukture - JRPI	Dok zajednički pokazatelj ostvarenja RCO15 mjeri kapacitet ukupno stvorene inkubacije, pokazateljem rezultata RCR18 mjeri se broj MSP-ova koji koriste usluge inkubatora godinu dana nakon njegove uspostave
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR26	Godišnja potrošnja primarne energije (od čega: stambeni objekti, javne zgrade, poduzeća, drugo)	MWh godišnje	17.500,00	2020	12.250,00	Baza otočnih razvojnih projekata/e-fondovi	
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR36	Stanovništvo koje ostvaruje koristi od mjera zaštite od šumskih požara	osobe	0,00	2021	53.000,00	Baza otočnih razvojnih projekata/ e-fondovi	
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR37	Stanovništvo koje ostvaruje koristi od mjera zaštite od prirodnih katastrofa povezanih s klimatskim promjenama (osim poplava ili šumskih požara)	osobe	0,00	2021	13.000,00	MUP RH i baza otočnih razvojnih projekata / e-fondovi	
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RCR77	Posjetitelji kulturnih i turističkih lokacija	posjetitelji/godišnje	0,00	2021	85.000,00	Statistika posjećenosti hrvatskih muzeja, baza otočnih razvojnih	

					za koje je primljena potpora					projekata / e-fondovi/ MINTS	
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RSR 5.2.1	Stanovništvo koje ima pristup novoj ili poboljšanoj socijalnoj infrastrukturi	osobe	0,00	2021	73.000,00	Baza otočnih razvojnih projekata/ e-fondovi	
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	RSR 5.2.2	Stanovništvo koje ima pristup novoj ili poboljšanoj zelenoj infrastrukturi na otocima	osobe	0,00	2021	34.000,00	Baza otočnih razvojnih projekata/ e-fondovi	

2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka viii. UZO-a

Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	020. Poslovna infrastruktura za MSP-ove (uključujući industrijske parkove i pogone)	15.000.000,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	045. Obnova radi povećanja energetske učinkovitosti ili mjere energetske učinkovitosti za javnu infrastrukturu, demonstracijski projekti i mjere potpore u skladu s kriterijima energetske učinkovitosti	33.000.000,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	059. Mjere za prilagodbu klimatskim promjenama te sprječavanje i upravljanje rizicima povezanim s klimom: požari (uključujući podizanje svijesti, sustave civilne zaštite i upravljanja katastrofama, infrastrukture i ekosustavne pristupe)	20.000.000,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	060. Mjere za prilagodbu klimatskim promjenama te sprječavanje i upravljanje rizicima povezanim s klimom: ostalo, npr. oluje i suša (uključujući podizanje svijesti, sustave civilne zaštite i upravljanja katastrofama, infrastrukture i ekosustavne pristupe)	5.000.000,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	079. Zaštita prirode i bioraznolikosti, prirodna baština i resursi, zelena i plava infrastruktura	17.000.000,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	127. Ostala socijalna infrastruktura koja pridonosi socijalnoj uključenosti u zajednici	23.000.000,00

3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	166. Zaštita, razvoj i promicanje kulturne baštine i kulturnih usluga	23.000.000,00
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	168. Fizička obnova i sigurnost javnih prostora	14.000.000,00
3.	RSO5.2	Ukupno			150.000.000,00

Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	01. Bespovratna sredstva	150.000.000,00
3.	RSO5.2	Ukupno			150.000.000,00

Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	22. Ostale vrste teritorijalnog alata – otoci i obalna područja	150.000.000,00
3.	RSO5.2	Ukupno			150.000.000,00

Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)

Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
3.	RSO5.2	EFRR	Slabije razvijene regije	03. Rodna neutralnost	150.000.000,00
3.	RSO5.2	Ukupno			150.000.000,00

* U načelu 40 % za ESF+ pridonosi praćenju uključivanja rodno osviještene politike. 100 % primjenjuje se kad država članica odluči primjenjivati članak 6. Uredbe o fondu ESF+.

2.1.1. Prioritet: 4.. Pravedna tranzicija

2.1.1.1. Specifični cilj: JSO8.1. Omogućivanje regijama i ljudima da ublaže socijalne i gospodarske učinke te učinke na zapošljavanje i okoliš koji su posljedica tranzicije prema ostvarenju klimatskih i energetske ciljnih vrijednosti Unije do 2030. i klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050., na temelju Pariškog sporazuma (FPT)

2.1.1.1.1. Intervencije fondova

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočke i., iii., iv., v., vi. i vii. UZO-a

Povezane vrste djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka i. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+:

Prioritizacija odabranih intervencija temelji se na Prilogu D Izvješća za RH 2020. godine gdje su dane preporuke za smjerove ulaganja na području dviju županija, na prepoznavanju razvojnih potencijala i potreba županija u skladu sa strateškim okvirom te temeljem suradnje sa regionalnim koordinadorima dviju odabranih županija, doprinosu pravednoj tranziciji na odabranim područjima u skladu s razvojnom vizijom odabranih županija te na koncu temeljem SRSP projekta putem kojeg se davala podrška pripremi TPPT-a, a putem kojeg se izradio kraći popis potencijalnih ulaganja.

- Ulaganja u poduzetničku infrastrukturu, primarno usmjerenoj prema zelenoj i digitalnoj ekonomiji kao okosnici budućeg razvoja uključenog područja, osobito u kontekstu procesa dekarbonizacije i napuštanja, odnosno zamjene dotrajalih tehnologija temeljenih na fosilnim gorivima s visokim emisijom stakleničkih plinova. Navedena aktivnost uključuje ulaganja poduzetničke potporne institucije (*coworking* prostori, tehnološko-inovacijski inkubatori, centre (HUB) znanja, kreativnosti i inovacija) u poduzetničke zone. Ova intervencija ne uključuje ulaganja u ETS instalacije, pošto je ulaganje u tehnologiju hvatanja i skladištenja ugljika u Holcim d.o.o. jedino ETS ulaganje koje će se financirati kroz FPT. (IŽ)
- Razvoj poljoprivredne i prehrambene poduzetničke infrastrukture u IŽ kroz uspostavu centra za agropoduzetništvo. (IŽ)
- Poticanje istraživačkih i inovacijskih aktivnosti putem ulaganja u visokorazvijeni sektor istraživanja, razvoja i inovacija (IRI), rekonstrukcije i opremanja javnih istraživačkih ustanova, izvođenja primijenjenih istraživanja; aktivnosti vezanih za transfer znanja i tehnologije; zapošljavanje osoblja; izrade istraživačkih studija; eksperimentalni razvoj, aktivnosti poticanja MSP-ova na korištenje inovacija u zelenim i digitalnim tehnologijama u vlastitom poslovanju. (IŽ)
- Ulaganje u unaprjeđenje kružnog gospodarstva putem aktivnosti izgradnje i opremanja reciklažnih dvorišta, stvaranja tehničkih preduvjeta za učinkovitu ponovnu uporabu otpada, te uz provođenje ciljanih informativno-obrazovnih aktivnosti. (IŽ)
- Provedba programa usmjerenih prema budućim kompetencijama putem prekvalifikacija, karijernog savjetovanja obrazovanja odraslih (poput zaposlenih osoba, socijalno ugroženih osoba, osoba u nepovoljnom položaju) s naglaskom na tehnološke smjerove i zanimanja koja prate razvojne smjernice lokalnog gospodarstva. (IŽ)
- Provedba programa usmjerenih prema budućim kompetencijama putem izgradnje i opremanja odgojno-obrazovnih institucija s ciljem unaprjeđenja obrazovnih programa usmjerenih na kompetencije učenika. (IŽ)

- Mobilizirati ETS sektor za smanjenje udjela regionalnih emisija stakleničkih plinova u ukupnom nacionalnom računu putem izravnih ulaganja koja doprinose smanjivanju cjelokupnih emisija CO₂, u skladu sa klimatskim ciljevima Europskog zelenog plana o ugljičnoj neutralnosti (Holcim d.o.o., tehnologija hvatanja i skladištenja ugljika). (IŽ)
- Doprinos smanjenju udjela regionalnih emisija stakleničkih plinova u ukupnom nacionalnom računu putem programa ulaganja u proizvodne inovacije MSP-ova koje za cilj imaju poboljšati efikasnost proizvodnih i poslovnih procesa na inovativan način, a sve u kontekstu prelaska na emisijski neutralno gospodarstvo. (IŽ)
- Provedba programa usmjerenih na razvoj vještina i mogućnosti zapošljavanja u regiji kroz ulaganje u izgradnju i opremanje Majstorske škole. (SMŽ)
- Razvoj IKT industrije kao pokretača zapošljavanja s visokom dodanom vrijednosti i povećanje mogućnosti zapošljavanja radne snage koja je uslijed tranzicije izgubila radno mjesto, kroz ulaganje u pokretanje kampusa *gaming* industrije u gradu Novskoj, uz pružanje podrške MSP-ovima i start-upovima u *gaming* industriji, ali i ostalim sektorima (drva industrija, metalurška industrija, turizam, poljoprivreda, obrazovanje itd.) uključujući i pružanje inovativnih digitalnih usluga. Tehnologije koje će se koristiti u svrhu digitalne transformacije MSP-ova su Game-development (*gamification*) with Virtual reality and Augmented reality, Blockchain technologies and Internet of Things (IoT). (SMŽ)
- Poticanje konkurentnosti i prepoznatljivosti obrtnika i poduzetnika s područja županije kroz uspostavu infrastrukture (uključujući i opremanje) za razvoj novih poduzetničkih inkubatora na području cijele SMŽ. (SMŽ)

Komplementarnosti i sinergije:

FPT će imati komplementarnosti s ulaganjima u promicanje EE u okviru PKK, ulaganjima u održivu proizvodnju hrane kroz EPFRR ili EFPRA, te ulaganjima usmjerenima na dokvalifikaciju i prekvalifikaciju, poboljšanje kvalitete i relevantnosti formalnog i neformalnog obrazovnog sustava i povećanje mogućnosti zapošljavanja, posebno za mlade, putem ESF+.

Također će imati komplementarnost s NPOO-om, komponentom 1. Gospodarstvo, gdje će se podrška NPOO-a uglavnom fokusirati na zelenu i digitalnu tranziciju putem MSP-a, ulaganje u toplinarstvo i obnovljive izvore energije za dekarbonizaciju energetskog sektora, te ulaganje u korištenje vodika i novih tehnologija, kao i izgradnju i digitalizaciju energetskog sustava i prateće infrastrukture za dekarbonizaciju energetskog sektora.

Aktivnosti su procijenjene kao kompatibilne sa DNSH principom, budući da:

ocijenjene su kompatibilne prema Mehanizmu za oporavak i otpornost.

Glavne ciljne skupine – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iii. UZO-a:

- *Jedinice lokalne i (područne) regionalne samouprave*
- *Poduzetnici i obrtnici*
- *Radno aktivno stanovništvo, radnici, nezaposleni, učenici, studenti i ostalo lokalno stanovništvo*
- *Istraživačke i obrazovne ustanove*
- *Organizacije civilnog društva*

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka iv. UZO-a i članak 6. Uredbe o fondu ESF+

Djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije izrađena su uzimajući u obzir Smjernice o osiguravanju poštovanja Povelje Europske unije o temeljnim pravima pri provedbi europskih strukturnih i investicijskih fondova (2016/C269/01) i kontrolni popis za temeljna prava, uz prijedloge Vladinog Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i pravobraniteljice za ravnopravnost spolova.

Jednake mogućnosti i nediskriminacija

- Pozitivne mjere za osiguranje dostupnosti sadržaja namijenjenih javnosti.
- Pozitivne mjere promicanja zapošljavanja osoba s invaliditetom.
- Specifičnim infrastrukturnim ulaganjima ostvarit će se pozitivan doprinos uključenju osoba s invaliditetom kroz pristupačnost građevinama putem razumne prilagodbe i univerzalnog dizajna, informacijsko-komunikacijsku pristupačnost te kroz pozitivne mjere za osiguranje dostupnosti sadržaja namijenjenih javnosti (web stranice, promotivni materijali i sl.).
- Mjere informativnih i komunikacijskih aktivnosti koje apostrofiraju važnost sudjelovanja ranjivih skupina u svim predviđenim aktivnostima te putem promicanja primjera dobre prakse sudjelovanja ranjivih skupina u poduzetničkim aktivnostima u sektoru. U pozivima posebno će se pratiti i broj pripadnika ranjivih skupina koji su korisnici financijskih potpora.
- Sve aktivnosti vezane za ulaganja u energetska učinkovitost u gospodarstvu, posebice komercijalni sektor poticat će korištenje sredstava u skladu s principom jednakih mogućnosti za sve uzimajući u obzir zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije.

Ravnopravnost spolova

- Primjena pozitivnih mjera za promicanje sudjelovanja žena u svim predviđenim aktivnostima.
- Promicanje sudjelovanja žena na upravljačkoj i odlučujućoj razini.
- Mjere informativnih i komunikacijskih aktivnosti putem kojih će se eliminirati spolni stereotipi promicanjem sudjelovanja žena u svim predviđenim aktivnostima, promicanjem aktivnosti uspostavljanja bolje ravnoteže između poslovnog i privatnog života u turističkom sektoru te promicanjem spolne ravnoteže na upravljačkim radnim mjestima u sektoru, a u pozivima posebno će se pratiti i broj žena koje su korisnice financijskih potpora.

Navođenje ciljnih posebnih područja, uključujući planiranu upotrebu teritorijalnih alata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka v. UZO-a

Ulaganja su sukladno Prilogu D Izvješća za Republiku Hrvatsku iz 2020. godine usmjerena prema Sisačko-moslavačkoj i Istarskoj županiji, u skladu s Teritorijalnim planom za pravednu tranziciju.

Međuregionalna, prekogranična i transnacionalna djelovanja – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vi. UZO-a

Zbog specifičnosti ovog područja potpore, u okviru ovog specifičnog cilja nije isključena mogućnost provedbe međuregionalnih i transnacionalnih djelovanja. U fazi programiranja nisu identificirani konkretni projektni prijedlozi koji izlaze izvan geografskog područja programa. Ipak, osigurat će se komplementarnost između programa, uključujući prekogranične programe, i između različitih fondova u okviru njihovih intervencija.

Planirana upotreba financijskih instrumenata – članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka vii. UZO-a

Ulaganja u okviru pravedne tranzicije odnose se na javnu obrazovnu infrastrukturu, infrastrukturu za gospodarenje otpadom, poduzetničku potpurnu infrastrukturu te nije planirana uporaba financijskih instrumenata za navedene aktivnosti obzirom da ne uključuju projekte koji ostvaruju prihode ili uštede u poslovanju. Za operacije u području gospodarstva potpora će se pružiti MSP-ovima za proizvodne inovacije u kontekstu prelaska na emisijski neutralno gospodarstvo, putem bespovratnih sredstava zbog ublažavanja financijskih rizika povezanih s neizvjesnim budućim novčanim tokovima projekata, kao i zbog toga što je nužno voditi računa o trošku razvoja inovacija za korisnike. Korištenje bespovratnih sredstava predviđeno je uzimajući u obzir činjenicu da se radi o aktivnostima planiranim samo za ciljno područje županija u tranziciji te na temelju naučenih lekcija iz razdoblja 2014.-2020., iz čega je vidljivo da

bi dodatno fragmentiranje FI s ograničenim programskim doprinosom moglo rezultirati izostankom podrške banaka ili stvoriti poremećaje na bankarskom tržištu.

2.1.1.1.2. Pokazatelji

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a i članak 8. Uredbe o EFRR-u i KF-u

Tablica 2.: Pokazatelji ostvarenja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Ključna etapa (2024.)	Ciljna vrijednost (2029.)
4.	JSO8.1	FPT		RCO01	Poduzeća koja su primila potporu (od čega: mikropoduzeća, mala, srednja i velika poduzeća)	poduzeća	5,00	75,00
4.	JSO8.1	FPT		RCO02	Poduzeća koja su primila potporu u obliku bespovratnih sredstava	poduzeća	5,00	75,00
4.	JSO8.1	FPT		RCO13	Vrijednost digitalnih usluga, proizvoda i procesa razvijenih za poduzeća	euro	0,00	1.500.000,00
4.	JSO8.1	FPT		RCO15	Kapacitet stvorene inkubacije	poduzeća	50,00	135,00
4.	JSO8.1	FPT		RCO67	Kapacitet učionica novih ili moderniziranih obrazovnih objekata	osobe	358,00	1.694,00
4.	JSO8.1	FPT		RCO107	Ulaganja u postrojenja za odvojeno prikupljanje otpada	euro	500.000,00	2.000.000,00
4.	JSO8.1	FPT		RCO121a	Poduzeća koja su primila potporu radi smanjenja emisija stakleničkih plinova iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ	poduzeća	0,00	1,00
4.	JSO8.1	FPT		RSO6.1.1	Opremljena i/ili izgrađena fizička infrastruktura	metar kvadratni	80.000,00	160.000,00
4.	JSO8.1	FPT		RSO6.1.2.	Izrađeni programi za prekvalifikaciju osoba u riziku od gubitka radnog mjesta	broj programa	0,00	3,00
4.	JSO8.1	FPT		RSO6.1.3.	Broj istraživačkih javnih ustanova opremljenih specijaliziranom opremom i suvremenim tehnologijama	broj institucija	0,00	1,00
4.	JSO8.1	FPT		RSO6.1.4	Istraživači koji rade u istraživačkim ustanovama koje su primile potporu	godišnji FTE	5,00	75,00

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ii. UZO-a

Tablica 3.: Pokazatelji rezultata

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Identifikacijska oznaka	Pokazatelj	Mjerna jedinica	Osnovna ili referentna vrijednost	Referentna godina	Ciljna vrijednost (2029.)	Izvor podataka	Napomene
4.	JSO8.1	FPT		RCR01	Stvorena radna mjesta u subjektima koji su primili potporu	godišnji EPRV-i	0,00	2021	2.881,00	Izvešća o napretku projekta, GFI, HZZ, HOK, HGK, DZS, HZMO, HZZ	
4.	JSO8.1	FPT		RCR03	Mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) koja uvide inovacije u proizvode ili procese	poduzeća	0,00	2021	75,00	izvještaj	
4.	JSO8.1	FPT		RCR11	Korisnici novih i poboljšanih javnih digitalnih usluga, proizvoda i procesa	korisnici godišnje	0,00	2021	1.600,00	Tehnička dokumentacija, vlastiti monitoring sustav, Digitalna komora (HGK) - broj i vrsta pružatelja digitalnih usluga	
4.	JSO8.1	FPT		RCR17	Nova poduzeća koja preživljavaju na tržištu	poduzeća	0,00	2021	25,00	ugovori, GFI, HGK, Digitalna komora, DZS	
4.	JSO8.1	FPT		RCR18	MSP-ovi koji se koriste uslugama inkubatora nakon stvaranja inkubatora	poduzeća godišnje	0,00	2021	245,00	Godišnje izvješće o radu novouspostavljenih potpornih institucija. Svaki će se korisnik identificirati i popisati kod korištenja prostora i opreme.	
4.	JSO8.1	FPT		RCR29a	Procijenjene emisije stakleničkih plinova iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ u poduzećima koja su primila potporu	tone ekv. CO2 godišnje	317.000,00	2022	25.000,00	Verificirano izvješće o emisijama stakleničkih plinova (početne referentne vrijednosti 2020., projektni izračuni očekivane vrijednosti 2029.) / Službeni sustav praćenja CO2 poduzeća	
4.	JSO8.1	FPT		RCR47	Reciklirani otpad	tone godišnje	0,00	2021	4.000,00	Izvešća o napretku projekta	
4.	JSO8.1	FPT		RCR71	Godišnji broj korisnika novih ili moderniziranih obrazovnih objekata	korisnici godišnje	0,00	2021	1.694,00	Godišnji izvještaj obrazovnih ustanova, broj provedenih programa, broj polaznika,	

										analitička podloga, studija izvodljivosti, troškovnik - struktura ulaganja, HOK, vlastiti monitoring sustav	
4.	JSO8.1	FPT		RCR98	Osoblje MSP-ova koje završava osposobljavanje za vještine za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo (prema vrsti vještine: tehnička, upravljačka, poduzetnička, zelena, druga)	sudionici	0,00	2021	120,00	Godišnji izvještaj obrazovnih ustanova, broj provedenih programa, broj polaznika, izdane potvrde o osposobljavanju	
4.	JSO8.1	FPT		RSR6.1.1.	Iskorištenost kapaciteta poslovnih zona (1 godina od uspostave poslovne zone)	broj poduzeća	0,00	2021	20,00	Izvešća o napretku projekata	
4.	JSO8.1	FPT		RSR6.1.2.	MSP-ovi koji se koriste uslugama javnih istraživačkih ustanova opremljenih specijaliziranom opremom i suvremenim tehnologijama	broj MSP-ova	0,00	2021	20,00	Izvešća o napretku projekta; Godišnja izvješća o pruženim uslugama Centra za istraživanje materijala Istarske županije METRIS	

2.1.1.1.3. Okvirna raščlamba programiranih sredstava (EU) prema vrsti intervencije

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka viii. UZO-a

Tablica 4. Dimenzija 1. – područje intervencije

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
4.	JSO8.1	FPT		004. Ulaganja u trajna sredstva, uključujući istraživačku infrastrukturu, u javnim istraživačkim centrima i ustanovama visokog obrazovanja izravno povezanim s aktivnostima istraživanja i inovacija	44.370.135,00
4.	JSO8.1	FPT		020. Poslovna infrastruktura za MSP-ove (uključujući industrijske parkove i pogone)	32.530.000,00
4.	JSO8.1	FPT		025. Inkubator, potpora za spin-off, spin-out i start-up poduzeća	26.500.000,00
4.	JSO8.1	FPT		029. Procesi istraživanja i inovacija, prijenos tehnologije i suradnja među poduzećima, istraživačkim centrima i sveučilištima usmjereni na niskougljično gospodarstvo, otpornost na klimatske promjene i prilagodbu tim promjenama	9.500.000,00

4.	JSO8.1	FPT		067. Gospodarenje kućanskim otpadom: mjere za sprječavanje nastanka otpada, smanjivanje količine, razvrstavanje, ponovnu upotrebu, recikliranje	1.650.000,00
4.	JSO8.1	FPT		076. Potpora proizvodnim procesima prihvatljivima za okoliš i učinkovitost resursa u velikim poduzećima	14.700.000,00
4.	JSO8.1	FPT		124. Infrastruktura za strukovno obrazovanje i osposobljavanje te obrazovanje odraslih	39.500.000,00
4.	JSO8.1	FPT		140. Potpora za usklađivanje s potrebama tržišta rada i promjene radnog statusa	2.200.000,00
4.	JSO8.1	FPT		149. Potpora za osnovno i sekundarno obrazovanje (isključujući infrastrukturu)	7.787.065,00
4.	JSO8.1	Ukupno			178.737.200,00

Tablica 5. Dimenzija 2. – oblik financiranja

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
4.	JSO8.1	FPT		01. Bespovratna sredstva	178.737.200,00
4.	JSO8.1	Ukupno			178.737.200,00

Tablica 6. Dimenzija 3. – mehanizam teritorijalne provedbe i teritorijalni fokus

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
4.	JSO8.1	FPT		32. Ostali pristupi – ostale vrste ciljnih područja	178.737.200,00
4.	JSO8.1	Ukupno			178.737.200,00

Tablica 7. Dimenzija 6. – sekundarne teme fonda ESF+

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)

Tablica 8. Dimenzija 7. – dimenzija rodne ravnopravnosti u okviru fondova ESF+, EFRR, Kohezijskog fonda i FPT-a

Prioritet	Specifični cilj	Fond	Kategorija regije	Oznaka	Iznos (EUR)
4.	JSO8.1	FPT		03. Rodna neutralnost	178.737.200,00
4.	JSO8.1	Ukupno			178.737.200,00

* U načelu 40 % za ESF+ pridonosi praćenju uključivanja rodno osviještene politike. 100 % primjenjuje se kad država članica odluči primjenjivati članak 6. Uredbe o fondu ESF+.

2.2. Prioriteti u okviru tehničke pomoći

3. Financijski plan

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (g) podtočke i., ii. i iii., članak 112. stavci 1., 2. i 3. i članci 14. i 26. UZO-a

3.1. Prijenosi i doprinosi (1)

Upućivanje: članci 14., 26. i 27. UZO-a

Izmjena programa povezana s	☐ doprinos programu InvestEU
	☐ prijenos u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja
	☐ prijenos među fondovima EFRR, ESF+, Kohezijskim fondom ili u drugi fond odnosno fondove

(1) Primjenjivo samo na izmjene programa u skladu s člancima 14. i 26., osim dopunskih prijenosa u FPT u skladu s člankom 27. UZO-a. Prijenosi ne utječu na godišnju raščlambu odobrenih financijskih sredstava na razini VFO-a za državu članicu.

Tablica 15.A: Doprinosi programu InvestEU* (raščlamba po godinama)

Doprinos iz		Doprinos za	Raščlamba po godinama							
Fond	Kategorija regije	Sastavnica programa InvestEU	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno

* Za svaki novi zahtjev za doprinos izmjenom programa utvrđuju se ukupni iznosi za svaku godinu prema fondu i prema kategoriji regije.

Tablica 15.B: Doprinosi programu InvestEU* (sažetak)

Fond	Kategorija regije	Održiva infrastruktura (a)	Inovacije i digitalizacija (b)	MSP-ovi (c)	Socijalna ulaganja i vještine (d)	Ukupno (e) = (a) + (b) + (c) + (d)
Ukupno						

* Kumulativni iznosi za sve doprinose u okviru izmjena programa tijekom programskog razdoblja. Sa svakim novim zahtjevom za doprinos izmjenom programa utvrđuju se ukupni iznosi za svaku godinu prema fondu i prema kategoriji regije.

Obrazloženje, uzimajući u obzir način na koji ti iznosi pridonose postizanju ciljeva politike odabranih u programu u skladu s člankom 10. stavkom 1. Uredbe o programu InvestEU

--

Tablica 16.A: Prijenosi u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja (raščlamba po godinama)

Prijenosi iz		Prijenosi u	Raščlamba po godinama							
Fond	Kategorija regije	Instrument	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno

Tablica 16.B: Prijenosi u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja* (sažetak)

Fond	Kategorija regije	Ukupno
Ukupno		

* Kumulativni iznosi za sve prijenose u okviru izmjena programa tijekom programskog razdoblja. Sa svakim novim zahtjevom za prijenos izmjenom programa utvrđuju se ukupni iznosi preneseni za svaku godinu prema fondu i prema kategoriji regije.

Prijenosi u instrumente u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja – obrazloženje

--

Tablica 17.A: Prijenosi među fondovima EFRR, ESF+ i Kohezijskim fondom ili u drugi fond odnosno fondove* (raščlamba po godinama)

Prijenosi iz		Prijenosi u		Raščlamba po godinama							
Fond	Kategorija regije	Fond	Kategorija regije	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno

* Prijenos u druge programe. Prijenosi između fondova EFRR i ESF+ mogu se izvršiti samo unutar iste kategorije regije.

Tablica 17.B: Prijenosi među fondovima EFRR, ESF+ i Kohezijskim fondom ili u drugi fond odnosno fondove (sažetak)

	EFRR			ESF+			KF	EFPRA	FAMI	FUS	BMVI	Ukupno
	Razvijenije regije	Tranzicijske regije	Slabije razvijene regije	Razvijenije regije	Tranzicijske regije	Slabije razvijene regije						
Ukupno												

* Kumulativni iznosi za sve prijenose u okviru izmjena programa tijekom programskog razdoblja. Sa svakim novim zahtjevom za prijenos izmjenom programa utvrđuju se ukupni iznosi preneseni za svaku godinu prema fondu i prema kategoriji regije.

Prijenosi među fondovima s podijeljenim upravljanjem, uključujući prijenose među fondovima kohezijske politike – obrazloženje

--

3.2. FPT: dodijeljena sredstava u programu i prijenosi (1)

3.2.1. Sredstva FPT-a dodijeljena programu prije prijenosâ po prioritetu (ako je relevantno) (2)

Upućivanje: članak 27. UZO-a

Tablica 18. Sredstva FPT-a dodijeljena programu u skladu s člankom 3. Uredbe o FPT-u, prije prijenosâ

Prioritet FPT-a	Dodijeljena sredstva iz FPT-a
Pravedna tranzicija	81.394.890,00
Ukupno	81.394.890,00

(1) Prijenosi ne utječu na godišnju raščlambu odobrenih financijskih sredstava na razini VFO-a za državu članicu.

(2) Primjenjivo na prvo donošenje programa kojima se dodjeljuju sredstva FPT-a.

3.2.2. Prijenosi u FPT u obliku dopunske potpore (1) (ako je relevantno)

Prijenos u FPT	☐ odnosi se na interne prijenose u okviru programa kojem se dodjeljuju sredstva iz FPT-a
	☐ odnosi se na prijenose iz drugih programa u program kojem se dodjeljuju sredstva iz FPT-a

(1) Odjeljak treba ispuniti podacima programa koji prima potporu. Ako program koji prima potporu iz FPT-a primi dopunsku potporu (usp. članak 27. UZO-a) u okviru programa i iz drugih programa, potrebno je ispuniti sve tablice u ovom odjeljku. Pri prvom donošenju s dodjelom iz FPT-a u ovom se odjeljku potvrđuju ili ispravljaju preliminarni prijenosi predloženi u sporazumu o partnerstvu.

Tablica 18.A: Prijenosi u FPT unutar programa (raščlamba po godinama)

Prijenosi iz		Prijenosi u	Raščlamba po godinama							
Fond	Kategorija regije	Prioritet FPT-a*	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno

* Sredstva iz FPT-a moraju se dopuniti sredstvima iz fonda EFRR ili ESF+ kategorije regije u kojoj se nalazi predmetno područje.

Tablica 18.B: Prijenos sredstava iz fondova EFRR i ESF+ u FPT u okviru programa

Prijenos unutar programa* (dopunska potpora) prema kategoriji regije	Sredstva FPT-a dodijeljena programu* raščlanjena prema kategoriji regije, čije se područje nalazi** u (prema prioritetu FPT-a)	
	Prioritet FPT-a	Iznos

* Program kojem se dodjeljuju sredstva FPT-a.

** Sredstva iz FPT-a moraju se dopuniti sredstvima iz fonda EFRR ili ESF+ kategorije regije u kojoj se nalazi predmetno područje.

Tablica 18.C: Prijenosi u FPT iz drugih programa (raščlamba po godinama)

Prijenosi iz		Prijenosi u	Raščlamba po godinama							
Iz fonda	Kategorija regije	Prioritet FPT-a*	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno

* Sredstva iz FPT-a moraju se dopuniti sredstvima iz fonda EFRR ili ESF+ kategorije regije u kojoj se nalazi predmetno područje.

Tablica 18.D: Prijenos sredstava fondova EFRR i ESF+ iz drugih programa u FPT u ovaj program

Prijenosi iz drugih programa** prema kategoriji regije	Dopunska potpora FPT-u u ovom programu* području koje se nalazi*** u određenoj kategoriji regije (prema prioritetu)	
	Prioritet FPT-a	Iznos

* Program kojem se dodjeljuju sredstva FPT-a, koji prima dopunsku potporu iz fondova EFRR i ESF+.

** Program koji pruža dopunsku potporu iz fondova EFRR i ESF+ (izvor).

*** Sredstva iz FPT-a moraju se dopuniti sredstvima iz fonda EFRR ili ESF+ kategorije regije u kojoj se nalazi predmetno područje.

3.2.2. Prijenosi u FPT u obliku dopunske potpore (1) (ako je relevantno)

Obrazloženje dopunskog prijenosa iz fondova EFRR i ESF+ na temelju planiranih vrsta intervencija

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (d) podtočka ix. UZO-a

--

3.3. Prijenosi među kategorijama regije na temelju preispitivanja sredinom programskog razdoblja

Tablica 19.A: Prijenosi među kategorijama regije na temelju preispitivanja sredinom programskog razdoblja, u okviru programa (raščlamba po godinama)

Prijenosi iz	Prijenosi u	Raščlamba po godinama			
		2025.	2026.	2027.	Ukupno
Kategorija regije*	Kategorija regije*				

* Primjenjuje se samo na fondove EFRR i ESF+.

Tablica 19.B: Prijenosi među kategorijama regije na temelju preispitivanja sredinom programskog razdoblja, u druge programe (raščlamba po godinama)

Prijenosi iz	Prijenosi u	Raščlamba po godinama			
		2025.	2026.	2027.	Ukupno
Kategorija regije*	Kategorija regije*				

* Primjenjuje se samo na fondove EFRR i ESF+.

3.4. Prijenosi natrag (1)

Tablica 20.A: Prijenosi natrag (raščlamba po godinama)

Prijenosi iz	Prijenosi u		Raščlamba po godinama							
InvestEU ili drugi instrument Unije	Fond	Kategorija regije	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno

(1) Primjenjivo samo na izmjene programa za sredstva prenesena natrag iz drugih instrumenata Unije, uključujući elemente fondova FAMI, FUS te instrumenta BMVI, u okviru izravnog ili neizravnog upravljanja, ili iz fonda InvestEU.

Tablica 20.B: Prijenosi natrag* (sažetak)

Od	U/Do						
InvestEU/instrument	EFRR			ESF+			Kohezijski fond
	Razvijenije regije	Tranzicijske regije	Stupanj razvoja regije	Razvijenije regije	Tranzicijske regije	Stupanj razvoja regije	

* Kumulativni iznosi za sve prijenose u okviru izmjena programa tijekom programskog razdoblja. Sa svakim novim zahtjevom za prijenos izmjenom programa utvrđuju se ukupni iznosi preneseni za svaku godinu prema fondu i prema kategoriji regije.

3.5. Odobrena financijska sredstva po godini

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (g) podtočka i. UZO-a i članci 3., 4. i 7. Uredbe o FPT-u

Tablica 10. Odobrena financijska sredstva po godini

Fond	Kategorija regije	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.		2027.		Ukupno
							Odobrena financijska sredstva bez iznosa fleksibilnosti	Iznos fleksibilnosti	Odobrena financijska sredstva bez iznosa fleksibilnosti	Iznos fleksibilnosti	
EFRR*	Slabije razvijene regije		232.643.778,00	237.000.410,00	242.724.559,00	248.444.248,00	104.323.900,00	104.323.900,00	107.309.525,00	107.309.525,00	1.384.079.845,00
Ukupno EFRR			232.643.778,00	237.000.410,00	242.724.559,00	248.444.248,00	104.323.900,00	104.323.900,00	107.309.525,00	107.309.525,00	1.384.079.845,00
FPT* - Sredstva FPT-a iz članka 3.			13.904.705,00	14.128.056,00	14.355.874,00	14.588.246,00	6.044.062,00	6.044.061,00	6.164.943,00	6.164.943,00	81.394.890,00
FPT - Sredstva FPT-a iz članka 4.			51.829.629,00	52.662.168,00							104.491.797,00
FPT - Sredstva FPT-a iz članka 7. povezana sa sredstvima FPT-a iz članka 3.											
FPT - Sredstva FPT-a iz članka 7. povezana sa sredstvima FPT-a iz članka 4.											
Ukupno FPT			65.734.334,00	66.790.224,00	14.355.874,00	14.588.246,00	6.044.062,00	6.044.061,00	6.164.943,00	6.164.943,00	185.886.687,00
Ukupno			298.378.112,00	303.790.634,00	257.080.433,00	263.032.494,00	110.367.962,00	110.367.961,00	113.474.468,00	113.474.468,00	1.569.966.532,00

* Iznosi nakon dopunskog prijenosa sredstava u FPT.

3.6. Ukupna odobrena financijska sredstva prema fondu i nacionalno sufinanciranje

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (g) podtočka ii., članak 22. stavak 6. i članak 36. UZO-a

Za cilj „Ulaganje za radna mjesta i rast”: programi koji u skladu s člankom 36. stavkom 5. UZO-a upotrebljavaju tehničku pomoć sukladno odabiru iz sporazuma o partnerstvu

Tablica 11. Ukupne financijske dodjele prema fondu i nacionalni doprinos

Broj cilja politike / specifičnog cilja FPT-a ili tehnička pomoć	Prioritet	Osnova za izračun potpore Unije	Fond	Kategorija regije*	Doprinos Unije (a) = (b) + (c) + (i) + (j)	Raščlamba doprinosa Unije				Nacionalni doprinos (d) = (e) + (f)	Okvirna raščlamba nacionalnog doprinosa		Ukupno (g) = (a) + (d)	Stopa sufinanciranja (h) = (a) / (g)
						Doprinos Unije		Iznos fleksibilnosti			Javno (e)	Privatno (f)		
						bez tehničke pomoći na temelju članka 36. stavka 5. (b)	za tehničku pomoć na temelju članka 36. stavka 5. (c)	bez tehničke pomoći na temelju članka 36. stavka 5. (i)	za tehničku pomoć na temelju članka 36. stavka 5.(j)					
1	1.	Ukupno	EFRR	Slabije razvijene regije	554.760.000,00	454.042.650,00	15.891.493,00	81.957.350,00	2.868.507,00	97.898.824,00		97.898.824,00	652.658.824,00	84,9999999387%
2	2.	Ukupno	EFRR	Slabije razvijene regije	146.556.000,00	119.948.581,00	4.198.200,00	21.651.419,00	757.800,00	25.862.824,00	25.862.824,00		172.418.824,00	84,9999997680%
5	3.	Ukupno	EFRR	Slabije razvijene regije	682.763.845,00	558.807.243,00	19.558.253,00	100.867.970,00	3.530.379,00	120.487.738,00	120.487.738,00		803.251.583,00	84,9999999315%
8	4.	Ukupno	FPT** - Sredstva FPT-a iz članka 3.		81.394.890,00	66.524.890,00	2.660.996,00	11.739.428,00	469.576,00	14.363.804,00	14.363.804,00		95.758.694,00	85,0000001044%
8	4.	Ukupno	FPT** - Sredstva FPT-a iz članka 4.		104.491.797,00	100.472.882,00	4.018.915,00			18.439.729,00	18.439.729,00		122.931.526,00	84,9999999187%
8	4.	Ukupno	FPT**		185.886.687,00	166.997.772,00	6.679.911,00	11.739.428,00	469.576,00	32.803.533,00	32.803.533,00		218.690.220,00	85,0000000000%
Ukupno			EFRR	Slabije razvijene regije	1.384.079.845,00	1.132.798.474,00	39.647.946,00	204.476.739,00	7.156.686,00	244.249.386,00	146.350.562,00	97.898.824,00	1.628.329.231,00	84,9999999171%
Ukupno			FPT** - Sredstva FPT-a iz članka 3.		81.394.890,00	66.524.890,00	2.660.996,00	11.739.428,00	469.576,00	14.363.804,00	14.363.804,00		95.758.694,00	85,0000001044%
Ukupno			FPT** - Sredstva FPT-a iz članka 4.		104.491.797,00	100.472.882,00	4.018.915,00			18.439.729,00	18.439.729,00		122.931.526,00	84,9999999187%
Ukupni zbroj					1.569.966.532,00	1.299.796.246,00	46.327.857,00	216.216.167,00	7.626.262,00	277.052.919,00	179.154.095,00	97.898.824,00	1.847.019.451,00	84,9999999269%

* Za EFRR i ESF+: slabije razvijene, tranzicijske, razvijene regije i, ako je primjenjivo, posebna dodjela najudaljenijim regijama i sjevernim rijetko naseljenim regijama. Za Kohezijski fond: nije primjenjivo. Kad je riječ o tehničkoj pomoći, primjena kategorije regije ovisi o odabiru fonda.

** Navesti ukupna sredstva FPT-a, uključujući dopunsku potporu prenesenu iz fondova EFRR i ESF+. Tablica ne uključuje iznose u skladu s člankom 7. Uredbe o FPT-u. Kad je riječ o tehničkoj pomoći koja se financira iz FPT-a, sredstva FPT-a trebala bi se podijeliti na sredstva povezana s člancima 3. i 4. Uredbe o FPT-u. Za članak 4. Uredbe o FPT-u ne postoji iznos fleksibilnosti.

4. Uvjeti koji omogućuju provedbu

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (i) UZO-a

Tablica 12. Uvjeti koji omogućuju provedbu

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjava je uvjeta koji omogućuj e provedbu	Kriteriji	Ispunjava je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
1. Djelotvorni mehanizmi praćenja tržišta javne nabave			Da	Uspostavljeni su mehanizmi praćenja koji obuhvaćaju sve javne ugovore i njihovu nabavu u okviru fondova u skladu sa zakonodavstvom Unije o javnoj nabavi. Taj zahtjev uključuje: 1. mehanizme kojima se osigurava prikupljanje djelotvornih i pouzdanih podataka o postupcima javne nabave iznad pragova Unije u skladu s obvezama izvješćivanja iz članaka 83. i 84. Direktive 2014/24/EU i članaka 99. i 100. Direktive 2014/25/EU;	Da	Zakon o javnoj nabavi (NN 120/2016) Portal javne nabave - EOJN RH Godišnje statističko izvješće o javnoj nabavi u Republici Hrvatskoj za prethodnu godinu Pravilnik o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (NN 101/2017) Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (NN 144/2020) Napomena: odgovarajući linkovi za relevantne dokumente koji se navode kroz cijelu Tablicu 12. priloženi su u Aneksu - ENC assessment	Zakon o javnoj nabavi je izmijenjen i na snazi je od 1. siječnja 2017. Uspostavljen je Portal javne nabave. Uprava za trgovinu i politiku javne nabave (Uprava MGOR) u Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja (MGOR) izrađuje godišnje statističko izvješće o javnoj nabavi koje se objavljuje u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske (EOJN RH). Izmjenama i dopunama Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (NN br. 144/20) dodaje se obveza navođenja podatka financira li se ugovor ili okvirni sporazum iz fondova EU, ako su podaci o izvoru financiranja poznati prilikom izrade plana nabave. Obveza se odnosi i na jednostavnu nabavu. Podatak se unosi i u registar ugovora. Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave (DKOM) prikuplja i analizira podatke o žalbenim postupcima

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjava li uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjava li kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
							u javnoj nabavi na godišnjoj razini. Godišnje izvješće, odluke i registar žalbenih slučajeva objavljeni su na web stranici www.dkom.hr .
				2. mehanizme kojima se osigurava da su podacima obuhvaćeni barem sljedeći elementi: (a) kvaliteta i intenzitet tržišnog natjecanja: imena odabranih ponuditelja, broj početnih ponuditelja i ugovorna vrijednost; (b) informacije o konačnoj cijeni nakon dovršetka i o sudjelovanju MSP-ova kao izravnih ponuditelja, ako nacionalni sustavi pružaju takve informacije;	Da	Portal javne nabave - EOJN RH	Uprava MGOR-a je središnje tijelo državne uprave nadležno za politiku javne nabave, odgovorno za analitiku, izvještavanje, prikupljanje, evidentiranje, obradu i analizu općih podataka o javnoj nabavi, prikupljanje, bilježenje, obradu i analizu specifičnih podataka za javnu nabavu koji se odnose na europske strukturne i investicijske fondove, zelenu i inovativnu javnu nabavu. Provodi aktivnosti vezane uz mjerenje postignuća u javnoj nabavi, održava baze podataka koje se odnose na nadležnost, izrađuje statistička i druga relevantna izvješća. Prikupljeni podaci uključuju sve elemente navedene pod kriterijem.
				3. mehanizme kojima se osigurava praćenje i analiza podataka koje provode nadležna nacionalna tijela u skladu s člankom 83. stavkom 2. Direktive 2014/24/EU i člankom	Da	Portal javne nabave - EOJN RH	Uprava MGOR-a izrađuje godišnja statistička izvješća koja se objavljuju na Portalu javne nabave

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjavan je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjavan je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
				99. stavkom 2. Direktive 2014/25/EU;			
				4. mehanizme kojima bi rezultati analize bili dostupni javnosti u skladu s člankom 83. stavkom 3. Direktive 2014/24/EU i člankom 99. stavkom 3. Direktive 2014/25/EU;	Da	Portal javne nabave - EOJN RH Zakon o javnoj nabavi (NN 120/2016)	Članak 68. stavak 7. Zakona o javnoj nabavi propisuje da EOJN RH upravlja cjelokupnom bazom podataka objavljenih obavijesti javne nabave te javno objavljuje te podatke u strojno čitljivom formatu u tekućem mjesecu za prethodni, kako bi zainteresirana javnost mogla preuzeti podatke o javnoj nabavi.
				5. mehanizme kojima se osigurava da se sve informacije koje upućuju na sumnju na namještanje natječaja priopćuju nadležnim nacionalnim tijelima u skladu s člankom 83. stavkom 2. Direktive 2014/24/EU i člankom 99. stavkom 2. Direktive 2014/25/EU.	Da	Vodič za naručitelje u otkrivanju i prijavi kartela u javnoj nabavi Oglasnik - Preuzimanje Obavijesti Primjeri suradnje: Narušava li se tržišno natjecanje ukoliko u postupku javne nabave sudjeluju samo dva ponuditelja od kojih je jedan ujedno i jedini osnivač drugog ponuditelja Pribavljanje potvrde proizvođača kao uvjet za sudjelovanje u postupcima javne nabave AZTN o javnoj nabavi elektroničkih komunikacijskih usluga u nepokretnoj mreži AZTN Članstvo u UHPA-i ne može biti uvjet za sudjelovanje u postupcima javne nabave	Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (AZTN) zadužena je za stvaranje i održavanje poštene tržišne konkurencije. Vezano uz to postoji Vodič za naručitelje u otkrivanju i prijavi kartela u javnoj nabavi. Suradnja s AZTN-om te omogućavanje jasnog razumijevanja rizika od manipulacije ponudama i zajedničkog rada na adresiranju tih rizika provodi se elektroničkom zaštitom ponuda za sve postupke iznad pragova te objavljivanjem posebnog vodiča svim naručiteljima o sprečavanju i otkrivanju manipulacije ponudama i ugovorima. AZTN ima adresu e-pošte na svojim internetskim stranicama (https://www.aztn.hr , agencija.ztn@aztn.gov.hr) putem koje zaprima razne upite i inicijative poduzetnika te ostale zainteresirane javnosti.

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjavan je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjavan je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
							Na internetskim stranicama AZTN-a u tijeku je aktivacija adrese e-pošte na koju će se moći prijavljivati može bitna namještanja postupaka javne nabave i ponuda (bid-rigging). Na portalu javne nabave (www.javnabava.hr) će se objaviti poveznica na navedenu adresu e-pošte.
2. Alati i kapacitet za djelotvornu primjenu pravila o državnim potporama			Da	Upravljačka tijela imaju alate i kapacitet za provjeru usklađenosti s pravilima o državnim potporama: 1. za poduzeća u poteškoćama i poduzeća od kojih se zahtijeva povrat sredstava;	Da	Financijska agencija (FINA) – obrasci financijskih izvještaja Izjava o usklađenosti sadržana u Uputama za prijavitelje u sklopu Poziva na dostavu projektnog prijedloga: e-fondovi MRRFEU Pozivi Sudski registar RH Službena stranica EU Registar udruga RH Baza podataka Obrtnog registra Zakon o zadrugama Evidencija o braniteljskim socijalno-radnim zadrugama	Tijekom postupka dodjele bespovratnih sredstava (PDP), a prije sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava koji je sufinanciran iz ESIF-a (koji može predstavljati državnu potporu), pored izjave podnositelja zahtjeva, posrednička tijela (PT) (kao dio njihove delegirane funkcije pod upravljanjem OPKK) provjeravaju je li poduzeće u poteškoćama i je li pod uvjetom povrata. Provjere se vrše za svakog prijavitelja i partnera, putem kontrolnih lista, javno dostupnih izvora podataka (registar godišnjih financijskih izvještaja (FINA), sudski registar, baze poreznih podataka i dr.) i na temelju Izjave o usklađenosti s Uputama za prijavitelje (UzP) pojedinog poziva. I u narednom razdoblju osigurat će se nastavak dosadašnje prakse priznavanja dodjele državnih potpora/potpore male vrijednosti. Također, upravljačko tijelo OPKK je na službenoj web stranici istaknulo poveznicu EK o povratima nezakonite potpore (https://ec.europa.eu/competition-

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjavan je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjavan je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
						<p>Registar državnih potpora (nadležno Ministarstvo financija, pristup pomoću tokena)</p> <p>Statistički podaci Europske komisije te informacije o povratima nezakonite državne potpore (ec.europa.eu)</p>	<p>policy/state-aid/procedures/recovery-unlawful-aid_en) i o potrebi isticanja u relevantnim dokumentima/web stranicama obavijestilo je PT.</p>
				<p>2. pristupom stručnim savjetima i smjernicama o pitanjima državne potpore koje pružaju stručnjaci za državnu potporu lokalnih ili nacionalnih tijela.</p>	<p>Da</p>	<p>-</p>	<p>Stručni savjeti pružaju se kroz različite edukacije i stručne pomoći u skladu s člancima 3. i 5. stavak 2 Zakona o državnim potporama (NN 47/14, 69/17).</p> <p>U skladu s člankom 3. Zakona o državnim potporama, Ministarstvo financija (MF) provodi edukacije za davatelje državnih potpora i de minimis potpora (na nacionalnoj i na lokalnoj razini), dok u skladu s člankom 5. stavkom 2 Zakona o državnim potporama, MF pruža stručnu pomoć davateljima i/ili korisnicima državnih potpora i de minimis potpora radi ispravne pripreme i razumijevanja propisa i pravila o državnim potporama i de minimis potporama te pripreme prijedloga programa državnih potpora i de minimis potpora, prijedloge shema i pojedinačnih državnih potpora i de minimis potpora, te akata koji čine pravnu osnovu za usvajanje državnih potpora i de minimis potpora.</p>

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjavan je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjavan je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
							U veljači 2015. godine MRRFEU je uspostavilo mrežu koordinatora za državne potpore.
3. Djelotvorna primjena i provedba Povelje o temeljnim pravima			Da	Uspostavljeni su djelotvorni mehanizmi osiguravanja usklađenosti s Poveljom o temeljnim pravima Europske unije („Povelja”) koji uključuju: 1. mehanizme kojima se osigurava usklađenost programa koji primaju potporu iz fondova i njihove provedbe s relevantnim odredbama Povelje;	Da	https://strukturfondovi.hr/wp-content/uploads/2017/03/Upute-za-prijavitelje-horizontalna.pdf - poveznica za postojeće Upute za prijavitelje za horizontalna načela (OPKK 2014.-2020.) koje će se izmijeniti na način da obuhvaćaju sadržaj novih programa i sastavne dijelove Povelje)	Tijekom pripreme PKK/ITP vodilo se računa o osiguranju usklađenosti s Poveljom uključivanjem svih relevantnih dionika (Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjima (ULJPPNM) i Ureda za ravnopravnost spolova (URS), predstavnika civilnog društva iz područja ljudskih prava i prava osoba s invaliditetom) u proces izrade nacrt programa te pribavljanjem mišljenja od ULJPPNM i Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova (PRS). Tijekom svih faza ciklusa programa (provedba, praćenje, evaluacija, izvješćivanje i revizija) osigurat će se usklađenost s Poveljom. Kako bi se osiguralo da su tijela sustava upravljanja i kontrole informirana i upoznata s odredbama Povelje o temeljnim pravima te da mogu pravilno primjenjivati i provjeravati odredbe Povelje u svom svakodnevnom radu, Upravljačka tijela organizirat će edukacije. *detaljnije u Aneksu – ENC assessment
				2. mehanizme za izvješćivanje odbora za praćenje o slučajevima	Da	-	Kako bi se osigurali mehanizmi za izvješćivanje Odbora za praćenje (OzP)

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjavan je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjavan je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
				neusklađenosti operacija koje primaju potporu iz fondova s Poveljom i o pritužbama u vezi s Poveljom podnesenima u skladu s mehanizmima uspostavljenima na temelju članka 69. stavka 7.			<p>o slučajevima koji se odnose na neusklađenost Povelje s operacijama koje primaju potporu iz Fondova kao i prigovore, koristit će se postojeća Mreža koordinatora za nediskriminaciju i tijela za jednakost.</p> <p>Imenovat će se predstavnik UT-a odgovoran za izvještavanje OzP-a. Postupci vezano za izvještavanje OzP-a bit će pobliže definirani dokumentom koji će uređivati način rada OzP-a. Predstavnik UT-a će OzP izvještavati najmanje jednom godišnje (kao stalna točka dnevnog reda). Relevantne preporuke bit će upućene tijelima SUK-a.</p> <p>Članovi OzP-a predstavnici su javnih tijela koja su odgovorna za primjenu horizontalnih načela utvrđenih u člancima 4. do 8. Uredbe (EU) br. 1303/2013. To uključuje tijela odgovorna za promicanje jednakosti, imenovana u skladu s Direktivom 2000/43 / EZ, Direktivom 2004/113 / EZ i Direktivom 2006/54/EZ.</p> <p>*detaljnije u Aneksu – ENC assessment</p>
4. Provedba i primjena Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom u skladu s Odlukom			Da	<p>Uspostavljen je nacionalni okvir za osiguravanje provedbe UNCRPD-a koji uključuje:</p> <p>1. ciljeve s mjerljivim podciljevima, prikupljanje podataka i mehanizme praćenja;</p>	Da	<p>Nacionalna strategija izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020. godine</p> <p>Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021 do 2027. godine</p>	<p>Nacionalni plan izjednačavanja mogućnosti osoba s invaliditetom za razdoblje od 2021. do 2027. godine (NPIMOSI) donesen je u prosincu 2021. godine, zajedno s pripadajućim Akcijskim planom 2021. do 2024. kao okvir za provedbu Konvencije o pravima osoba s invaliditetom. U proces</p>

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjava li uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjava li kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
Vijeća 2010/48/EZ						<p>Akcijski plan izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom za razdoblje od 2021 do 2024</p> <p>Strategije, planovi, programi, izvješća, statistika</p> <p>Odluka o osnivanju Nacionalnog vijeća za razvoj socijalnih politika – dostavlja se kao aneks pod PO4_TEC_4.4</p>	<p>izrade bili su uključeni relevantni dionici (predstavnici osoba s invaliditetom, tijela državne uprave (TDU), JLP(R)S, ULJPPNM-a, URS-a, socijalni partneri i dr.).</p> <p>MRMSOSP je kao koordinator izrade, provedbe i praćenja provedbe Nacionalnog plana razvio instrumente za praćenje provedbe, a okvir za praćenje, izvještavanje i vrednovanje opisan je u Poglavlju 9. Nacionalnog plana. VRH se podnose konsolidirana izvješća o provedbi Nacionalnog plana, a nakon usvajanja izvješća se objavljuju na stranicama Ministarstva.</p> <p>*detaljnije u Aneksu – ENC assessment</p>
			Da	2. mehanizme kojima se osigurava da se tijekom pripreme i provedbe programa uzima u obzir politika pristupačnosti te poštuju zakonodavstvo i standardi koji se odnose na pristupačnost;	Da	-	<p>U pripremi PKK/ITP osigurani su mehanizmi kojima se uzima u obzir politika pristupačnosti i poštuje zakonodavstvo i standardi koji se odnose na pristupačnost. Tijekom svih faza ciklusa života programa uzeti će u obzir usklađenost s Konvencijom: u provedbi, praćenju, evaluaciji, izvješćivanju i reviziji.</p> <p>Putem kontrolne liste vršit će se provjera za procjenu usklađenosti poziva za dodjelu bespovratnih sredstava (PDP) s Konvencijom. Kontrolna lista će se izraditi u suradnji s pravobraniteljskim institucijama i MRMSOSP-om i biti</p>

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjavan je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjavan je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
							<p>ugrađena u procedure koje donosi sustav upravljanja i kontrole.</p> <p>Kako bi se osiguralo da su tijela sustava upravljanja i kontrole informirana i upoznata s odredbama UNCRPD-a te da mogu pravilno primjenjivati i provjeravati odredbe Konvencije u svom svakodnevnom radu, upravljačka tijela organizirat će edukacije. Edukacije su planirane u NPMOSI te pripadajućim Akcijskim planom.</p> <p>*detalnije u Aneksu – ENC assessment</p>
				<p>3. mehanizme za izvješćivanje odbora za praćenje o slučajevima neusklađenosti operacija koje primaju potporu iz fondova s UNCRPD-om i o pritužbama u vezi s Konvencijom podnesenima u skladu s mehanizmima uspostavljenima na temelju članka 69. stavka 7.</p>	<p>Da</p>	<p>-</p>	<p>Kako bi se osigurali mehanizmi za izvješćivanje OzP-a koristit će se postojeća Mreža koordinatora za nediskriminaciju koji su uspostavljeni u okviru ispunjavanja ex-ante uvjeta na razini SUK-ova. Uloga Mreže koordinatora će se jasno definirati u skladu s obvezama novog razdoblja i formalizirati pravilnikom kao i postupanje u slučaju prigovora o kršenju prava iz Konvencije.</p> <p>Slučajevi nesukladnosti operacija s UNCRPD-om i pritužbe će se kanalizirati putem koordinatora za nediskriminaciju i prijaviti UT-u kroz izvještavanje OzP-a. Imenovat će se predstavnik UT-a za izvještavanje OzP-a. Predstavnik UT-a će na OzP-u izvještavat će o ovoj temi jednom godišnje (kao stalna točka dnevnog reda).</p>

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjava je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjava je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
							Postupci vezano za izvještavanje OzP-a bit će pobliže definirani dokumentom koji će uređivati način rada OzP-a. Svi prigovori i slučajevi neusklađenosti biti će raspravljani na sjednicama OzP-a, a relevantne preporuke biti će upućene tijelima SUK-a. *detaljnije u Aneksu – ENC assessment
1.1. Dobro upravljanje nacionalnom ili regionalnom strategijom pametne specijalizacije	EFRR	RSO1.1. Razvoj i jačanje istraživačkih i inovacijskih kapaciteta te prihvaćanje naprednih tehnologija RSO1.4. Razvoj vještina za pametnu specijalizaciju, industrijsku tranziciju i poduzetništvo	Ne	Kao potpora strategijama pametne specijalizacije upotrebljavaju se: 1. ažurirana analiza izazova za širenje inovacija i za digitalizaciju;	Da	Pregled javnih rashoda za znanosti, tehnologiju i inovacije (PER) Kvaliteta i usklađenosti javnih politika Analiza funkcionalnosti i upravljanja Srednjoročno vrednovanje Strategije pametne specijalizacije: Analiza sustava upravljanja S3 The World Bank PN „Rast, konkurentnost i inovacije“ The World Bank PN „Teritorijalni razvoj“	U cilju ažuriranja analize izazova za širenje inovacija i digitalizaciju u okviru provedbe „Pregled javnih rashoda za znanost, tehnologiju i inovacije“ izrađene su analize: Kvaliteta i usklađenosti javnih politika (Q4 2019.) i Analiza funkcionalnosti i upravljanja (Q3 2020.). Također, provedeno je Srednjoročno vrednovanje Strategije pametne specijalizacije za razdoblje od 2016. do 2020. godine. Dodatno, u okviru procesa izrade Nacionalne razvojne strategije 2030, Svjetska banka je izradila dva Policy Note-a: „Rast, konkurentnost i inovacije“ i „Teritorijalni razvoj“ (lipanj 2019.).
				2. nadležna regionalna ili nacionalna institucija ili tijelo čija je zadaća upravljanje strategijom pametne specijalizacije;	Da	Odluka Vlade Republike Hrvatske o osnivanju Nacionalnog inovacijskog vijeća	VRH je uspostavila Nacionalno inovacijsko vijeće (NIV) kao tijelo nadležno za sveukupnu koordinaciju provedbe Strategije pametne specijalizacije Republike Hrvatske za

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjavan je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjavan je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
						<p>Srednjoročno vrednovanje Strategije pametne specijalizacije: intervencijska logika, instrumenti i pokazatelji rezultata</p> <p>Srednjoročno vrednovanje Strategije pametne specijalizacije: Analiza sustava upravljanja S3</p>	<p>razdoblje od 2016. do 2020. godine. Postojeći sustav upravljanja S3 nastavit će s radom i u FP 2021. – 2027. te će se nakon usvajanja nove S3 za razdoblje do 2029. donijeti odluka VRH o nastavku rada NIV-a.</p> <p>NIV-om zajednički su-predsjedaju čelnici tijela državne uprave nadležni za: znanost i obrazovanje, te gospodarstvo, poduzetništvo i obrt po modelu šestomjesečnog naizmjeničnog/rotirajućeg predsjedanja.</p>
				3. alati za praćenje i evaluaciju radi mjerenja uspješnosti u ostvarivanju ciljeva strategije;	Da	<p>Praćenje i vrednovanje provedbe programa/projekata financiranih kroz OPRK 2007. - 2013. i OPKK 2014. - 2020.: Analiza teorije promjena i okvira rezultata</p> <p>Praćenje i vrednovanje provedbe programa/projekata financiranih kroz OPRK 2007. - 2013. i OPKK 2014. - 2020.: Analiza rezultata i ishoda</p> <p>Izvješće o provedbi S3 u razdoblju 2016. – 2019.</p>	<p>Sustav praćenja i vrednovanja S3 uspostavljen je 2018. godine kao dio cjelokupnog sustava upravljanja S3. Sustav praćenja i, u dijelu, vrednovanja, S3 oslanja se na rad MRS-a S3 kao i TT pri Hamag-bicro-u. TT izrađuje periodična izvješća o provedbi S3 koja razmatra i usvaja NIV.</p> <p>Sustav praćenja i vrednovanja S3 kontinuirano se unaprjeđuje kroz međuinstitucionalnu suradnju i sukladno preporukama iz PER komponente “Praćenje i vrednovanje” i bit će dalje razvijan u međuinstitucionalnoj suradnji u skladu s novom S3 do 2029.</p> <p>*detaljnije u Aneksu – ENC assessment</p>

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjavan je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjavan je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
				4. funkcioniranje suradnje dionika („proces poduzetničkog otkrivanja”);	Da	Odluka o osnivanju tematskih inovacijskih vijeća	<p>Usvajanjem S3 2016. – 2020. definiran je sustav upravljanja koji uključuje i Tematska inovacijska vijeća (TIV); osnovana u rujnu 2018.) kao ključna tijela za funkcioniranje procesa poduzetničkog otkrivanja. Otprilike 70% članova TIV-ova čine predstavnici poslovnog sektora, posebice MSP-ova. Novi mandat TIV-ova započeo je u lipnju 2021. TIV-ovi su sudjelovali u izradi nove S3. U okviru S3 osigurat će se kontinuirani EDP u cijelom provedbenom razdoblju.</p> <p>U procesu industrijske tranzicije, kao sastavnog dijela S3 procesa, proveden je EDP proces prilikom izrada planova za industrijsku tranziciju kojima su utvrđene prioritetne niše i regionalni lanci vrijednosti od značaja za regionalna gospodarstva koji doprinose TPP-ovima.</p> <p>*detaljnije u Aneksu – ENC assessment</p>
				5. djelovanja potrebna za unaprjeđivanje nacionalnih ili regionalnih sustava istraživanja i inovacija, ako je relevantno;	Ne	<p>Javne politike za razvoj i reformu tržišta profesionalnih i poslovnih usluga u Hrvatskoj</p> <p>Javni poziv za predodabir nacionalnih kandidata za Europske digitalne centre za inovacije (EDIH)</p>	Preporuke iz analitičkih izvješća i srednjoročnog vrednovanja S3 2016.-2020. koje je izradila Svjetska banka, koriste se za poboljšanje nacionalnog/regionalnog sustava istraživanja i inovacija i izradu S3 za razdoblje do 2029. godine.

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjavan je uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjavan je kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
						<p>MGOR: Otvoreni javni pozivi i natječaji</p> <p>Pregled javnih rashoda za znanosti, tehnologiju i inovacije (PER)</p> <p>Kvaliteta i usklađenost javnih politika</p> <p>Analiza funkcionalnosti i upravljanja</p>	<p>Nastavno na iskustva iz praćenja provedbe S3 2016. – 2020. kreirane su i vlastite operativne preporuke za nacionalni sustav praćenja inovacijskih programa koje su sastavni dio usuglašenog Izvješća o provedbi S3 u razdoblju 2016.-2020. Tijekom izrade nove S3 vodilo se računa o preporukama kako bi se omogućilo oblikovanje funkcionalnijeg inovacijskog ekosustava.</p> <p>*detaljnije u Aneksu – ENC assessment</p>
				6. ako je relevantno, djelovanja za potporu industrijskoj tranziciji;	Da	<p>Plan za industrijsku tranziciju Jadranske Hrvatske</p> <p>Plan za industrijsku tranziciju Panonske Hrvatske</p> <p>Plan za industrijsku tranziciju Sjeverne Hrvatske</p>	<p>Industrijska tranzicija sastavni je dio nove S3. Mjere za industrijsku tranziciju definirane su temeljem EDP-a, kroz izradu planova za industrijsku tranziciju (PIT) Panonske, Sjeverne i Jadranske Hrvatske, adresirajući regionalne specifičnosti i promovirajući „place-based“ ulaganja. PIT-ovi su usvojeni od strane Koordinacijskih vijeća koja čine župani predmetnih regija. PIT-ovima su definirani smjerovi promjena i prioritetne niše grupirane u regionalne lance vrijednosti (RLV), koji će doprinosti transformacijskim ciljevima S3 TPP-ova. Proces izrade PIT-ova uključivao je prioritizaciju regionalnog gospodarstva, izradu transformacijskog roadmapa i RLV akcijskih planova. Upravljanje procesom industrijske tranzicije sastavni je dio S3 sustava upravljanja. MRRFEU, kao</p>

Uvjet koji omogućuje provedbu	Fond	Specifični cilj	Ispunjava li uvjeta koji omogućuje provedbu	Kriteriji	Ispunjava li kriterija	Upućivanje na relevantne dokumente	Obrazloženje
							<p>koordinacijsko tijelo za industrijsku tranziciju i član NIV-a, izrađuje godišnje izvješće o provedbi PIT-eva te o tome izvještava NIV. Postignuća se prate na temelju pokazatelja definiranih u RLV akcijskim planovima.</p> <p>*detaljnije u Aneksu – ENC assessment</p>
				<p>7. mjere za poboljšanje suradnje s partnerima izvan određene države članice u prioritetnim područjima koja se podupiru strategijom pametne specijalizacije.</p>	<p>Da</p>	<p>-</p>	<p>Republika Hrvatska koristi različite instrumente za jačanje međunarodne suradnje u prioritetnim područjima podržanim Strategijom pametne specijalizacije. Koordiniranim pristupom promiče hrvatsko sudjelovanje u Programima Unije, s naglaskom na HORIZON 2020 – budući HORIZON EUROPE.</p> <p>Također, strateški usmjerava ulaganja u okviru programa prekogranične i transnacionalne suradnje u S3 tematska područja.</p> <p>Nastavno na donesenu makro-regionalnu S3 provodi se BLUEAIR projekt (“Blue Growth in the Adriatic-Ionian Region“) s ukupno 11 partnera iz osam zemalja. Nadalje, Hrvatska promiče sudjelovanje hrvatskih dionika i u EIT KIC-evima i IPCEI partnerstvima i, provodi programe međunarodne suradnje (EEN, TAFTIE, itd).</p> <p>*detaljnije u Aneksu - ENC assessment</p>

5. Programska tijela

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (k) i članci 71. i 84. UZO-a

Tablica 13.: Programska tijela

Programska tijela	Ime institucije	Ime osobe za kontakt	Položaj	E-adresa
Upravljačko tijelo	Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije	Nataša Tramišak	Ministrica	natasa.tramisak@mrrfeu.hr
Tijelo za reviziju	Agencija za reviziju sustava provedbe programa Europske unije	Neven Šprlje	Ravnatelj	neven.sprlje@arpa.hr
Tijelo kojem Komisija izvršava plaćanja	Ministarstvo financija	Danijela Stepic	Glavna državna rizničarka	danijela.stepic@mfin.hr
Tijelo kojem Komisija izvršava plaćanja u slučaju tehničke pomoći u skladu s člankom 36. stavkom 5. UZO-a	Ministarstvo financija	Danijela Stepic	Glavna državna rizničarka	danijela.stepic@mfin.hr
Računovodstvena funkcija ako je povjerena tijelu koje nije upravljačko tijelo	Ministarstvo financija	Danijela Stepic	Glavna državna rizničarka	danijela.stepic@mfin.hr

Raspodjela nadoknađenih iznosa za tehničku pomoć na temelju članka 36. stavka 5. UZO-a ako je utvrđeno više tijela kojima Komisija izvršava plaćanja

Upućivanje: članak 22. stavak 3. UZO-a

Tablica 13.A: Udio postotaka naveden u članku 36. stavku 5. točki (b) UZO-a koji će se nadoknaditi tijelima kojima Komisija izvršava plaćanja u slučaju tehničke pomoći na temelju članka 36. stavka 5. UZO-a (u postotnim bodovima)

6. Partnerstvo

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (h) UZO-a

Cilj Republike Hrvatske je potpuna implementacija partnerskog načela i osiguravanje kontinuiteta uključenosti partnerskih organizacija kako je utvrđeno u Delegiranoj Uredbi Komisije (EU) br. 240/2014 od 7. siječnja 2014. o Europskom kodeksu ponašanja za partnerstvo u okviru Europskih strukturnih i investicijskih fondova (OJ L 74, 14.3.2014). Naša je ambicija bila pravodobno identificirati te na transparentan način uključiti sve relevantne partnere kao važne dionike u proces pripreme programa, ali i cijeli programski ciklus.

Srednjoročnim vrednovanjem napretka u provedbi Sporazuma o partnerstvu, siječanj 2020., utvrđeno je da se načelo partnerstva nastavilo aktivno primjenjivati u sklopu provedbe SoP-a i (operativnih) programa u financijskom razdoblju 2014. – 2020., osnivanjem Nacionalnog koordinacijskog odbora za ESIF i njegovih pododborna te odbora za praćenje operativnih programa. Temeljeno na dobroj praksi prethodnog financijskog razdoblja, kontinuitet partnerstva uspostavljenog u procesu izrade programa bit će održan i tijekom provedbe programa kroz rad NKO-a i njegovih tematskih pododborna i u financijskom razdoblju 2021. – 2027. uz proširenje očekuje se i jačanje dijaloga s partnerima kako bismo povećali vlasništvo nacionalnih strateških dokumenata na svim razinama.

S ciljem pripreme programskih dokumenta za financijsko razdoblje 2021.-2027. u okviru NKO-a osnovan je tematski Pododbor za fondove u razdoblju 2021.-2027., te su u njegov sastav, osim svih nadležnih tijela državne uprave uključeni i predstavnici svih hrvatskih županija.

U okviru Pododbora uspostavljene su radne skupine za izradu programskih dokumenata za financijsko razdoblje EU 2021. – 2027.: Radna skupina Pametna Hrvatska; Radna skupina Zelena Hrvatska; Radna skupina Povezana Hrvatska; Radna skupina Solidarna Hrvatska i Radna skupina za integrirani teritorijalni razvoj. Radne skupine odgovaraju određenom cilju politike Europske unije.

U okviru svake radne skupine definirani su nositelji i zamjene nositelja izrade sadržaja, kao i članovi i njihove zamjene. Strukturu članstva pojedine radne skupine utvrdili su predsjedatelj radne skupine u suradnji s nositeljima izrade sadržaja povezanog s određenim specifičnim ciljem. Svi partneri odabrani su putem transparentnih postupaka i unutarnjih procedura odabira predstavnika u okviru pojedinih organizacija.

U radu svake radne skupine sudjeluju dionici s nacionalne (predstavnici relevantnih tijela državne uprave) te regionalne i lokalne razine (predstavnici županijskih, općinskih i gradskih vlasti te regionalnih koordinatora), a osim njih uključeni su predstavnici gospodarskih i socijalnih partnera (komora, sindikata), akademske i znanstveno-istraživačke zajednice (sveučilišta, istraživačke institucije) te civilnog društva (udruge prema njihovom iskazanom interesu) i vjerskih zajednica.

Posebna pažnja posvećena je partnerima sa lokalne i regionalne razine što će omogućiti uzimanje u obzir njihovih razvojnih potreba i prioriteta. Svaka od pet radnih skupina uključila je po jednog predstavnika svih (21) regionalnih koordinatora kao i predstavnike tri udruge na razini svih županija, općina i gradova. Regionalni koordinatori provode konzultativnu suradnju s dionicima na lokalnoj i regionalnoj razini te u rad uključuju i teritorijalne organizacije kako bi bile informirane o aktivnostima koje se planiraju provoditi kroz fondove Kohezijske politike što doprinosi transparentnosti, partnerstvu i boljem razumijevanju kompletnog procesa programiranja na svim razinama, te pravilnom definiranju razvojnih potreba i prioriteta svih područja.

U rad radnih skupina uključeni su predstavnici udruga za ljudska prava i prava osoba s invaliditetom, Vladinih Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Ureda za ravnopravnost spolova. Prilikom izrade djelovanja za zaštitu ravnopravnosti, uključenosti i nediskriminacije, konzultirani su Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, pučka pravobraniteljica te pravobraniteljice za ravnopravnost spolova i osobe s invaliditetom kao i Ured za ravnopravnost spolova. Također, u rad radnih skupina uključeni su partneri iz područja okoliša, primjerice predstavnici tematskog-inovacijskog vijeća za održivi okoliš (kojeg pored tijela javne vlasti čine predstavnici poslovnog sektor i znanstveno-istraživačke zajednice), udruga i dr.

Više od 300 članova radnih skupina predstavnici su iz više od 90 različitih institucija, dok su institucije u strukturi članstva svih radnih skupina imenovala više od 800 predstavnika.

Rad radnih skupina reguliran je Poslovníkom o radu radnih skupina za izradu programskih dokumenata za financijsko razdoblje Europske unije 2021.-2027. Uz predstavnike tijela državne uprave, svi predstavnici partnera ravnopravno sudjeluju u radu radnih skupina za izradu programskih dokumenata za financijsko razdoblje 2021. – 2027. Svim članovima radnih skupina osigurano je davanje prijedloga te komentiranje radnih materijala. Nositelji izrade sadržaja su razmatrali sve zaprimljene prijedloge i komentare članova prilikom izrade prijedloga određenih dijelova programskog dokumenta, koji je zatim dostavljan tajništvu određene radne skupine. Tijekom cijelog programskog procesa održan je niz sastanaka, te niz gostovanja na događajima u svrhu informiranja javnosti o Višegodišnjem financijskom okviru Europske unije 2021.-2027. Tijekom postupka programiranja, odnosno rada radnih skupina, na internetskoj stranici Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije omogućeno je pravovremeno objavljivanje relevantnih informacija o ključnim fazama postupka izrade programskih dokumenata i jednostavan pristup istima u vidu objave relevantnih dokumenata.

Gradovi središta urbanog područja izrađuju urbane/teritorijalne strategije uz sudjelovanje Partnerskog vijeća za urbano područje koje čine svi relevantni dionici iz javnog, privatnog i civilnog sektora i koje sudjeluje i u utvrđivanju prioriteta razvoja, predlaganja strateških projekata te njihove provedbe i praćenja. Nositelj izrade teritorijalnih strategija za područje otoka će biti županije, dok će u kreiranju sadržaja i samoj provedbi sudjelovati sveobuhvatna radna skupina (Otočno partnerstvo) otočnih dionika.

Temeljem članka 11. Zakona o pravu na pristup informacijama (NN 25/13 i 85/15), proces izrade programskih dokumenata uključuje postupak javnog savjetovanja koji je proveden putem središnjeg državnog internetskog portala, kao sastavnog dijela procesa donošenja zakona, propisa i drugih strateških dokumenata na razini Vlade RH. E-savjetovanjem nastoji se također doprinijeti postizanju višeg stupnja transparentnosti i otvorenosti u odnosu na komentare predstavnika zainteresirane javnosti koji se mogu vidjeti tijekom čitavog postupka savjetovanja.

Vežano za provedbu programa za financijsko razdoblje EU 2021. - 2027., u roku od tri mjeseca od datuma dostave obavijesti Europske komisije o odluci o odobravanju pojedinog programa osnovat će se jedinstveni odbor za praćenje provedbe predmetnog programa i PKK. Sastav odbora za praćenje, koji utvrđuje država članica nakon konzultacija sa upravljačkim tijelom, osigurava će uravnoteženo zastupanje relevantnih nadležnih i posredničkih tijela države članice i predstavnika partnera kroz transparentan postupak, slijedom pozitivne prakse iz razdoblja 2014. – 2020., pozitivne prakse iz procesa programiranja 2021. - 2027. kroz unapređenje, kako po pitanju strukture članstva tako i radnih procesa. Uz odbor za praćenje, relevantni partneri će i nadalje tijekom provedbe biti uključeni kroz rad sustava pododbora u okviru NKO gdje će također po pitanju strukture članstva tako i radnih procesa unapređenje slijediti pozitivna praksa iz razdoblja 2014.-2020. kao i procesa programiranja 2021.-2027. Strateško korištenje odbora za praćenje u svrhu bolje provedbe programa osigurano je već u 2014.-2020. kroz

koordinaciju odbora za praćenje s NKO, pododborima i međuresornim radnim skupinama uključivanjem tema zajedničkih više od jednog SUK-a na dnevni red, uključivanjem međuresornog dijaloga, osiguravanjem strateškog pristupa korištenju EU fondova itd. U 2021.-2027. osigurat će se kontinuitet navedenog pristupa.

U razvoju Plana za jačanje kapaciteta osigurana je uključenost širokog spektra dionika (sva tijela u svim sustavima upravljanja i kontrole) čime se osiguralo da se u procesu identificiraju stvarne potrebe vezano za razvoj kapaciteta nacionalnog institucionalnog okvira za korištenje fondova Europske unije u RH, uzimajući u obzir različite perspektive, uloge i prakse koje u njemu postoje, kao i relevantnost razvijenih mjera i aktivnosti. Istovremeno, ovakav pristup osigurao je sinergiju među aktivnostima, ojačao osjećaj vlasništva (*ownership*) nad samim Planom te postavio čvrste temelje za učinkovitiju provedbu i redovito ažuriranje plana, također uz korištenje uključivog suradničkog pristupa.

Kroz Plan, planira se također niz mjera za jačanje kapaciteta ne samo zaposlenih u SUK-ovima, već i korisnika i dionika, koje će se s vremenom i naučenim lekcijama iz same provedbe Plana dalje razrađivati mjere i aktivnosti namijenjene regionalnim koordinatorima, korisnicima, dionicima, aktivnije uključivanje u rad odbora za praćenje, mjere informiranja, te identificiranje izazova u provedbi i mogućih rješenja kroz razne platforme.). O rezultatima provedbe Plana izvještavat će se NKO, pododbori te Odbor za praćenje programa, što će dodatno osigurati suradnički i uključiv pristup na svim razinama, tijekom provedbe programa i Plana. Nakon uspostave sustava upravljanja i kontrole, te provedene analize i procjene rizika, ovisno o rezultatima iste, utvrdit će se postupak uvođenja *Integrity pacts* u provedbu programa kao i modaliteti njihove provedbe.

Dodatno u odnosu na aktivnosti predviđene Planom, administrativni kapaciteti gradova koji su po prvi puta uključeni u ITU mehanizam, kao i otočne administracije koje sudjeluju i pristupu odozdo prema gore u otočnom razvoju, jačat će se kroz edukacije i razmjenu znanja sa ostalim tijelima SUK-a kroz već uspostavljene, ali i nove platforme i alate.

Plan vrednovanja na razini Sporazuma o partnerstvu, te Plan vrednovanja na razini ITP izradit će se u skladu s mjerodavnim pravnim propisima EU i institucionalnim okvirom za 2021.-2027., a temeljem naučenih lekcija iz provedbe vrednovanja 2014.-2020. te će uzeti u obzir ulogu partnera u provedbi programa i primjenu partnerstva na odgovarajući način.

7. Komunikacija i vidljivost

Upućivanje: članak 22. stavak 3. točka (j) UZO-a

Ostvarenje općih i posebnih komunikacijskih ciljeva osigurat će vidljivost mogućnosti financiranja i rezultata ITP-a 2021.-2027., podizati svijest javnosti o ulozi EU fondova u podupiranju gospodarskog rasta i razvoja RH te promovirati ciljeve politike EU u financijskom razdoblju 2021.-2027.

Opći komunikacijski ciljevi

1. Osigurati pravovremeno informiranje o mogućnostima i pozivima na dostavu projektnih prijedloga u okviru ITP 2021.-2027.
2. Omogućiti vidljivost rezultata financiranja u okviru ITP 2021.-2027.
3. Povećati povjerenje javnosti u sustav upravljanja i kontrole EU fondova u RH

Posebni komunikacijski ciljevi:

1. Osigurati informiranje o mogućnostima ITP 2021.-2027. kroz izradu i distribuciju promotivnog sadržaja, tekstova i publikacija
2. Osigurati informiranje o ITP 2021.-2027. pozivima na dostavu projektnih prijedloga kroz objavu minimalno jedne vijesti o svakoj najavi i svakom otvaranju poziva
3. Organizirati informativna događanja na regionalnoj i lokalnoj razini za minimalno 50 sudionika u svrhu promocije ITP 2021.-2027. i/ili značajnih poziva na dostavu projektnih prijedloga
4. Povećati informiranost različitih ciljnih skupina na regionalnoj i lokalnoj razini o mogućnostima i rezultatima ITP 2021.-2027. za 5% godišnje
5. Osigurati vidljivost mogućnosti i rezultata Fonda za pravednu tranziciju
6. Povećati svjesnost opće javnosti o mogućnostima i rezultatima EU fondova za 5% na godišnjoj razini
7. Osigurati javnu dostupnost i transparentnost podataka o korištenju i provedbi EU fondova u Republici Hrvatskoj te osnažiti pozitivno mišljenje o EU fondovima

Ciljne skupine:

- opća javnost
- regionalna i lokalna javnost
- mediji, s naglaskom na regionalne i lokalne medije
- (potencijalni) korisnici (poduzetnici, nevladine udruge, znanstvene, socijalne i odgojno - obrazovne institucije, državna uprava, jedinice lokalne i (područne) regionalne samouprave)
- mladi
- osjetljive skupine i osobe s invaliditetom
- institucije u sustavu upravljanja i kontrole
- Europska komisija i parlament
- informacijski centri i mreže

Komunikacijski alati:

Koristit će se različiti komunikacijski alati kako bi se osigurao doseg informacija do najvećeg mogućeg broja (potencijalnih) korisnika:

- objave na jedinstvenom središnjem internetskom portalu o EU fondovima u RH koji sadrži vijesti, informacije o svim programima u koje je uključena RH i pripadajuće popise operacija, indikativne godišnje planove objava natječaja i druge informacije o natjecajima, izvješća, kontakte i dr.
- objave na društvenim mrežama (Facebook, Instagram, YouTube i sl.)
- organizacija informativno-edukativnih događanja za različite ciljne skupine na regionalnoj i lokalnoj razini
- zakup oglasnog prostora s naglaskom na regionalne i lokalne medije
- konferencije za medije i druga događanja za novinare
- medijske kampanje
- izrada digitalnih i kada je potrebno, tiskanih sadržaja i publikacija
- direktna komunikacija s (potencijalnim) korisnicima i odgovori na upite
- sastanci nacionalne mreže za komunikaciju, informiranje i transparentnost

Svi navedeni komunikacijski alati će se koristiti ovisno o specifičnoj temi i ciljnoj skupini.

Planirani budžet

Planirani budžet iznosi minimalno 0,3% ukupne alokacije programa. Konkretno aktivnosti koje će se provoditi te iznos sredstava koji će se utrošiti definirat će se na godišnjoj razini u komunikacijskim planovima programa, ovisno o tada aktualnim potrebama programa i njegovim ostvarenjima. Dodatno, svi korisnici bespovratnih sredstava u obvezi su promovirati projekte koje provode, financirajući te aktivnosti iz proračuna projekta i iz vlastitih sredstava.

Operacije od strateškog značaja

Uz promociju Operacija od strateškog interesa koju je dužan osigurati korisnik, osigurat će se i dodatna podrška i promocija kroz komunikacijske aktivnosti koje će provoditi Upravljačko odnosno Koordinacijsko tijelo. Navedeno se prvenstveno odnosi na posebne medijske kampanje te isticanje konkretnih projekata u objavama na središnjem internetskom portalu o EU fondovima i društvenim mrežama (Facebook, Instagram, po potrebi YouTube i sl.).

Pokazatelji za praćenje i evaluaciju

Uspješnost provođenja komunikacijskih aktivnosti i ostvarenje komunikacijskih ciljeva mjerit će se kroz opće pokazatelje na godišnjoj razini. Sve navedene vrijednosti su minimalne:

- 100 objavljenih vijesti o ITP 2021.-2027. na središnjem internetskom portalu o EU fondovima u RH
- 200 objava o ITP 2021.-2027. na društvenim mrežama (Facebook, Instagram, YouTube i sl.)
- 2 ITP 2021.-2027. publikacije
- 5 konferencija i događanja za medije
- 100 odgovora na upite o ITP 2021.-2027.
- 5 ITP 2021.-2027. informativno-edukativnih događanja
- 1000 sudionika na ITP 2021.-2027. informativno-edukativnim događanjima
- 1 ITP 2021.-2027. medijskih kampanja

- 2 provedena istraživanja
- povećanje informiranosti različitih ciljnih skupina na regionalnoj i lokalnoj razini o mogućnostima i rezultatima ITP 2021.-2027. za 5%
- povećanje svjesnosti o mogućnostima i rezultatima Fonda za pravednu tranziciju za 5%

Detaljniji pokazatelji za praćenje i evaluaciju bit će razrađeni kroz godišnje komunikacijske planove programa.

8. Upotreba jediničnih troškova, jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i financiranja koje nije povezano s troškovima

Upućivanje: članci 94. i 95. UZO-a

Tablica 14.: Upotreba jediničnih troškova, jednokratnih iznosa, paušalnih stopa i financiranja koje nije povezano s troškovima

Namjeravana upotreba članaka 94. i 95. UZO-a	Da	Ne
Od trenutka donošenja u okviru programa primjenjivat će se nadoknada doprinosa Unije na temelju jediničnih troškova, jednokratnih iznosa i paušalnih stopa iz prioriteta u skladu s člankom 94. UZO-a.	☐	☒
Od trenutka donošenja u okviru programa primjenjivat će se nadoknada doprinosa Unije na temelju financiranja koje nije povezano s troškovima u skladu s člankom 95. UZO-a.	☐	☒

Dodatak 1.: Doprinos Unije na temelju jediničnih troškova, jednokratnih iznosa i paušalnih stopa

A. Sažetak glavnih elemenata

Prioritet	Fond	Specifični cilj	Kategorija regije	Procijenjeni udio ukupnih financijskih dodjela u okviru prioriteta na koji će se primijeniti pojednostavnjena mogućnost obračuna troškova, u %	Vrste obuhvaćenih operacija		Pokazatelj na temelju kojeg se pokreće nadoknada		Mjerna jedinica za pokazatelj na temelju kojeg se pokreće nadoknada	Vrsta pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova (standardni raspon jediničnih troškova, jednokratnih iznosa ili paušalnih stopa)	Iznos (u EUR) ili postotak (u slučaju paušalnih stopa) pojednostavnjene mogućnosti obračuna troškova
					Oznaka(1)	Opis	Oznaka(2)	Opis			

(1) Odnosi se na kôd za dimenziju područja intervencije u Tablici 1. Priloga I. UZO-u i Priloga IV. Uredbi o EFPR-a-i.

(2) Odnosi se na kôd zajedničkog pokazatelja, ako je primjenjivo.

Dodatak 1.: Doprinos Unije na temelju jediničnih troškova, jednokratnih iznosa i paušalnih stopa

B. Pojediniosti prema vrsti operacije

C. Izračun standardnog raspona jediničnih troškova, jednokratnih iznosa ili paušalnih stopa

1. Izvor podataka upotrijebljenih za izračun standardnog raspona jediničnih troškova, jednokratnih iznosa ili paušalnih stopa (tko je proizveo, prikupio i zabilježio podatke; gdje su podaci pohranjeni, krajnji datumi, potvrđivanje itd.)

2. Navedite zašto su predložena metoda i izračun na temelju članka 94. stavka 2. UZO-a relevantni za tu vrstu operacije.

3. Navedite kako su provedeni izračuni, posebice uključujući sve pretpostavke s obzirom na kvalitetu ili količine. Ako je relevantno, moraju se upotrijebiti statistički dokazi i referentne vrijednosti te ih se, na zahtjev, mora dostaviti u formatu kojim se Komisija može koristiti.

4. Objasnite kako ste osigurali da su u izračun standardnog raspona jediničnih troškova, jednokratnih iznosa ili paušalnih stopa uključeni samo prihvatljivi rashodi.

5. Procjena jednog ili više tijela za reviziju s obzirom na metodologiju izračuna te iznose i mehanizme kojima se osiguravaju provjera, kvaliteta, prikupljanje i pohrana podataka.

Dodatak 2.: Doprinos Unije na temelju financiranja koje nije povezano s troškovima

A. Sažetak glavnih elemenata

Prioritet	Fond	Specifični cilj	Kategorija regije	Iznos obuhvaćen financiranjem koje nije povezano s troškovima	Vrsta/vrste obuhvaćene operacije		Uvjeti koji se trebaju ispuniti/rezultati koji se trebaju ostvariti na temelju kojih Komisija izvršava nadoknadu	Pokazatelj		Mjerna jedinica za uvjete koji se trebaju ispuniti / rezultate koji se trebaju ostvariti na temelju kojih Komisija vrši nadoknadu	Predviđena vrsta metode nadoknade koja se primjenjuje za nadoknadu korisniku ili korisnicima
					Oznaka (1)	Opis		Oznaka (2)	Opis		

(1) Odnosi se na kôd za dimenziju područja intervencije u Tablici 1. Priloga I. UZO-u i Priloga IV. Uredbi o EFPR-i.

(2) Odnosi se na kôd zajedničkog pokazatelja, ako je primjenjivo.

B. Pojediniosti prema vrsti operacije

Dodatak 3.: Popis planiranih operacija od strateške važnosti s rasporedom

članak 22. stavak 3. UZO-a

1.i Strateška partnerstva za inovacije za prioritetne niše u okviru regionalnih lanaca vrijednosti – 2022. – 2025.

5.i Provođenje inovativnih pilot projekata na razini gradskih naselja i četvrti – 2024. – 2028.

5.i Revitalizacija *brownfield* područja – 2023. – 2029.

5.ii Poticanje energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energija na otocima – 2023. – 2028.

1. Pregled postupka tranzicije i utvrđivanje najteže pogođenih područja unutar države članice

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točke (a) i (b), članak 6.

1.1

Strategija energetskega razvoja Republike Hrvatske do 2030. s osvrtom na 2050. u skladu je s glavnim odrednicama energetskega razvoja EU. RH je u 2019. podmirila 28,49% svojih energetskega potreba iz OIE i time premašila cilj od 20% udjela energije iz OIE do 2020. za čak 40%, uz istodobnu diversifikaciju proizvodnje energije iz obnovljivih izvora (vjetar, sunce, bioplin, tekuća biogoriva, geotermalna i hidroenergija).

Nacionalna razvojna strategija RH do 2030. strateški cilj 8 „Ekološka i energetska tranzicija prema klimatskoj neutralnosti“ ukazuje na dvije prioritetne javne politike: očuvanje prirodnih resursa, te borbu protiv klimatskih promjena, postizanje energetske samodostatnosti i prijelaz na čistu energiju. Pokazatelji učinka su smanjenje emisije GHG sa 75,2 na 65% do 2030., povećanje udjela recikliranog komunalnog otpada u ukupnom otpadu sa 25,3 na 55% do 2030., te povećanje udjela OIE u bruto potrošnji energije sa 28,0 na 36,4% do 2030. godine.

Integrirani nacionalni energetskega i klimatskega plan Republike Hrvatske za razdoblje 2021. – 2030. (NEKP) izrađen je i donesen sukladno s Uredbom (EU) 2018/1999 o upravljanju energetskega unijom i djelovanjem u području klime. NEKP se nadovezuje na postojeće nacionalne strategije i planove, te daje pregled trenutnog energetskega sustava i stanja u području energetskega i klimatskega politike, kao i pregled nacionalnih ciljeva za svaku od pet ključnih dimenzija energetskega unije i odgovarajuće politike i mjere za ostvarivanje tih ciljeva. Postizanje ciljeva planirano je kroz 105 mjera, od kojih je 66 vezano za dekarbonizaciju i pokrivaju međuresorne mjere, mjere vezane uz industrijske procese, mjere vezane uz gospodarenje otpadom, mjere vezane uz sektor poljoprivrede, mjere vezane uz sektor korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstvo (LULUCF), mjere vezane uz obnovljive izvore energije te mjere vezane uz sektor prometa. Mjerama je postavljen jasan smjer dekarbonizacije za svaki od navedenih sektora. No, obzirom na Europskega zeleni plan, kao i Fit for 55 te REPowerEU, i RH će dodatno revidirati NECP i mjere i dodatno podići ciljeve i razinu ambicije te ubrzati proces dekarbonizacije. Već sada postoje pokazatelji da će se cilj za udio OIE povećati na 39,4% u finalnoj potrošnji samo sa jačanjem mjera u segmentu grijanja i hlađenja. Također, NEKP prikazuje očekivanu ukupnu potrošnju energije za ugljen, u skladu sa scenarijem s postojećim mjerama, koja iznosi 27,24 PJ u 2016., a planirana je potrošnja od 10,61 PJ u 2030. i 1,95 PJ u 2040. RH je predanost postupnom ukidanju proizvodnje el. energije iz ugljena pokazala pridruživanjem Savezu za proizvodnju energije bez ugljena (Powering Past Coal Alliance (PPCA)), najavom RH tijekom 26. Konferencije stranaka Okvirne konvencije UN-a o promjeni klime, UNFCCC (COP26) o ukidanju proizvodnje el. energije iz ugljena u RH do 2033. godine, uz nastojanje da to bude ranije te zaključkom Vlade RH o prihvaćanju Izvješća s COP26. Više informacija o postupnom ukidanju proizvodnje el. energije iz ugljena nalazi se u sljedećim poglavljima.

U okviru ***Strategije niskougljičnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050.*** razmatraju se tri scenarija - referentni (NUR), postupni prijelaz (NU1) i intenzivni prijelaz (NU2), u skladu s projekcijom iz NEKP-a.

Referentni scenarij NUR predstavlja nastavak postojeće prakse, u skladu s važećim zakonodavstvom i prihvaćenim ciljevima do 2030. godine. Pretpostavlja tehnološki napredak i rast udjela OIE i EE temeljem tržišne situacije i danas utvrđenih ciljnih energetske standarda. Scenarij postupne tranzicije NU1 dimenzioniran je tako da se ispune ciljevi smanjenja emisije u okviru interne sheme obveza EU i s tim u vezi ciljeva Pariškog sporazuma da se porast temperature održi unutar 2°C, a po mogućnosti i unutar 1,5°C., a postižu se primjenom niza isplativih mjera, snažnih poticaja za EE i korištenjem OIE.

Scenarij snažne tranzicije NU2 oblikovan je s ciljem postizanja 80% smanjenja emisija u 2050. u odnosu na 1990. Pretpostavlja snažan porast cijena emisijskih jedinica do 92,1 EUR/t CO₂ u 2050. godini te snažne mjere EE. NU2 predviđa da RH može smanjiti emisije za 44,8 % do 2030., odnosno 89,4 % do 2050. povećanjem korištenja i diversifikacije energije iz OIE. Do 2030. korištenje OIE povećat će se za 42 %, a do 2050. za 93 %. Do 2030. planira se ostvariti smanjenje emisije za 7% u sektorima izvan ETS-a, u odnosu na emisije u 2005. godini. RH će do 2030. godine težiti ambicioznijem smanjenju emisije, s putanjom koja se nalazi u prostoru između niskougljičnog scenarija NU1 i NU2.

RH je izradila Scenarij za postizanje klimatske neutralnosti do 2050. g. koji obuhvaća ciljeve za veću ambiciju u odnosu na sadašnje ciljeve u strateškim dokumentima. Strategije i planove koji su uzeti u obzir za izradu TPPT, bit će potrebno ažurirati prema novoj ambiciji. U lipnju 2023. godine bit će izrađen novi nacrt NEKP-a koji će sadržavati ambicioznije ciljeve. Preostali dio emisija do postizanja klimatske neutralnosti koji se neće moći smanjiti u pojedinim sektorima, ostvarit će se mjerama povećanja ponora (pošumljavanje, smanjenje izvoza drvne mase, smanjenje korištenje biomase za energetske svrhe, povećanjem proizvodnje namještaja i drugih drvnih proizvoda, agrošumarstvo) te tehnološkim mjerama hvatanja, korištenja odnosno skladištenja ugljika.

Prema scenariju klimatske neutralnosti, ukupne elektrane predviđene za 2030. godinu iznose 7,73 GW, dok je 2050. godine predviđeno 15,3 GW, što je skoro trostruko povećanje u odnosu na trenutno stanje. To znači da će u prosjeku godišnje biti potrebno izgraditi 330 MW novih elektrana.

Što se tiče solarnih elektrana, do 2030. godine predviđa se instalirana snaga od 988 MW uz 1928 MW vjetroelektrana, dok se 2050. godine očekuje povećanje solarnih elektrana za 7104 MW i vjetroelektrana za 3975 MW.

Sukladno gore navedenom, RH ciljevi za 2030. i 2050. vezano uz klimatske i energetske ciljeve su:

2030.

- *Scenarijem klimatske neutralnosti postiglo bi se smanjenje GHG emisije od 45,6 u odnosu na 1990.g. (bez uklanjanja)*
- *Smanjenje emisija GHG za ETS sektor u strateškim dokumentima iznosi 43% u odnosu na 2005. godinu. Novi ambiciozni EU cilj za ETS sektor iznosi najmanje -61% u usporedbi s 2005. Smanjenje emisija u scenariju klimatske neutralnosti za ETS iznosilo bi u 2030. godini 59,8 %, u 2040. godini 80,8 % u odnosu na emisiju iz 2005. godine.*
- *Smanjenje emisija GHG izvan ETS sektora iznosilo bi za najmanje -16,7% za RH u usporedbi s 2005.,*
- *Smanjenje emisija GHG za najmanje 43% u odnosu na 2005.*
- *Udio od 36,64% OIE u bruto konačnoj potrošnji energije*
- *Ostvariti pozitivan učinak na zaposlenost u RH (rast stope zaposlenosti do 0,4%)*
- *Udio OIE u bruto izravnoj potrošnji energije u prometu 14,0%*
- *Primarna potrošnja energije (ukupna potrošnja energije bez neenergetske potrošnje) - 344,4 PJ*

- *Udio proizvodnje električne energije iz hidroelektrana u ukupnoj proizvodnji električne energije iz OIE smanjit će se na 22,3%*

2050.

- *Scenarijem klimatske neutralnosti postiglo bi se smanjenje GHG emisija od 89,3%, u usporedbi s 1990. (bez uklanjanja)*
- *Smanjenje emisija u scenariju klimatske neutralnosti za ETS sektor iznosilo bi u 95,0 %, u odnosu na emisiju iz 2005. godine.*
- *Udio proizvodnje električne energije iz hidroelektrana u ukupnoj proizvodnji električne energije iz OIE smanjit će se na 20,7%*
- *Ubrzavanje dekarbonizacije, jačanje sposobnosti prilagodbe klimatskih promjena i pružanje građanima pristup sigurnoj, održivoj i pristupačnoj energiji*
- *Transformacija u kružno gospodarstvo*

U NEKP-u se očekuje da će brojni sektori proći tranziciju prema dekarbonizaciji, uključujući upravljanje otpadom, poljoprivredu, upravljanje zemljištem, promet, OIE, industrijske procese itd. Vremenski okviri specifičnih tranzicijskih koraka za različite sektore djelomično su dostupni u strateškim dokumentima, ali i u brojnim projektima koji su u tijeku ili su planirani diljem zemlje putem kojih se pokazuje predanost energetskej tranziciji i prije 2030.

U slučaju kriza odnosno produljenja postojeće, moguće su prilagodbe uz zadržavanje postavljenih srednjoročnih ciljeva na razini tranzicije, uključujući ukidanje proizvodnje el. energije iz ugljena do 2033.

1.2.

Izješće za Hrvatsku 2020., Prilog D identificira Istarsku županiju (IŽ) i Sisačko-moslavačku županiju (SMŽ) kao prioritetne regije u procesu tranzicije, obzirom na proizvodnju el. energije iz ugljena i industriju ovisnu o fosilnim gorivima, te obzirom da su to područja na koje bi smanjenje emisija GHG moglo imati najznačajniji utjecaj. Izazovi tranzicije u IŽ povezani su s proizvodnjom cementa i ukidanjem proizvodnje el. energije iz ugljena. SMŽ je gotovo najsiromašnija županija u RH (indeks regionalnog razvoja u 2018., svrstava je na 20. mjesto od 21.), koje su dodatno osiromašili potresi u 2020. ostavljajući velike socijalno-ekonomske posljedice. Emisije GHG u SMŽ proizlaze iz kemijske industrije i prerade nafte. Ove energetske intenzivne industrije zapošljavaju značajan broj ljudi, pa dekarbonizacija zahtijeva dugoročna ulaganja u klimatski neutralne tehnologije, pri tome koristeći potencijal lokalne radne snage.

U IŽ područje utjecaja je 6 JLS: Gradovi Labin i Pula, Općine Kršan, Sveta Nedelja, Pićan i Raša (zajedno čine područje Labinštine)[1]. U tim područjima se nalaze se ključni gospodarski subjekti: HEP d.o.o. TE Plomin (proizvodnja energije iz ugljena, općina Kršan; 210 zaposlenika), Holcim d.o.o (proizvodnja cementa, općina Raša; 294 zap.), Calucem d.o.o. (proizvodnja cementa, Pula; 160 zap.) i Rockwool Adriatic d.o.o. (proizvodnja izolacijskih proizvoda za građevinsku industriju, naselje Potpićan, unutar administrativne granice općine Pićan; 178 zap.). Iako ne djeluju svi gospodarski subjekti u sektorima identificiranim u Prilogu D, uzeti su u obzir prilikom sveukupne analize ugljično intenzivnih industrija na tom području, kako bi se mogao razmotriti širi raspon operacija koje bi se mogle financirati, posebno u odnosu na potencijalno međusektorske operacije. Navedeni subjekti zapošljavaju oko 850 ljudi od čega čak **90% ukupne radne snage zaposlene kod navedenih**

gospodarskih subjekata boravi u IŽ, a u slučaju Plomina čak 95% radne snage ima prebivalište na području Labinštine.

Osim značajnog utjecaja na zapošljavanje užeg područja Labinštine (uz općine Pićan i Pula), tranzicija gospodarskih subjekata će utjecati i na šire područje putem dobavljača i zaposlenika koji žive izvan navedenog područja. Procjenjuje se da osim više od 2.800 izravno pogođenih radnih mjesta postoji još dodatnih 1.000 pod neizravnim utjecajem kroz lance dobavljača. **ETS subjekti IŽ zajedno su činili 24,7% ukupnih ETS emisija RH[2] u 2019.**, što je pokazatelj velikog utjecaja na okoliš. Iako podaci o prihodu nisu dostupni za Plomin, preostala 3 gospodarska subjekta ostvarila su zajednički udio prihoda od gotovo **4% ukupnih prihoda svih poduzeća IŽ**, a **Holcim 80% prihoda od svih prihoda poduzeća u općini Raša**, što upućuje na to da će promjene operativnih ili poslovnih planova gospodarskih subjekata **izrazito utjecati na istaknute lokalne zajednice**.

U **SMŽ** područje utjecaja je cijela županija s ukupno pet kritično važnih gospodarskih subjekata uključenih u EU ETS sustav, na temelju njihove razine verificiranih emisija: Petrokemija d.d. (proizvodnja poljoprivrednih gnojiva, Kutina; 1232 zaposlenika), ABS Sisak d.o.o. (proizvodnja primarnih metala, Sisak; 116 zap.), HEP d.o.o. - TE Sisak (proizvodnja energije, Sisak; 150 zap.), Gavrilović d.o.o. (mesoprerađivačka industrija, Petrinja; 507 zap.), INA d.d. – rafinerija Sisak (poduzeće naftnih usluga, Sisak; 320 zap.). Iako nisu svi gospodarski subjekti u sektorima identificiranim u Prilogu D, uzeti su u obzir prilikom sveukupne analize ugljično intenzivnih industrija na tom području, kako bi se mogao razmotriti širi raspon operacija koje bi mogle financirati, posebno u odnosu na potencijalno međusektorske operacije. Zapošljavaju oko 2.325 ljudi, te većina prebiva u mjestu gospodarskog subjekta, što ukazuje **na veliku ovisnost navedenih subjekata o lokalnoj radnoj snazi**. Važan pokretač lokalnog gospodarstva je i 250 dobavljača i partnera sa sjedištem u SMŽ s kojima gospodarski subjekti posluju kao i broj sekundarnih radnih mjesta (0,6% ukupnih županijskih radnih mjesta) koje su stvorili gospodarski subjekti unutar SMŽ.

Prosječna stopa nezaposlenosti u SMŽ od 2017. do 2020. bila je 19-29%[3] i najviša je u RH. Broj nezaposlenih od 7.056, najviši je među stanovništvom sa osnovnom i strukovnom školom, a primjera radi broj zaposlenih u rafineriji konstantno pada - prije Domovinskog rata radilo je 3.000, 2015. 800, a 2022. nakon otpuštanja je ostalo tek oko 200. Svi navedeni podaci ukazuju na potrebu uvođenja poslovanja okrenutih digitalnim i zelenim tehnologijama za što je nužna prekvalifikacija stanovništva te stjecanje vještina iz područja digitalizacije, automatizacije i robotizacije u skladu s potrebama tržišta rada.

Pet gospodarskih subjekata SMŽ čine **25% ukupnih ETS emisija RH[4] u 2019.**, što je **najveći udio u državi** i ukazuje na velik utjecaj na okoliš, odnosno klimu. Emisije najviše stvaraju pritisak na Kutinu, Sisak i Petrinju. U odnosu na ostvarene prihode, Petrokemija d.d. nalazi se na 1. mjestu u SMŽ i predstavlja gotovo 20% ukupnih prihoda SMŽ koje ostvaruju poduzeća. Navedeni subjekti ostvaruju velik udio ukupnih prihoda, te će bilo kakve promjene u operativnim ili poslovnim planovima izrazito utjecati na spomenute lokalne zajednice.

[1] Labinština graniči s rijekom Rašom, Čepićkim poljem i Plominskim zaljevom, južnim dijelom Učke i Kvarnerskim zaljevom ukupne površine oko 220 km². Prema nekim izvorima područje Labinštine obuhvaća i Pićan: Opći podaci | Općina Pićan (pican.hr)

[2] Calucem 117.377 t CO₂/god, HEP d.o.o. TE Plomin 1.349.302 t CO₂/god, Holcim 322.243 t CO₂kg/god i Rockwool 67.918.703,48 t CO₂/god

[3] Podaci prije potresa u prosincu 2020.

[4] Petrokemija 1.256.815 t CO₂/god, ABS Sisak 11.426 t CO₂/god, HEP TE Sisak 299.309 t CO₂/god, Gavrilović 5.638 t CO₂/god, INA rafinerija Sisak 308.492 t CO₂/god

2. Procjena izazova povezanih s tranzicijom za svako utvrđeno područje

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (c)

Područje: Istarska županija (područje Labinštine i Pule)

2.1. Procjena gospodarskog, socijalnog i teritorijalnog učinka tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050.

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (c)

Proizvodni sektor u IŽ doprinosi najvećim udjelom emisija GHG, s oko 25% regionalnog BDP-a i 20% zaposlenosti.[1] Najveće emisije GHG[2] u proizvodnom sektoru imaju ETS postrojenja koja su navedena u poglavlju 1.2. ovog dokumenta. Gospodarski subjekti smješteni su u istočnom dijelu Istre zvanom Labinština (koji uključuje područje grada Labina i općina Kršan, Sveta Nedelja i Raša), uključujući Općinu Pićan i područje oko Grada Pule, formirajući žarišno područje na kojemu se mora obratiti pozornost na socijalne, ekonomske i teritorijalne utjecaje tranzicije.

Gospodarski subjekti planiraju smanjenje emisija GHG i povećanje energetske učinkovitosti. Većina postrojenja u regiji planira veću proizvodnju/kapacitete u sljedećem razdoblju i izrađuju investicijske planove usklađene s novim klimatskim ciljevima.

Proces tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu u županiji je započeo ili se planira u sektoru proizvodnje el. energije i cementne industrije, prema analizi iz Priloga D, ali i proizvodnje izolacijskih materijala (npr. kamena vuna i sl.), kao što se može vidjeti kroz sljedeće primjere projekata.

RH se pridružila PPCA-u, tijekom COP26 najavila ukidanje proizvodnje el. energije iz ugljena u RH do 2033. godine, uz nastojanje da to bude ranije dok je Vlada RH donijela zaključak o prihvaćanju Izvješća s COP26.

TE Plomin 2, koristi isključivo ugljen, instalirane je snage 210 MW i služi za uravnoteženje sustava opskrbe el. energijom, a okolišna dozvola istječe 2040. godine. Udio u proizvodnji el. energije TE Plomin 2 u 2019. iznosio je 15,6 % odnosno 1.491 GWh. Plomin 2 će zbog konkurentnosti te obzirom na očekivani rast cijene emisijskih jedinica imati sve veći financijski teret poslovanja postrojenja.

Plomin 2 godišnje kupuje oko milijun ETS emisijskih jedinica što prema trenutačnoj burzovnoj cijeni predstavlja trošak od više od 50 milijuna EUR, te emitira oko 1,3 milijuna tona CO₂ na godinu čime pridonosi ukupnim emisijama stakleničkih plinova u RH s nešto manje od 6%. Zatvaranje TE Plomin 2 imat će značajan utjecaj na općinu Kršan i na trenutnih 210 zaposlenika.

U ovom trenutku ne postoje formalni ključni koraci ili faze procesa zatvaranja Plomina 2, niti dokumenti koji bi pokazivali kako će se Plomin 2 zatvoriti i koliko će se smanjiti emisije stakleničkih plinova, ali se očekuje da će do 2030. završiti s radom, uzimajući također u obzir i situaciju u pogledu cijene energije i energetske sigurnosti u EU-u. Započinju se pripreme kako bi se istražile mogućnosti koje OIE i druge tehnologije mogu biti uvedene na lokaciji Plomina kada se termoelektrana na ugljen zatvori. Operacije predložene u ovom Planu dovoljno su fleksibilne da pomognu u ublažavanju negativnih socio-ekonomskih učinaka uzrokovanih bilo kojom odabranom opcijom (npr. prenamjena ili zatvaranje, po mogućnosti postupno, do 2030.).

Sukladno Strategiji energetskeg razvoja RH ne očekuje se izgradnja novih TE na ugljen. U Strategiji niskougljičnog razvoja RH do 2030. s pogledom na 2050. navodi se da postojeće TE mogu održati svoju konkurentnu poziciju, no u krajnjim godinama njihova tehničkog vijeka angažman bi mogao biti vrlo smanjen. U scenarijima NU1 i NU2 se navodi da nema izgradnje novih TE na ugljen te da je do kraja razdoblja pretpostavljen je izlazak iz pogona postojećih jedinica na lokaciji Plomin. Također, NU2 predviđa da RH može smanjiti emisije za 44,8 % do 2030., odnosno 89,4 % do 2050. povećanjem korištenja i diversifikacije energije iz OIE. Do 2030. korištenje OIE povećat će se za 42 %, a do 2050. za 93 %. NEKP navodi da je tijekom razdoblja od 2012. do 2017. ostvaren trend smanjenja u uvozu ugljena i koksa s prosječnom godišnjim stopom od 3 posto. Povećanjem udjela OIE u proizvodnji el. energije, prije svega puštanjem u rad HE Senj 2, stvorit će se uvjeti za prestanak proizvodnje energije iz ugljena u Plominu II, a koji će raditi u skladu s važećim dozvolama do dekomisije odnosno odluke o budućem korištenju lokacije na kojoj se nalazi, a u skladu sa zahtjevima klimatsko-energetske politike. Plomin 1 je već prestao s radom i neće ponovno pokretati proizvodnju el. energije na ugljen. Prema najavi na COP 26 i slijedom Zaključka Vlade RH, namjera RH je ubrzati postupno izbacivanje ugljena iz upotrebe i zaustaviti rad TE Plomin 2 do 2033. Iako još nema službene odluke, navedeno će se uzeti u obzir tijekom revizije NEKP-a koja će se raditi 2023. i 2024. HEP, kao vlasnik Plomina 2, već je obaviješten o namjeri Vlade RH u vezi s postupnim isključivanjem ugljena.

TE Plomin 1 prestao je s radom u svibnju 2017., čime su ukupne emisije stakleničkog plina CO₂ iz HEP-ovih termoelektrana (TE) i termoelektrana-toplana (TE-TO) smanjene za prosječno 770.000 tona godišnje, odnosno za 18-26% godišnjih emisija CO₂ iz HEP-ovih postrojenja koja su uključena u EU ETS. U cilju modernizacije TE Plomin 1 i ispitivanja mogućnosti korištenja zamjenskih goriva za proizvodnju električne energije, HEP je 2021. pokrenuo postupak javne nabave za projekt pod nazivom “Odabir najboljih raspoloživih tehnika za korištenje biomase i otpada u TE Plomin” i očekuje se da će biti dovršen u ožujku 2023. Cilj projekta je očuvanje sigurnosti opskrbe kupaca električnom energijom nastavkom proizvodnje na lokaciji TE Plomin te doprinos HEP-a uspostavi cjelovitog sustava gospodarenja otpadom u Hrvatskoj, smanjenju količine otpada koji se odlaže na odlagališta, smanjenju emisija stakleničkih plinova s odlagališta te iskorištavanju otpada u energetske svrhe, sukladno hijerarhiji gospodarenja otpadom. Projektom će se analizirati nekoliko potencijalnih opcija (primjerice gorivo iz otpada i mulj iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda) i utvrditi ekonomska isplativost i tehnička izvedivost primjenom najboljih raspoloživih tehnika za ispunjavanje svih zahtjeva za očuvanje okoliša te će se na temelju ovih rezultata donijeti odluka o daljnjim aktivnostima. Riječ je o preliminarnoj studiji koja će biti temelj za eventualnu investicijsku odluku. Ciljevi i aktivnosti koji će proizaći iz studije, u kontekstu projekta modernizacije Plomina 1, nisu predmet podrške FPT-a, te u ovom trenutku nije poznato hoće li se financirati iz drugih fondova EU. Buduće aktivnosti koje će se podržati proizašle iz studije neće ugroziti ciljeve tranzicije i Europskog zelenog plana. Sredstva FPT-a neće se koristiti za financiranje ulaganja u korištenje otpada u energetske svrhe.

Rockwool Adriatic, proizvođač rješenja na bazi kamene vune, razvija tehnologiju topljenja velikih razmjera koja bi mogla dovesti do smanjenja emisije ugljika za 80%, a smatra se ulaganjem u dugoročni dekarbonizacijski plan poduzeća. Rockwool je povećao recikliranje otpadne vune i provodi mjere energetske učinkovitosti za smanjenje potrošnje koksa i prirodnog plina, te planira instalaciju solarne elektrane za vlastitu potrošnju.

Calucem planira projekt Eco2Flex usmjeren na smanjenje emisija stakleničkih plinova za 20% u svojim proizvodnim procesima, te modernizaciju pogona kroz sustav preddrobljenja za mlin ILR, zamjenu gorionika i separatora, te implementaciju sustava transporta klinkera.

Holcim planira modernizirati tehnologiju, prijeći s ugljena i naftnog koksa (petkoksa) na alternativnu i obnovljivu energiju i smanjiti emisije GHG/t cementa za 53% (2030. u odnosu na 1990.) i 42% (2030. u

odnosu na 2019.). Planovi za prelazak na novu alternativnu sirovinu usklađeni su s nacionalnim planovima u primjeni načela kružnog gospodarstva. Cilj projekta izgradnje sustava za hvatanje, skladištenje i transport ugljika Holcima d.o.o. jest hvatanje i pohrana oko 375.000 t CO₂ godišnje, odnosno cjelokupnog CO₂ tvornice. U 2022. godini intenzitet emisija iznosi: 0,78 tCO₂/t klinkera. U 2028. godini kada bi CCS počeo s radom emitiralo bi se 80.000 tCO₂ na 500.000 t cementa. Postojeća referentna vrijednost za sivi cementni klinker je 0,693 tCO₂/t klinkera. Nakon provedbe projekta intenzitet emisija bi iznosio 0,05 t CO₂/t klinkera u 2029.

S iznimkom CCS tehnologije u Holcimu, FPT ne predviđa potporu specifičnim operacijama vezanim uz gore navedene projekte. FPT će financirati operacije za ublažavanje mogućih kombiniranih negativnih učinaka tranzicijskog procesa u cjelini, npr. podupiranjem poduzetništva, učenja novih vještina i razvoja novih sektora i tehnologija (npr. poljoprivreda, gospodarenje otpadom itd.).

Postupno ukidanje korištenja fosilnih goriva u proizvodnim procesima može dovesti do gubitka radnih mjesta u industriji te zahtijeva diversifikaciju gospodarstva. Značajno oslanjanje područja Labinštine na navedene energetske intenzivne gospodarske subjekte moglo bi potencijalno imati značajne negativne učinke u slučaju gašenja gospodarskih subjekata, njihovih operacija ili smanjenja njihove radne snage. Svaka promjena u strukturi zaposlenosti unutar gospodarskih subjekata snažno će se osjetiti na tržištu rada. Ekonomski učinak gospodarskih subjekata izuzetno je značajan i bilo kakve promjene u njihovom poslovanju ili budućim poslovnim planovima će uvelike utjecati na lokalne zajednice. Broj ugroženih radnih mjesta procijenjen je na 2.800 i dodatnih 1.000 od kojih je više od 90% s prebivalištem u obuhvaćenim područjima.

Ulaganja u nove tehnologije s ciljem smanjenja GHG i prelazak na ekološki prihvatljive sustave, stvorit će nova radna mjesta za tehnička zanimanja (očekuje se potreba za dodatnim vještinama za potporu tranzicije ETS postrojenja tj. u IRI području, tehnologije itd.), kao i veze s lokalnim MSP-ovima (očekuje se potreba za dodatnim tehničkim, IT, upravljačkim, poduzetničkim, zelenim vještinama). Također su potrebne operacije koje promiču daljnju diversifikaciju lokalnog gospodarstva, što će uključivati uspostavljanje središta za održive i ekološke tehnološke inovacije, s naglaskom na dekarbonizaciju i omogućavanje kružnih poslovnih modela u proizvodnom sektoru, koja će služiti kao platforma za suradnju koja izravno povezuje studente, istraživače, poduzetnike, novoosnovana poduzeća, MSP i velike proizvodne tvrtke te će u tom smislu potporu aktivnostima financiranim iz FPT osiguravati provedba industrijske tranzicije Jadranske regije na području IŽ.

Također, potrebno je podržati ulaganja u poduzetničku infrastrukturu koja je primarno usmjerena prema zelenoj i digitalnoj ekonomiji, osobito u kontekstu dekarbonizacije kao i ulaganja u sektor istraživanja i razvoja te poticanja MSP-ova na korištenje inovacija u zelenim i digitalnim tehnologijama u svojem poslovanju. U svrhu promicanja daljnjeg razvoja istarske poljoprivrede uspostaviti će se centar za agropoduzetništvo kao mreža potpore postojećim i novim poljoprivrednicima. Operacije koje će promicati diversifikaciju regionalnog gospodarstva podržavat će i druge sektore poput IKT-a, prerade drva, automobila itd.

Visoko obrazovanje uspostavilo je veze s privatnim sektorom, ali postoji potreba za poboljšanjem studentskih kompetencija i ulaganjem u osmišljavanje studijskih programa koji više odgovaraju potrebama tržišta u Istri. Istarsko Veleučilište, osnovano od strane Istarske županije, dobar je primjer kombiniranja obrazovanja i istraživanja koje putem Centra za istraživanje materijala METRIS provodi s privatnim sektorom. Što se tiče potreba za prekvalifikacijama i novim vještinama, za IŽ će se dio problema riješiti upravo kroz mjere/ulaganja u srednju školu Mate Blažina zajedno sa ustanovama za obrazovanje odraslih/učilištima odnosno kroz razvijanje novih, zelenih kurikuluma za poslove/vještine budućnosti za učenike (50 učenika godišnje), odnosno programima prekvalifikacija za već zaposlene (120 osoba u 60 MSP ukupno). To je jedina srednja škola mješovitog tipa na istočnoj obali Istre sa

ponudom četverogodišnjih, trogodišnjih i dvogodišnjih obrazovnih programa: gimnazije, ekonomije, trgovine i poslovne administracije (ekonomist), elektrotehnike i računalstva (elektromehaničar, elektrotehničar), strojarstva, brodogradnje i metalurgije (instalater-monter), turizma i ugostiteljstva (konobar, kuhar), s 447 učenika.

Srednja škola Mate Blažine Labin postala bi time Regionalni centar izvrsnosti (RCI), koje će biti mjesto izvrsnosti strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u kojemu se uz osnovnu djelatnost strukovnog obrazovanja, koja bi obuhvaćala i provedbu učenja temeljenog na radu, obavljanje osposobljavanja i usavršavanja te druge djelatnosti koje bi pridonosile poboljšanju kvalitete strukovnog obrazovanja i osposobljavanja i njegove prilagodbe potrebama gospodarstva i tržišta rada, te budućem procesu dekarbonizacije i teritorijalne tranzicije na području IŽ.

Dugogodišnja usmjerenost srednje škole na lokalno gospodarstvo u području elektroenergetike, te desetljeća pripremanja i obrazovanja kadrova koji su pratili promjene tehnologije za potrebe TE Plomina, Holcima i Rockwoola dokaz su spremnosti RCI na preuzimanje odgovornosti za unaprjeđenje postojećih programa i uvođenje novih kurikuluma kroz učenje temeljeno na radu.

Misija RCI će biti osvješćivanje potreba i aktivnog pokretanja promjena za očuvanje vrijednosti, načina života i regionalnog gospodarstva u području elektroenergetike, unaprjeđenjem inicijalnog strukovnog obrazovanja, obrazovanja odraslih i cjeloživotnog učenja temeljenog na radu, znanosti i inovacijama – trokutu znanja.

Istodobno su potrebne operacije koje promiču programe orijentirane na kompetencije usmjerene na budućnost, a koje će uključivati bolje veze između tvrtki i obrazovnih institucija te programe koji se odnose na prekvalifikaciju, usavršavanje i veću ponudu neformalnog obrazovanja, čime će se ublažiti utjecaj tranzicije pripremom radnika i nezaposlenih za buduće tržište rada. Procjenjuje se da će predviđena ulaganja stvoriti potencijalno 300 direktnih radnih mjesta i 300 indirektnih radnih mjesta, dok će broj prekvalificiranih osoba biti oko 200.

[1] https://www.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2019/09-02-04_01_2019.htm

[2] U Istarskoj regiji, na temelju njihove razine provjerenih emisija, postoje četiri gospodarska subjekta koja su uključena u EU ETS sustav.

2.2. Razvojne potrebe i ciljevi do 2030. radi postizanja klimatski neutralnog gospodarstva Unije do 2050.

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (d)

Uzimajući u obzir u prošlom poglavlju (2.1.) navedene procjene gospodarskog, socijalnog i teritorijalnog učinka tranzicije, ali i razvojne scenarije koji su u skladu s Integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planom Republike Hrvatske za razdoblje 2021.-2030., načelima pravedne tranzicije i raspravama s regionalnim koordinatorima, identificirani su strateški ciljevi tranzicije za IŽ te povezane razvojne potrebe. Temeljem razvojnih potreba i strateških ciljeva, u poglavlju 2.4. Vrste predviđenih operacija opisane su operacije i njihov očekivani doprinos ublažavanju učinka tranzicije.

Razvojne potrebe povezane s energetske tranzicijom uključuju:

- ulaganja u istraživanja, projektiranje, izgradnju, rekonstrukciju i opremanje sustava za smanjivanje emisije i pohranu stakleničkih plinova;
- istraživanja mogućnosti korištenja, načina skladištenja, transporta i geološkog skladištenja CO₂;
- razvoj tehnologija, tehničkih i netehničkih mjera za smanjenje emisija i povećanje odliva stakleničkih plinova.

Razvojne potrebe povezane s tranzicijom okoliša uključuju:

- ulaganja u kružno gospodarstvo putem izgradnje i opremanja reciklažnih dvorišta u skladu sa Europskim zelenim planom i predmetnim klimatskim ciljevima

Stoga je utvrđen strateški cilj 1 „Dekarbonizacija regionalnog gospodarstva“ koji ima za cilj mobilizirati ETS sektor kako bi se smanjio udio regionalnih emisija stakleničkih plinova u ukupnim nacionalnim emisijama, te širenje inovativnih tehnologija dekarbonizacije koje će podržati održive i kružne poslovne modele i rješenja u ETS i drugim sektorima.

Strateški cilj 2: „Raznoliko i otporno regionalno gospodarstvo“ ima za cilj uspostaviti strukture potpore za istraživanje i razvoj održive proizvodne tehnologije, podržati razvoj malih i srednjih poduzeća ulaganjem u šire lokalne lance vrijednosti, promicati zajedničke usluge za preradu hrane i diversifikaciju, te promovirati opću diversifikaciju industrije i turizma (primjerice kreativne industrije, IKT, itd.). Utvrđen je sukladno razvojnim potrebama povezanim s tranzicijom gospodarstva koje uključuju:

- ulaganja u zelene poslovne zone (infrastrukturno opremanje i uspostava);
- ulaganja u poduzetničke potporne institucije (coworking, inkubator) s ciljem jačanja povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva te poduzetničke klime;
- ulaganja u poboljšanje inovacijskog okruženja i povećanje aktivnosti istraživanja, razvoja i inovacija u poslovnom sektoru kroz provedbu istraživačko razvojnih projekata poslovnog sektora u kontekstu zelene tranzicije;
- poboljšanje diversifikacije lokalnog gospodarstva fokusirajući se na industrije s visokom dodanom vrijednošću;
- ulaganja u inovacije vezane uz zelenu i digitalnu tranziciju, razvoj novih proizvoda i poboljšanje proizvodnih procesa, razvoj patenata, digitalizacija poslovanja, razvoj i ulaganje u OIE.

Razvojne potrebe vezane za tranziciju ljudskog kapitala i socijalne infrastrukture uključuju:

- poboljšanje lokalnog obrazovnog sustava jačanjem veze između istraživanja, obrazovanja i industrije u skladu s lokalnim potrebama;
- poticanje poduzetničkog načina razmišljanja cijele generacije i više programa koji promiču poduzetničke vještine (posebno u ranom školovanju) te činjenje dostupnim strukovnih obrazovnih programa usmjerenih na kompetencije budućnosti;
- uključivanje pristupa ponovnog kvalificiranja i usavršavanja i pružanje lakšeg pristupa pomoći u traženju posla.
- fokus na aktivnosti usmjerene na uključivanje tražitelja zaposlenja, te usavršavanje i prekvalificiranje u svrhu usklađivanja vještina s tržištem rada, u skladu sa zahtjevima procesa pravedne tranzicije.

Temeljem potreba utvrđen je strateški cilj 3: „Osnaženi i kvalificirani ljudski resursi“, koji ima svrhu poboljšanja poduzetničkih vještina i jačanje cjeloživotnog učenja, povećanje znanja i primjene praksi kružnog gospodarstva, jačanje kapaciteta lokalnih obrtnika povezanih s održivim prehrambenim lancima (uključujući brendiranje, pristup tržištu, povezanost s ugostiteljskim sektorom, itd.), te promoviranje traženja posla i pristupa doškovanju ili promjeni struke.

2.3. Usklađenost s drugim relevantnim nacionalnim, regionalnim ili teritorijalnim strategijama i planovima

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (e)

TPPT je usklađen sa sljedećim nacionalnim strateškim dokumentima:

- Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030., strateški cilj 8. "Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost" (NN, br. 25/20),
- Strategijom energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. (NN, br. 25/20),
- Strategijom niskougličnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. (NN, br. 63/21),
- Nacionalnim planom oporavka i otpornosti (C1.2: Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo).
- Integrirani nacionalni energetska i klimatski plan Republike Hrvatske za razdoblje 2021. – 2030. (u procesu ažuriranja)

Ambiciozniji klimatski i energetska ciljevi proizlaze i iz zakonskih prijedloga paketa "Spremni za 55". RH je izradila scenarij o klimatskoj neutralnosti do 2050.g. temeljem kojeg će biti ažurirane strategije i NEKP.

Jedan od bitnih ciljeva hrvatske energetske politike je povećanje udjela obnovljivih izvora energije u potrošnji energije. Integrirani NEKP definira indikativne nacionalne ciljeve za udjele obnovljivih izvora energije do 2030. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je u procesu ažuriranja NEKP-a s novim ciljem za konačnu bruto potrošnju energije iz OIE koja će biti iznad 39%.

RH se pridružila PPCA-u, tijekom COP26 najavila ukidanje proizvodnje el. energije iz ugljena u RH do 2033. godine, uz nastojanje da to bude ranije dok je Vlada RH donijela zaključak o prihvaćanju Izvješća s COP26.

Plan razvoja IŽ za razdoblje 2022.-2027. u trenutku pisanja programskih dokumenata još nije završen tj. usvojen od strane Skupštine IŽ. U nacrtu Plana razvoja, Posebni cilj 1.1. Energetska tranzicija i suočavanje s posljedicama klimatskih promjena, energetska tranzicija IŽ prema obnovljivim izvorima energije prepoznata je kao jedan od nužnih preduvjeta stvaranja zelene i otporne regije koja će se uspješno suočiti s izazovima klimatskih promjena. Posebni cilj 3.1. Digitalna i zelena transformacija gospodarstva, prepoznaje zelenu i digitalnu tranziciju kao nove prilike za osnaživanje i preobrazbu tradicionalnih industrija na području IŽ odnosno unapređenje proizvodnih procesa na održivim temeljima, te uključuje aktivnosti poticanja zelenog gospodarstva u vidu ulaganja u povećanje energetske učinkovitosti i dekarbonizaciju energetski intenzivnih industrija, te primjenu novih, digitalnih

tehnologija kao ključ za poticanje digitalne transformacije gospodarstva i povećanja njegove produktivnosti i konkurentnosti. Kroz Posebni cilj 1.4. Odgovorno upravljanje okolišem i prirodom poticati će se znanstvena istraživanja i primjena novih ekološki učinkovitih tehnologija kako bi se osiguralo racionalno korištenje prirodnih dobara te minimizirali nepovoljni utjecaji na okoliš i zdravstveni rizici za stanovnike.

Strateški cilj TPPT-a za IŽ SC 1: Dekarbonizacija regionalnog gospodarstva usklađen je s NEKP-om - 2.1 Dimenzija: Dekarbonizacija; 2.1.1 Emisije i uklanjanje stakleničkih plinova, NRS-om Republike Hrvatske do 2030. - strateškim ciljem 8: Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost, Županijskom razvojnom strategijom - razvojnim prioritetom 3.1. Poticanje energetske učinkovitosti i primjene obnovljivih izvora energije, S3 strategijom - Tematskim prioritetnim područjem: Pametna i čista energija, SC 2: Jačanje digitalizacije i zelena tranzicija poduzeća, te ključnim mjerama iz Priloga D Izvješća za Hrvatsku 2020 - ulaganja u razvoj tehnologije i infrastrukture za pristupačnu čistu energiju i smanjenje emisije stakleničkih plinova

Strateški cilj SC 2: Raznoliko i otporno regionalno gospodarstvo usklađen je s NRS-om Republike Hrvatske do 2030. - strateškim ciljem 11: Digitalna tranzicija društva i gospodarstva, Županijskom razvojnom strategijom - razvojnim prioritetima 1.1. - Jačanje istraživanja i razvoja, primjene novih tehnologija i inovacija, 1.2. Unaprjeđenje poslovnog okruženja za osnivanje i razvoj malog i srednjeg poduzetništva i 1.3. Razvoj ključnih gospodarskih djelatnosti, S3 strategijom - Tematskim prioritetnim područjem: Pametna i čista energija, SC 3: Povećanje tržišnog dosega inovativnih proizvoda, te ključnim mjerama iz Priloga D Izvješća za Hrvatsku 2020 - stručno usavršavanje i prekvalifikacija radnika, ulaganja u istraživačke i inovacijske aktivnosti i poticanje prijenosa naprednih tehnologija, produktivna ulaganja u mala i srednja poduzeća, uključujući novoosnovana poduzeća (start-upove), što dovodi do gospodarske diversifikacije i rekonverzije i ulaganja u jačanje kružne ekonomije.

Strateški cilj SC 3: O snaženi i kvalificirani ljudski resursi usklađen je s NEKP-om - 2.5 Dimenzija: Istraživanje, inovacije i konkurentnost, NRS-om Republike Hrvatske do 2030. - strateškim ciljem 2: Obrazovani i zaposleni ljudi, Županijskom razvojnom strategijom - razvojnim prioritetima 2.1. Povećavanje zapošljivosti i radna mobilnost i 2.2. Razvoj sustava obrazovanja i prilagodba potrebama razvoja gospodarstva - stručno usavršavanje i prekvalifikacija radnika - ulaganja u istraživačke i inovacijske aktivnosti i poticanje prijenosa naprednih tehnologija, te ključnim mjerama iz Priloga D Izvješća za Hrvatsku 2020 - stručno usavršavanje i prekvalifikacija radnika, ulaganja u istraživačke i inovacijske aktivnosti i poticanje prijenosa naprednih tehnologija.

2.4. Vrste predviđenih operacija

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točke od (g) do (k) i članak 11. stavak 5.

Više pojedinosti o vrstama predviđenih operacija uključeno je u Prilogu I TPPT-a.

Operacija 1

Ulaganja u poduzetničku infrastrukturu, primarno usmjerenoj prema zelenoj i digitalnoj ekonomiji kao okosnici budućeg razvoja uključenog područja, osobito u kontekstu procesa dekarbonizacije i napuštanja, odnosno zamjene dotrajalih tehnologija temeljenih na fosilnim gorivima s visokim emisijom stakleničkih plinova. Aktivnosti koje doprinose regionalnom lancu vrijednosti imati će prednost u kontekstu ulaganja.

Očekivani doprinos

Predviđenim ulaganjima uspostaviti će se 6 poduzetničkih potpornih institucija (coworking, inkubator) ukupnog kapaciteta 60 korisnika (novoosnovani MSP) i 2 poduzetničke zone okvirne površine 16ha koju će koristiti 20 korisnika (MSP) s ciljem stvaranja uvjeta za diversifikaciju gospodarstva i povećanje produktivnih ulaganja u MSP-ove, što će dovesti do jačanja povoljnog okruženja za razvoj poduzetništva, te poduzetničke klime na području koje će biti zahvaćeno tranzicijom. Sve aktivnosti će biti usklađene sa Europskim zelenim planom te korištenjem značajnog udjela OIE. Ulaganja će primarno biti usmjerena prema MSP-ovima (uključujući i novoosnovana poduzeća). Ova operacija ne uključuje ulaganja u ETS instalacije, pošto je ulaganje u tehnologiju hvatanja i skladištenja ugljika u Holcim d.o.o. jedino ETS ulaganje koje će se financirati kroz FPT.

Operacija 2

Razvoj poljoprivredne i prehrambene poduzetničke infrastrukture u IŽ kroz uspostavu centra za agropoduzetništvo.

Očekivani doprinos

Predviđenim ulaganjima uspostaviti će se Agropoduzetnički centar s ciljem jačanja poticajnog okruženja za razvoj poljoprivredno-prehrambenog poduzetništva i poduzetničke klime u tranzicijskom području koje će omogućiti aktiviranje neaktivnih parcela, nove poduzetničke investicije, povećanje broja poduzetnika i otvaranje novih radnih mjesta. Prema procjenama u početku bi okupljao 10 kooperanata s mogućnošću proširenja. Centar će biti koncentriran na uporabu neiskorištenih poljoprivrednih potencijala i resursa koji za kooperante mogu predstavljati dodatan izvor zarade.

Poslovni procesi centra bit će održivi i korisni za okoliš poput uzgoja ljekovitog bilja, sakupljanje samoniklog bilja, izrada ljekovitih i aromatičnih bio proizvoda i sl..

Operacija 3

Poticanje istraživačkih i inovacijskih aktivnosti putem ulaganja u visokorazvijeni IRI sektor, rekonstrukcije i opremanja javnih istraživačkih ustanova, izvođenja primijenjenih istraživanja; aktivnosti vezanih za transfer znanja i tehnologije; zapošljavanje osoblja; izrade istraživačkih studija; eksperimentalni razvoj, aktivnosti poticanja MSP-ova na korištenje inovacija u zelenim i digitalnim tehnologijama u vlastitom poslovanju.

Očekivani doprinos

Cilj operacije je povećati ulaganja u infrastrukturu u području istraživanja i inovacija kako bi konkretnije poboljšali inovacijsko okruženje na obuhvaćenom području i povećali IRI aktivnosti u poslovnom sektoru kroz provedbu istraživačko razvojnih projekata i suradnje poslovnog sektora s Istarskim veleučilištem i njihovim istraživačkim centrom METRIS, posebice u kontekstu zelene tranzicije. Podupirat će se aktivnosti vezane za transfer znanja, realizaciju istraživačkih studija, uvođenje inovacija u poslovanje MSP-ova, davanju podrške proizvodnim industrijama (npr. ispitni laboratoriji).

Planirana su ulaganja u rekonstrukciju i dogradnju Istarskog veleučilišta kao i njegovo opremanje odnosno jačanje kapaciteta za razvoj izvrsnosti u istraživanju i inovacijama kao odgovor na značajnu potrebu poduzetnika za istraživačkim aktivnostima i transferu znanja odnosno pomanjkanje istih u širem području. Predviđa se da će oko 20 MSP-ova na području županije na taj način moći koristiti usluge centra za razvoj svojih inovacija i poboljšanja proizvodnih procesa odnosno jačanja konkurentnosti i tržišnog potencijala za rast i izvoz.

Operacija 4

Operacija omogućava ulaganja u unaprjeđenje kružnog gospodarstva te postizanju ciljeva Europskog zelenog plana putem aktivnosti usmjerenih na kružno gospodarenje otpadom odnosno kroz izgradnju i opremanje reciklažnih dvorišta, stvaranja tehničkih preduvjeta za učinkovitu ponovnu uporabu otpada, te uz provođenje ciljanih informativno-obrazovnih aktivnosti prema građanstvu, gospodarskim subjektima, javnom sektoru u cilju sprječavanja stvaranja otpada.

Očekivani doprinos

Ulaganjima u kružno gospodarstvo Istre (sprečavanjem stvaranja otpada, smanjenjem otpada, učinkovitošću resursa, ponovnom uporabom, popravkom i recikliranjem) smanjit će se pritisak na okoliš i emisije štetnih plinova, povećati sigurnost nabavke sirovina, ojačati konkurentnost i gospodarski rast, što će pridonijeti preobrazbi lokalne/regionalne ekonomije u resursno učinkovito i energetske neovisno gospodarstvo, te će se postići pozitivan neto učinak na stvaranje novih radnih mjesta, pod uvjetom da radnici steknu vještine potrebne za zelenu tranziciju.

U sklopu zelenog plana i industrijske strategije definiran je i akcijski plan kružnog gospodarenja koji uključuje kao jednu od mjera i smanjenje otpada. Osim pripreme pojedinih frakcija otpada za recikliranje, prikupljanjem na reciklažnim dvorištima omogućit će se i priprema pojedinih frakcija otpada kao što su ambalažni otpad, elektronički otpad i tekstil za ponovnu uporabu.

U okviru operacije predviđaju se ulaganja u uspostavu 4 reciklažna dvorišta sa pratećim edukativnim i promotivnim aktivnostima. Očekivani rezultati operacije će između ostalog biti 4.000 tona prerađenog otpada godišnjeg.

Ulaganja u kružno gospodarstvo Istre će stvoriti 7 novih direktnih radnih mjesta u reciklažnim dvorištima.

Operacija 5

Provedba programa usmjerenih prema budućim kompetencijama putem prekvalifikacija i obrazovanja odraslih (poput zaposlenih osoba, socijalno ugroženih osoba, osoba u nepovoljnom položaju) s naglaskom na tehnološke smjerove i zanimanja koja prate razvojne smjernice lokalnog gospodarstva.

Očekivani doprinos

Planirano je da se putem operacije uspostave i provedu 3 programa za prekvalifikaciju čime bi se obuhvatilo 120 polaznika u 60 MSP-ova. Navedena operacija usmjerena je na osobe koje će izgubiti posao radi energetske tranzicije a neće biti u mogućnosti ostvariti uvjete za mirovinu te će biti, uvjetno rečeno, teže zapošljivi bez potrebnih prekvalifikacija. Za takve osobe biti će financirani programi prekvalifikacija za zelena, tehnološka zanimanja temeljena na ishodima učenja i usklađene s potrebama tržišta rada, pojedinca i društva u cjelini. Svi programi će biti usklađeni sa standardima kvalifikacija Hrvatskog kvalifikacijskog okvira (HKO) u trenutku planiranja i provedbe istih, budući da ustanove za obrazovanje odraslih provode isključivo programe verificirane od strane nadležnih ministarstava, u skladu s HKO. Operacija obuhvaća i aktivnosti karijernog savjetovanja o mogućim prekvalifikacijama i profesionalnom usmjerenju za osobe koje će izgubiti radna mjesta zbog gospodarske tranzicije (ciljano savjetovanje, orijentacija i podrška pri ponovnom ulasku na tržište rada).

Polaznici će steći vještine za pametnu specijalizaciju, za industrijsku tranziciju i poduzetništvo poput tehničkih (dizajn, rad, preispitivanje i održavanje strojeva ili tehnoloških struktura, IT profesionalne vještine), upravljačke, poduzetničke, zelene (specifične za modificiranje proizvoda, usluga ili operacija uslijed prilagodbi na klimatske promjene, zaštite okoliša, kružnog gospodarstva, učinkovitosti resursa i zahtjeva ili propisa) te ostale vještine. Prekvalifikacije, obrazovanje i karijerno usmjeravanje će pridonijeti olakšavanju zapošljavanja u novim sektorima i sektorima u tranziciji, te otvaranju novih radnih mjesta u zelenom i digitalnom gospodarstvu.

Operacija 6

Provedba programa usmjerenih prema budućim kompetencijama putem izgradnje i opremanja odgojno-obrazovnih institucija s ciljem unaprjeđenja obrazovnih programa usmjerenih na kompetencije učenika.

Očekivani doprinos

Predviđa se da će rezultat operacije biti rekonstruirana, opremljena i osposobljena srednjoškolska ustanova koja će provoditi programe odnosno kompetencije budućnosti što uključuje jačanje kapaciteta zaposlenika kroz edukaciju minimalno 15 profesora, opremanje stručnih praktikuma na području zelenih vještina osobito u segmentu elektroenergetike, modernizirane minimalno 2 učionice, značajno povećanje

energetske učinkovitosti i korištenje OIE, jačanje suradnje s gospodarskim sektorom, osnivanje edukacijskog centra za područje Labinštine, modernizacija 2 kurikuluma koja će biti prilagođena gospodarstvu i procesu tranzicije i dr. koji će biti usklađeni sa standardima kvalifikacija HKO. Navedeno će značajno doprinijeti stvaranju i jačanju zelenih vještina kojima će se odgovoriti na socio-ekonomske izazove tranzicije. Ulaganja će pridonijeti modernizaciji kurikuluma strukovnog obrazovanja te osigurati komplementarnost s ostalim izvorima financiranja. Ulaganja iz ESF+ usmjerena su na provedbu kurikularne reforme strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (SOO), razvoj, unaprjeđenje i vrednovanje kurikulumskih dokumenata prema metodologiji HKO, pružanje podrške strukovnim školama u provođenju kurikulumskih dokumenata i radu s učenicima s teškoćama, podrška izvrsnosti, inovativnosti SOO te umrežavanje RCK-ova na EU razini, jačanje kompetencija odgojno-obrazovnih radnika strukovnih predmeta, te osiguranje kvalitete SOO. Ulaganja iz FPT-a u okviru ove operacije vežu se uz aktivnosti centra izvrsnosti kao odgovor na izazove koji proizlaze iz procesa dekarbonizacije i gospodarske tranzicije u Istarskoj županiji, usmjerene na jačanje kapaciteta profesora i prilagodbu i modernizaciju kurikuluma i to u dijelu koji se odnosi na potrebe u područjima zelenih vještina i elektroenergetike.

Operacija 7

Doprinos smanjenju udjela regionalnih emisija stakleničkih plinova u ukupnom nacionalnom računu putem programa ulaganja u proizvodne inovacije MSP-ova koje za cilj imaju poboljšati efikasnost proizvodnih i poslovnih procesa na inovativan način, a sve u kontekstu prelaska na emisijski neutralno gospodarstvo

Očekivani doprinos

Program ulaganja u proizvodne inovacije MSP-ova ima za cilj poboljšati efikasnost proizvodnih i poslovnih procesa na inovativan način a sve u kontekstu prelaska na emisijski neutralno gospodarstvo. Rezultati provedenih aktivnosti biti će smanjivanje proizvodnje energije po jedinici proizvoda te smanjivanje emisije CO₂ i sporadično zaštita okoliša odnosno zdravlja ljudi. Ulaganje će biti usmjerena prema pametnoj specijalizaciji, široj upotrebi OIE, energetske učinkovitosti, digitalizaciji, promociji zelenih tehnologija i dr. Ulaganja doprinose zapošljavanju tehničkih (zelenih i održivih) zanimanja, diversifikaciji gospodarstva te prijenosu inovativnih tehnologija. U okviru operacije se predviđa uključivanje 75 istraživača (voditelja inovacije) u 75 MSP-ova koji će primiti potporu. Istraživači će biti zaduženi da u poduzećima koje prime potporu provode istraživanja, predlažu mjere diversifikacije i optimizacije poslovanja, organiziraju provođenje inovativnih procesa te osiguraju održivost provedenih aktivnosti.

Operacija 8

Detaljne informacije o operaciji 8 IŽ i ulaganju u tehnologiju hvatanja i skladištenja ugljika (Holcim) dostupne su u Prilogu 2 TPPT-a.

Mobilizirati ETS sektor za smanjenje udjela regionalnih emisija stakleničkih plinova u ukupnom nacionalnom računu putem izravnih ulaganja koja doprinose smanjivanju cjelokupnih emisija CO₂, u skladu sa klimatskim ciljevima Europskog zelenog plana o ugljičnoj neutralnosti. Sukladno provedenim analizama FPT prihvatljivih tehnologija te usklađenosti sa doprinosom smanjenju emisija stakleničkih plinova značajno ispod referentnih vrijednosti postrojenja, ulagati će se u Holcim d.o.o., odnosno u tehnologiju hvatanja i skladištenja ugljika.

Očekivani doprinos

Predmetna ulaganja direktno doprinose smanjivanju cjelokupnih emisija CO₂, te ublažavanju utjecaja industrijskog sektora na okoliš i zdravlje ljudi. Projekt uključuje projektiranje, postavljanje opreme za hvatanje CO₂, ukapljivanje i kratkotrajno skladištenje ukapljenog CO₂ do trenutka transporta, povećanje kapaciteta i prilagođavanje situacije luke za industrijske potrebe Koromačno te transport ukapljenog CO₂ brodom na lokaciju skladištenja u području Mediterana, te povećanje elektroenergetske i vodne infrastrukture za potrebe nove tehnologije (osiguranje dopreme znatno veće količine električne energije, instalacija dodatnih kapaciteta reverzne osmoze radi povećane potrebe za vodom).

Provedbom bi se intenzitet emisija smanjio s 0,78 tCO₂/t klinkera u 2022. g. (pri emitiranju 317.000 tCO₂ na proizvodnju 408.000 t cementa) na 0,05 t CO₂/t klinkera u 2029. g.). Postojeća referentna vrijednost za sivi cementni klinker je 0,693 tCO₂/t klinkera. Nakon provedbe projekta intenzitet emisija bi iznosio 0,05 t CO₂/t klinkera u 2029., što bi rezultiralo smanjenjem emisija stakleničkih plinova značajno ispod referentnih vrijednosti. Početna vrijednost emisija CO₂ u 2022. je 317.000 tona CO₂eq/god dok se do 2029. planira postići 25.000 tona CO₂eq/godini. Ulaganja doprinose zapošljavanju tehničkih zanimanja, diversifikaciji gospodarstva te prijenosu inovativnih tehnologija. Procijenjen broj novih radnih mjesta koja bi bila stvorena projektom je oko 320. U fazi izvođenja bilo bi zaposleno oko 300 ljudi u prosjeku, od čega oko 30 novih radnih mjesta u Holcimu i oko 270 različitih izvođača i kompanija koji bi bili angažirani za pojedine radove. U operativnoj fazi predviđa se oko 20 novih radnih mjesta u Holcimu.

Komplementarnosti, sinergije, usklađenost sa DNSH principom, kao i sektorska područja za koja za potencijalnu potporu u okviru ostalih stupova su navedena u poglavlju 2.4 SMŽ i daju prikaz na razini obje županije.

Područje: Sisačko-moslavačka županija

2.1. Procjena gospodarskog, socijalnog i teritorijalnog učinka tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu Unije do 2050.

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (c)

Povijesno je jedna od primarnih industrijskih regija u RH, a trenutno jedna od najmanje razvijenih. Iz perspektive klimatske tranzicije u županiji najznačajniji je proizvodni sektor koji pridonosi najvećem udjelu emisija GHG i zapošljava 24% regionalne radne snage[1].

Najveći doprinos županijskim emisijama GHG[2] imaju industrijska postrojenja navedena u poglavlju 1.2. Uzimajući u obzir lokacije ETS postrojenja, povijesno industrijsko zagađenje kao i utjecaj nedavnog potresa (prosinac 2020.) koji je dodatno pogoršao ionako loš ekonomski i socijalni razvoj regije, presudno je da se socijalni, ekonomski i teritorijalni utjecaji tranzicije u županiji rješavaju kao cjelina.

Navedeni gospodarski subjekti ukupno zapošljavaju oko 2.325 osoba u SMŽ. Velika većina zaposlenih ima boravište u mjestu gdje se nalazi subjekt. Promatrajući izravno i neizravno zapošljavanje koje pružaju subjekti, sigurno kako ta postrojenja imaju velik utjecaj na ponudu radnih mjesta u lokalnoj zajednici, ali i županiji kao cjelini[3]. Zatvaranje subjekta ili restrukturiranje radne snage ili mreže dobavljača, će predstavljati značajan negativan utjecaj na SMŽ.

Jedan od ciljeva ETS subjekata je restrukturiranje poslovanja, povećanje kapaciteta i proizvodnje, te izrađuju investicijske planove usklađene s novim klimatskim ciljevima kao način smanjenja emisija stakleničkih plinova, povećanje energetske učinkovitosti i smanjenje ugljičnog otiska. Postrojenja su u različitim fazama razvoja, te neki već predviđaju prijelaz na OIE i predstavljaju zrele investicijske projekte (INA, Petrokemija), dok drugi imaju manje razvijene investicijske planove. Većina postrojenja nalazi se u blizini stambenih područja, te su također morala riješiti pitanje kvalitete zraka (npr. emisije NOX).

Proces tranzicije prema klimatski neutralnom gospodarstvu u županiji je započeo ili se planira u sektoru kemije i naftnih derivata, prema analizi iz Priloga D, ali i u proizvodnji električne energije na bazi nafte,

industriji primarnih metala i meso-prerađivačkog sektora, kao što se može vidjeti kroz sljedeće primjere projekata.

Petrokemija je najveći potrošač prirodnog plina u regiji te planira povećati proizvodnju zelenog amonijaka i dodatno smanjiti emisije CO₂, u cilju čega planira niz projekata (projekt ENERGANA, za iskorištavanje otpadne topline izgaranih plinova, projekti na postojećem pogonu Amonijak, frekvencijskog pretvarača elektromotornih pogona u postojećim pogonima Voda 1 i Voda 2 te rekultivacija projekta DUKI 2 instalacija terciarnog katalitičkog sustava za smanjenje emisija N₂O). Provedbom ovih projekata do 2027. očekuje se ukupno godišnje smanjenje emisija CO₂ od oko 217.352 tCO₂eq.

INA planira projekt solarne elektrane s kapacitetom proizvodnje energije od 3.500 MWh godišnje, projekt izgradnje biorafinerije za održivu proizvodnju naprednog bioetanola s projektom postrojenja CCUS i odlaganje biogenog CO₂ u projekt naftnih polja oko Siska. Svi su projekti u zreloj fazi, a tehnološki dio i početak proizvodnje nove tehnologije planiraju se nakon 2025. godine. Planiraju se koristiti sredstva iz fondova za ruralni razvoj, prvenstveno za aktivnosti vezane uz uspostavljanje energetske plantaže miskantusa, što uključuje aktiviranje zapuštenog poljoprivrednog zemljišta.

INA i Petrokemija planiraju zajednički projekt ulaganja u uvođenje čiste energetske tehnologije i infrastrukture po pristupačnoj cijeni i smanjenje emisije GHG. Cilj projekta je izgradnja sustava za hvatanje, skladištenje i korištenje ugljika proizvedenog u tvornici gnojiva u Kutini. Planirano je ostvarenje smanjenja emisija CO₂ od 190.000 t CO₂/godišnje. Navedeni projekt je uvršten u ulaganja NPOO-a. INA ima sistemsku ulogu u hrvatskom energetskom sustavu obzirom da ga opskrbljuje gorivom i ostalim kemijskim proizvodima. INA Rafinerija Sisak konstantno smanjuje broj zaposlenih. U 2015. bilo je 800 zaposlenih, 2022. otpušteno je još stotinjak radnika, te nakon toga u sisačkom pogonu ostaje između 200 i 250 radnika.

HEP d.o.o. - TE Sisak planira razgradnju blokova A i B te mogućnost novih ulaganja u novoizgrađene prostore u blokovima A i B. Tijekom ovog postupka razgradnje, blok C i BETO Sisak ostat će u funkciji, osiguravajući sigurnost opskrbe. Učinkovitost bloka C iznosi do 60%, a za optimizaciju procesa proizvodnje topline planira se u narednim godinama instalirati spremnik topline. Drugi dio plana ulaganja - mogućnost novih ulaganja u novoizgrađene prostore u blokovima A i B35 - obuhvatit će, ovisno o isplativosti ulaganja u novu obnovljivu energiju (energiju/ toplinu) za koju se utvrdi da će biti prikladna za trenutno postrojenje i da postoji mogućnost implementacije tih tehnologija.

ABS Sisak planira projekt za smanjenje proizvodnog otpada u regiji, a Gavrilović planira povećanje energetske učinkovitosti.

FPT ne predviđa potporu specifičnim operacijama vezanim uz gore navedene projekte. FPT će financirati operacije za ublažavanje mogućih kombiniranih negativnih učinaka tranzicijskog procesa u cjelini, npr. podupiranjem poduzetništva, učenja novih vještina i razvoja novih sektora i tehnologija (npr. *gaming*).

Prema prvim neslužbenim rezultatima Popisa stanovništva 2021. uočeno je smanjenje broja stanovnika u SMŽ za 18,49%, a daljnjim nestajanjem radnih mjesta može se očekivati daljnje opadanje broja stanovnika. Prema podacima HZZ u 2021. upisano je 100 novih nezaposlenih osoba iz proizvodnje rafiniranih naftnih proizvoda, 105 iz drvo-prerađivačke industrije te stotinjak iz raznih uslužnih djelatnosti. Od 2015. do 2021. iz županije je iselilo 21.367 stanovnika i postoji velika potreba da se taj trend preokrene. Zbog nedavnih potresa i iseljavanja stanovništva, ali i nepostojanja sveučilišta

(uglavnom mladog i mladih obitelji), potrebna su ulaganja vezana za prekvalifikaciju/ponovno osposobljavanje i pružanje lakšeg pristupa pomoći pri traženju posla. Potrebno je ulaganje u poduzetništvo i razvoj novih grana gospodarstva kako bi se ublažio negativni učinak uzrokovan gašenjem industrije, te motiviralo poduzetnike na stvaranje novih i očuvanje i modernizaciju postojećih proizvodnih kapaciteta koji će proizvoditi elektroničke i druge proizvode visokog stupnja finalizacije i veće dodatne vrijednosti, na održiv i ekološki prihvatljiv način.

Posljedice smanjenja broja stanovnika održava se i na obrazovni sustav u kojem je uočen trend opadanja broja upisanih učenika u osnovne i srednje škole u SMŽ što posljedično dovodi do smanjenja udijele radno sposobnog i obrazovnog stanovništva.

Proces tranzicije prema niskougličnom gospodarstvu SMŽ omogućit će znatne promjene u strukturi gospodarstva županije, kao i u traženim zanimanjima te će biti nužna prekvalifikacija pogođenih radnika u održiva zanimanja za kojima postoji potražnja na tržištu. Zaposlenici sektora pogođenih zelenom tranzicijom često su jedini zaposleni u svojim obiteljima što često znači i osiguravanje egzistencije cijele obitelji.

Postoji mnogo velikih industrija i objekata koji propadaju tijekom godina, te je utvrđena potreba za prekvalifikacijom radnika. Nedostatak izbora i kvalitete programa (koji nisu primjereni tržišnim potrebama regije jer većina neformalnih programa nudi niskokvalificirane programe, a formalnom obrazovanju nedostaju visokokvalificirani programi koji su traženi u regionalnoj industriji), kako srednjih škola tako i sveučilišta, tjera studente na studij u druge gradove (npr. u obližnji Zagreb). Slijedom toga IKT industrija vrlo je atraktivna za perspektivu diversifikacije, posebno u smislu privlačenja poduzetništva i mladih ljudi u županiju. Povezanost visokog obrazovanja i privatnog sektora prisutna je u smislu studenata koji pronalaze posao u svome području (Metalurški fakultet), ali veza između lokalnih istraživačkih institucija i privatnog sektora ne postoji, jer mnoga poduzeća provode studije s institucijama iz Zagreba. Mlađa je populacija fleksibilnija i spremnija na promjene, ali isto tako spremna napustiti regiju u potrazi za poslom ako je prisutan nedostatak mogućnosti zaposlenja. Poslovna podrška za nova poduzeća također se pruža putem inkubatora u regiji, dobri primjeri uključuju Pisak i Novska *gaming* inkubator PISMO - jedinstveni inkubator u Hrvatskoj koji nadahnjuje mlade poduzetnike i programere da ostanu u svojoj regiji. Očekuje se da će predviđena ulaganja osposobiti ukupno 8.578 osoba, prekvalificirati 750 osoba, te stvoriti oko 450 novih radnih mjesta.

[1] https://www.smz.hr/images/stories/gospodarstvo/2018/zrs_smz_2018.pdf

[2] U SMŽ, na temelju njihove razine verificiranih godišnjih emisija iz 2019. g., postoji 5 gospodarskih subjekata koji su uključeni u EU ETS sustav.

[3] U SMŽ je u 2019. bilo prijavljeno 2.162 poduzeća (ne uključujući samozaposlene osobe, obrtnike itd.).

2.2. Razvojne potrebe i ciljevi do 2030. radi postizanja klimatski neutralnog gospodarstva Unije do 2050.

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (d)

Uzimajući u obzir u prošlom poglavlju (2.1.) navedene procjene gospodarskog, socijalnog i teritorijalnog učinka tranzicije, ali i razvojne scenarije koji su u skladu s Integriranim nacionalnim energetske i klimatskim planom Republike Hrvatske za razdoblje 2021.-2030., načelima pravedne tranzicije i raspravama s regionalnim koordinatorima, identificirani su strateški ciljevi tranzicije za SMŽ te povezane razvojne potrebe. Temeljem razvojnih potreba i strateških ciljeva, u poglavlju 2.4. Vrste predviđenih operacija opisane su operacije i njihov očekivani doprinos ublažavanju učinka tranzicije.

Strateški cilj 1: „Dekarbonizacija regionalnog gospodarstva“ ima za cilj mobilizirati ETS sektor kako bi se smanjio udio regionalnih emisija stakleničkih plinova u ukupnim nacionalnim emisijama, sukladno razvojnim potrebama povezanim s energetsom tranzicijom koje uključuju:

- smanjivanje emisije CO₂, povećanje energetske učinkovitosti i održivosti zaposlenosti

I sukladno razvojnim potrebama povezanim s tranzicijom okoliša koje uključuju:

- Povećanje kvalitete zraka i prelazak na obnovljive izvore energije što je više moguće.

Razvojne potrebe povezane s tranzicijom gospodarstva uključuju:

- Poboljšati diversifikaciju lokalne ekonomije
- Izgradnja kampusa *gaming* industrije u svrhu razvoja IKT industrije kao generatora mogućnosti zapošljavanja
- Infrastruktura i opremanje za razvoj novih poduzetničkih inkubatora na području SMŽ, koji doprinose razvoju digitalizacije, digitalnih inovacija i digitalnoj povezanosti, smanjenju emisija stakleničkih plinova i prekvalificiranju radne snage s ciljem povećanja zapošljivosti.

Temeljem potreba utvrđen je Strateški cilj 2: „Raznoliko i otporno regionalno gospodarstvo“ koji za cilj ima modernizaciju gospodarstva županije povećanjem mogućnosti zapošljavanja radne snage, te razvoj IRI i start-up ekosustava (uključujući formalno obrazovanje, start-upove, veća poduzeća, zajedničku opremu, zajedničke uredske prostore, povećani kapacitet inkubatora, itd.)

Razvojne potrebe povezane s tranzicijom ljudskog kapitala i socijalne infrastrukture uključuju:

- Poboljšanje obrazovnog sustava širenjem ponude programa formalnog i neformalnog obrazovanja i poboljšanjem postojećih kurikuluma kako bi zadovoljili potrebe lokalnih poslodavaca, kao i programa cjeloživotnog obrazovanja i strukovnog obrazovanja i osposobljavanja (VET)
- Infrastrukturna ulaganja i opremanje tehnologijom obrazovnih institucija u svrhu usvajanja znanja i vještina majstorske razine u skladu s promjenama na tržištu rada
- Stvaranje radnih mjesta s visokom dodanom vrijednosti tijekom procesa pravedne tranzicije kako bi se zadržalo mlado, obrazovano radno sposobno stanovništvo
- Povećanje mogućnosti zapošljavanja u regiji (npr. razvitak određene industrije) kako bi se smanjilo iseljavanje iz regije

Temeljem potreba utvrđen je strateški cilj 3: „Osnaženi i kvalificirani ljudski resursi“ koji za cilj ima ulaganje u programe osmišljene za poticanje bliže suradnje između obrazovanja i industrije, poboljšavanje poduzetničkih vještina i načina razmišljanja, cjeloživotno učenje, rješavanje problema odljeva mozgova povećanjem atraktivnosti regije za mlađu populaciju, te promoviranje unaprijedne potrage za poslom i pristup doškolovanju ili promjeni struke.

Strateški cilj 4: Kvalitetan život i revitaliziran okoliš više je horizontalnog karaktera, te je povezan je s više prethodno navedenih potreba i adresiran kroz više operacija.

2.3. Usklađenost s drugim relevantnim nacionalnim, regionalnim ili teritorijalnim strategijama i planovima

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (e)

TPPT je usklađen sa sljedećim nacionalnim strateškim dokumentima:

- Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030., strateški cilj 8. "Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost" (NN, br. 25/20),
- Strategijom energetskog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. (NN, br. 25/20),
- Strategijom niskougličnog razvoja Republike Hrvatske do 2030. s pogledom na 2050. (NN, br. 63/21),
- Nacionalnim planom oporavka i otpornosti (C1.2: Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo).
- Integrirani nacionalni energetska i klimatski plan Republike Hrvatske za razdoblje 2021. – 2030. (u procesu ažuriranja)

Ambiciozniji klimatski i energetska ciljevi proizlaze i iz zakonskih prijedloga paketa "Spremni za 55". RH je izradila scenarij o klimatskoj neutralnosti do 2050.g. temeljem kojeg će biti ažurirane strategije i NEKP.

Jedan od bitnih ciljeva hrvatske energetske politike je povećanje udjela obnovljivih izvora energije u potrošnji energije. Integrirani NEKP definira indikativne nacionalne ciljeve za udjele obnovljivih izvora energije do 2030. Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja je u procesu ažuriranja NEKP-a s novim ciljem za konačnu bruto potrošnju energije iz OIE koja će biti iznad 39%.

RH se pridružila PPCA-u, tijekom COP26 najavila ukidanje proizvodnje el. energije iz ugljena u RH do 2033. godine, uz nastojanje da to bude ranije dok je Vlada RH donijela zaključak o prihvaćanju Izvješća s COP26.

Strategija razvoja SMŽ završena je zadnjim danom 2021. Za iduće razdoblje Županija trenutno dovršava svoj **Plan razvoja do 2027. godine** sukladno smjeru razvoja i strateškim ciljevima NRS 2030. (npr. održivo gospodarstvo i društvo), Strategije pametne specijalizacije i Programu socijalne i gospodarske revitalizacije potpomognutih područja SMŽ pogođenih potresom koji je izradio MRRFEU. Spomenuti dokumenti naglašavaju snažnu potrebu za povećanjem produktivnosti i zaposlenosti, zaustavljanjem depopulacije stanovništva županije i poboljšanjem strukturnih karakteristika županijskog stanovništva.

Strateški cilj TPPT-a za SMŽ SC 1: Dekarbonizacija regionalnog gospodarstva usklađen je s NEKP-om - 2.1 Dimenzija: Dekarbonizacija; 2.1.1 Emisije i uklanjanje stakleničkih plinova, NRS-om Republike Hrvatske do 2030. - strateškim ciljem 8: Ekološka i energetska tranzicija za klimatsku neutralnost, Županijskom razvojnom strategijom - prioritetom 4. Razvoj novih i obnovljivih izvora energije i učinkovito upravljanje energijom, S3 strategijom - Tematskim prioritetnim područjem: Pametna i čista

energija, SC 2: Jačanje digitalizacije i zelena tranzicija poduzeća, te ključnim mjerama iz Priloga D Izvješća za Hrvatsku 2020 - ulaganja u razvoj tehnologije i infrastrukture za pristupačnu čistu energiju i smanjenje emisije stakleničkih plinova

Strateški cilj SC 2: Raznoliko i otporno regionalno gospodarstvo usklađen je s NEKP-om - strateškim ciljem 2: Razvoj energetske infrastrukture, Županijskom razvojnom strategijom - ciljem 1: Gospodarski rast i zaposlenost, prioritetom 2. Razvoj obrta, poduzetništva i poduzetničke infrastrukture, S3 strategijom - Tematskim prioritetnim područjem: Pametna i čista energija, SC 3: Povećanje tržišnog dosega inovativnih proizvoda, te ključnim mjerama iz Priloga D Izvješća za Hrvatsku 2020 - stručno usavršavanje i prekvalifikacija radnika, ulaganja u istraživačke i inovacijske aktivnosti i poticanje prijenosa naprednih tehnologija, produktivna ulaganja u mala i srednja poduzeća, uključujući novoosnovana poduzeća (start-upove), što dovodi do gospodarske diversifikacije i rekonverzije i ulaganja u jačanje kružne ekonomije.

Strateški cilj SC 3: Osnaženi i kvalificirani ljudski resursi usklađen je s NEKP-om - 2.5 Dimenzija: Istraživanje, inovacije i konkurentnost, NRS-om Republike Hrvatske do 2030. - strateškim ciljem 2: Obrazovani i zaposleni ljudi, Županijskom razvojnom strategijom - prioritetom 6. Razvoj obrazovne infrastrukture temeljene na visokoj tehnologiji, razvoju ljudskih resursa i aktivnog tržišta rada, te ključnim mjerama iz Priloga D Izvješća za Hrvatsku 2020 - stručno usavršavanje i prekvalifikacija radnika, ulaganja u istraživačke i inovacijske aktivnosti i poticanje prijenosa naprednih tehnologija.

Strateški cilj SC 4: Kvalitetan život i revitaliziran okoliš usklađen je s NRS-om Republike Hrvatske do 2030. - strateškim ciljem 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima, te Županijskom razvojnom strategijom - razvojnim prioritetom 10 Unaprjeđenje socijalne uključenosti.

2.4. Vrste predviđenih operacija

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točke od (g) do (k) i članak 11. stavak 5.

Više pojedinosti o vrstama predviđenih operacija uključeno je u Prilogu I TPPT-a.

Operacija 1

Provedba programa usmjerenih na razvoj vještina i mogućnosti zapošljavanja u regiji kroz ulaganje u izgradnju i opremanje Majstorske škole.

Očekivani doprinos:

Ulaganje usmjereno na unaprjeđenje kvalitetnog i poticajnog poslovnog okruženja u Republici Hrvatskoj posebice usmjerenog na unaprjeđenje konkurentnosti usvajanjem više razine znanja nužne za povećanje kvalitete proizvoda i usluga, zatim osiguranom cjeloživotnom učenju i savladavanju novih tehnologija, uključivo i nužnim digitalnim vještinama, a kroz osnivanje i uspostavu „Majstorske škole“. Operacija doprinosi socijalno-ekonomskom razvoju Hrvatske stvaranjem jednakih mogućnosti u cijeloj zemlji, što dovodi do povećanja konkurentnosti i mobilizacije vlastitih potencijala za razvoj, poštujući načela održivog razvoja i načelo supsidijarnosti. Očekivani polaznici Majstorske škole su nezaposleni SSO obrtničke struke iz SMŽ, susjednih županija i RH, kao i zaposleni koji žele prekvalifikaciju u neko (drugo) obrtničko zanimanje, te se očekuje da će do 2029. biti 8.578 osoba uključenih i osposobljenih u programima škole.

Projekt Majstorske škole kroz FPT predviđa izgradnju na n-ZEB razini i opremanje tehnologijom, dok će se kroz ESF+ provoditi aktivnosti izrade i standardizacija programa koji se provode u majstorskoj školi u skladu s HKO-om, izrada programa za majstorske ispite, uvođenje sustava osiguranja kvaliteta (QA) u implementaciju i izvedbu programa, jačanje kapaciteta zaposlenika majstorske škole, edukacija za poduzetništvo, mentoriranje novih obrta i jačanje kapaciteta obrtnika kroz cjeloživotno obrazovanje.

Predviđa se mogućnost razvoja i provedbe dodatnih aktivnosti u formi tečajeva za razvoj vještina za tranziciju (upoznavanje s novim tehnologijama i usklađivanje sa zelenom i digitalnom tranzicijom) za osobe u energetski intenzivnim industrijama, koji su riziku od gubitka posla ili su izgubili posao.

Operacija 2

Razvoj IKT industrije kao pokretača zapošljavanja s visokom dodanom vrijednosti i povećanje mogućnosti zapošljavanja radne snage koja je uslijed tranzicije izgubila radno mjesto, kroz ulaganje u pokretanje kampusa *gaming* industrije u gradu Novskoj, uz pružanje podrške MSP-ovima i start-upovima u *gaming* industriji, ali i ostalim sektorima (drva industrija, metalurška industrija, turizam, poljoprivreda, obrazovanje itd.) uključujući i pružanje inovativnih digitalnih usluga. Tehnologije koje će se koristiti u svrhu digitalne transformacije MSP-ova su Game-development (*gamification*) with Virtual reality and Augmented reality, Blockchain technologies and Internet of Things (IoT).

Očekivani doprinos

Uspostavljanjem i izgradnjom kampusa za *gaming* će se ublažiti posljedice tranzicije na klimatsku neutralnost modernizacijom gospodarstva SMŽ te povećati mogućnosti zapošljavanja radne snage koja je uslijed tranzicije koja je pogodila industriju SMŽ uskraćena za veliki broj radnih mjesta, te je za zapošljavanje istih potrebno razvijanje nove grane gospodarstva kako bi se pokrili nedostaci uzrokovani gašenjem industrije koja je bila veliki zagađivač okoliša. Operacija izravno doprinosi razvoju digitalizacije, digitalnih inovacija i digitalnoj povezanosti, smanjenju emisija stakleničkih plinova i prekvalificiranju radne snage s ciljem povećanja zapošljivosti. Operacija će poduprijeti provedbu strategije pametne specijalizacije za razdoblje 2021.- 2027. doprinoseći razvoju novih digitalnih proizvoda.

Jedan od ciljeva je i motiviranje poduzetnika za stvaranje novih i očuvanje i modernizaciju postojećih proizvodnih kapaciteta koji će proizvoditi elektroničke i druge proizvode visokog stupnja finalizacije, veće dodatne vrijednosti na održiv i ekološki prihvatljiv način. Očekivani broj korisnika po navedenih 20 usluga je 200 po godini, što iznosi od 2022. do 2029. 1600 korisnika. Projektom se planira zaposliti 85 ljudi direktno te više od 200 ljudi indirektno.

Operacija 3

Poticanje konkurentnosti i prepoznatljivosti obrtnika i poduzetnika s područja županije kroz uspostavu infrastrukture (uključujući i opremanje) za razvoj novih poduzetničkih inkubatora na području cijele SMŽ.

Očekivani doprinos

Cilj je pojačati diversifikaciju gospodarstva, ulagati u inovacije, stvarati produktivne i konkurentne MSP-ove. Na 12000 m² u Sisku te 1200 m² u Glini planirani broj inkubacijskih jedinica Sisak je 20, Glina 10 što znači 30 korisnika u prve tri godine. Do 2029. godine planirani broj inkubacijskih jedinica je 75 (55 u Sisku i 20 u Glini). Broj MSP-ova koji se koriste uslugama inkubatora nakon uspostave infrastrukture inkubatora bit će 735, odnosno 110 godišnje. Ciljna skupina u ovoj operaciji će biti pretežno radna snaga koja je ostala bez posla nakon zatvaranja velikih poduzeća ili kojima prijete da ostanu bez posla. Operacija će pozitivno utjecati na broj zaposlenih na području županije, jačanje ruralnih sredina, te poticanje konkurentnosti i prepoznatljivosti obrtnika i poduzetnika s područja županije.

- usklađenost sa DNSH principom:

Aktivnosti su procijenjene kao kompatibilne sa DNSH principom, budući da su ocijenjene kao kompatibilne prema Mehanizmu za oporavak i otpornost.

- sinergije i komplementarnosti predviđenih operacija s drugim relevantnim programima Unije u okviru cilja „Ulaganje za radna mjesta i rast” (podupiranje postupka tranzicije), drugim financijskim instrumentima (Fond za modernizaciju trgovanja emisijama Unije) kako bi se odgovorilo na utvrđene razvojne potrebe:

Sinergije i komplementarnosti FPT-a ostvarit će se u okviru VFO-a 2021.-2027. koji podupire hrvatski ekosustav IRI-a (npr. razvoj IRI infrastrukture ili podupiranje projekata suradnje IRI-a putem klastera ili slično) i daljnji razvoj pametnih energetske mreža. Diversifikacija gospodarstva može se dodatno potaknuti ulaganjem putem Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) ili Europskog fonda za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu (EFPRA), usmjerenih na održivu proizvodnju hrane ili slično.

Ulaganja u promicanje energetske učinkovitosti (EE) planirana su u okviru PKK iz EFRR-a kroz potpore za provedbu programa energetske i sveobuhvatne obnove u zgradarstvu i gospodarstvu. Istovremeno, u okviru ITP-a, iz EFRR-a će se ulaganja usmjeriti u energetske obnovu javnih i višestambenih zgrada u gradovima te javnih zgrada na otocima, dok će se iz FPT-a dio ulaganja usmjeriti u smanjenje emisija stakleničkih plinova i ulaganja u proizvodne i poslovne inovacije s ciljem pružanja podrške energetskej tranziciji županijama u tranziciji. Program ribarstva i akvakulture predviđa poticati veću EE kroz ulaganja u ribarska plovila, uzgajališta u akvakulturi i prerađivačke kapacitete, poticati razvoj i korištenje energije iz OIE, te promicati smanjenje emisija u ribarstvu i akvakulturi.

ETS postrojenja bit će u mogućnosti prijaviti se za Modernizacijski i Inovacijski fond za ulaganje u nadogradnju postojećih ili uvođenje novih tehnologija. Ulaganja kroz FPT bit će komplementarna s NPOO-om, komponentom 1. Gospodarstvo, gdje će se podrška NPOO-a uglavnom fokusirati na zelenu i digitalnu tranziciju putem MSP-a, ulaganje u toplinarstvo i obnovljive izvore energije za dekarbonizaciju energetskeg sektora, te ulaganje u korištenje vodika i novih tehnologija, kao i izgradnju i digitalizaciju energetskeg sustava i prateće infrastrukture za dekarbonizaciju energetskeg sektora. Također, NPOO će podržati projekt biorafinerije (projekt br. C1.2. R1-I4 u Hrvatskom planu oporavka i otpornosti) i projekt CCS, zajednički projekt INA d.d. i Petrokemije.

Sinergije s VFO-om 2021.-2027. povezane s ulaganjima putem ESF+ koji će biti usmjeren na poboljšanje kvalitete i relevantnosti formalnog i neformalnog obrazovnog sustava i povećanje mogućnosti zapošljavanja, posebno za mlade.

U pogledu jačanja vještina, potpora u okviru PKK, iz EFRR-a usmjerena je na jačanje vještina i kompetencija za pametnu specijalizaciju kao i posebnih stručnih vještina poduzetnika dok je potpora u okviru ITP-a, iz EFRR-a usmjerena na programe za razvoj pametnih vještina. Istovremeno, podrška FPT-a usmjerena je na prekvalifikaciju i uključivanje pogođenih radnika i osoba u potrazi za poslom, unaprjeđenje konkurentnosti usvajanjem više razine znanja nužne za povećanje kvalitete proizvoda i usluga, osiguravanju cjeloživotnog učenja i savladavanju novih tehnologija, uključivo i zelenih i digitalnih vještina u tranzicijskim županijama. Svi programi će biti usklađeni sa standardima kvalifikacija HKO u trenutku planiranja i provedbe istih, budući da ustanove za obrazovanje odraslih provode isključivo programe verificirane od strane nadležnih ministarstava, u skladu s HKO.

S druge strane, kroz ESF+, kako bi se vještine uskladile s potrebama tržišta rada u području strukovnih zanimanja, ulagat će se u dokvalifikaciju i prekvalifikaciju, uspostavljanje IRU *building blocks*, nadogradnju formalnog obrazovanja za strukovna zanimanja i razvoj novog modela za stjecanje statusa majstora, u skladu s HKO-om, kao i poticanje otvaranja novih radnih mjesta i obrta. Dodatno, kroz ESF+ će se provoditi modernizacija sustava strukovnog obrazovanja i osposobljavanja kroz reformske intervencije koje obuhvaćaju optimizaciju, racionalizaciju i prilagodbu strukovnih programa razvojnim potrebama gospodarstva. U domeni obrazovanja odraslih, komplementarno programima prekvalifikacije i obrazovanja odraslih kroz FPT, iz ESF+ će se sredstva usmjeriti u unaprjeđenje Sustava osiguranja kvalitete obrazovanja odraslih.

U kontekstu specifičnih shema za zaposlenike u energetske intenzivnim industrijama, u ESF+ nisu eksplicitno planirane takve aktivnosti, no kroz sustav vaučera će se nuditi pohađanje programa i za zaposlene i nezaposlene osobe na cijelom teritoriju RH (kroz područne urede HZZ-a) u kojima će moći sudjelovati i navedeni radnici.

Projekt Majstorske škole kroz FPT predviđa izgradnju na n-ZEB razini i opremanje tehnologijom, dok će se kroz ESF+ provoditi aktivnosti izrade i standardizacija programa koji se provode u majstorskoj školi u skladu s HKO-om, izrada programa za majstorske ispite, uvođenje sustava osiguranja kvaliteta (QA) u implementaciju i izvedbu programa, jačanje kapaciteta zaposlenika majstorske škole, edukacija za poduzetništvo, mentoriranje novih obrta i jačanje kapaciteta obrtnika kroz cjeloživotno obrazovanje.

- sektori i tematska područja za koja se predviđa potpora u okviru ostalih stupova

Kako bi se potaknula dodatna ulaganja, a u skladu s opisanim izazovima i ciljevima pravedne tranzicije, stup II mehanizma pravedne tranzicije mogao bi pružiti komplementarnu potporu FPT-u u produktivna ulaganja u MSP; projekti iz područja turizma, kulturnih i kreativnih sektora, kulturne baštine, koji mogu pridonijeti otvaranju novih, održivih radnih mjesta; podrška za IRI; ulaganja u energetske učinkovitost; ulaganja u obnovljive izvore energije; ulaganja u unaprjeđenje kružnog gospodarstva; ulaganja u dekarbonizaciju. Stup III mehanizma za pravednu tranziciju mogao bi pružiti komplementarnu potporu FPT-u u ulaganja u implementaciju tehnologije, kao i u sustave i infrastrukturu za pristupačnu čistu energiju, uključujući tehnologije za skladištenje energije, i smanjenje emisija stakleničkih plinova; ulaganja u obnovljive izvore energije; ulaganja u prometnu infrastrukturu; ulaganja u unapređenje kružnog gospodarstva. Potreba za dodatnim izvorima financiranja može se točno utvrditi na temelju rezultata projekta TSI za potporu provedbi pravedne tranzicije u Hrvatskoj.

3. Mehanizmi upravljanja

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točka (f)

Priprema TPPT-a:

MRRFEU kao koordinacijsko tijelo za programiranje svih programa EU-a facilitira pripremu TPPT-a, a u proces su direktno uključeni regionalni koordinatori IŽ i SMŽ, te članovi *ad hoc* radne skupine za pravednu tranziciju (Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo financija, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo poljoprivrede). Obzirom da se Fond za pravednu tranziciju programira kroz Integrirani teritorijalni program 2021.-2027. koji će uključivati TPPT, o tijeku pripreme TPPT-a također su izvještavani i članovi radne skupine za integrirani teritorijalni razvoj, koja uključuje dionike s nacionalne, regionalne i lokalne razine, te predstavnike gospodarskih i socijalnih partnera, akademske i znanstvene zajednice te civilnog društva. RS Integrirani teritorijalni razvoj ima 1 nositelja, 61 člana i 91 zamjenu člana.

Provedba i praćenje TPPT-a:

- MRRFEU djeluje kao koordinacijsko tijelo za programiranje svih programa EU-a i Upravljačko tijelo za program koji će uključivati TPPT, nadziranje provedbe, planiranje i provedbu evaluacije TPPT-a, revidiranje i prilagođavanje TPPT po potrebi.
- Jedinствeni Odbor za praćenje programa PKK i ITP, koji uključuje TPPT, zadužen je za praćenje i upravljanje provedbom navedena dva programa, time i konkretnog TPPT-a.
- Tijela državne uprave (Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo financija, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo poljoprivrede), te regionalni koordinatori IŽ i SMŽ - sudjeluju u jedinstvenom Odboru za praćenje programa PKK i ITP, koji uključuje TPPT. U navedenom OzP-u također sudjeluju i predstavnici sindikata te OCD-ova.
- Sva navedena ministarstva sudjeluju u Radnoj skupini na visokoj razini za FPT osiguravajući dosljednost, koherentnost i sinergiju FPT-a s drugim nacionalnim i EU programima izvan nadležnosti koordinacijskog tijela.

Evaluacija (vrednovanje) TPPT-a:

- Plan vrednovanja TPPT-a bit će uključen u plan vrednovanja odgovarajućeg programa u koji je TPPT integriran.
- S obzirom na relativno kratak vremenski okvir ulaganja FPT-a, srednjoročno vrednovanje trebala bi provesti 2024./2025. godine, kada bi se mogli istražiti pokazatelji rezultata i učinka.
- *Ex-post* vrednovanje provedbe TPPT-a na kraju razdoblja provedbe svakako bi bilo korisno za izvlačenje naučenih lekcija koje bi se mogle koristiti u budućnosti, posebno ukazujući na izazove u postizanju očekivanih rezultata i učinke i načine njihovog prevladavanja.
- Iako je odgovornost za provedbu vrednovanja na nacionalnoj razini, kako bi se osiguralo da vrednovanje uvaži širi nacionalni kontekst i viziju pravedne tranzicije, preporuča se da pojedine županije također izvrše vrednovanje svojih operacija pravedne tranzicije u okviru vrednovanja svojih županijskih razvojnih planova, tijekom planiranih srednjoročnih i *ex-post* vrednovanja.

Vežano za mehanizam koordinacije u okviru FPT-a, Upravljačko tijelo će surađivati s nadležnim ministarstvima (Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike, Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Ministarstvo financija, Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, Ministarstvo poljoprivrede), regionalnim koordinatorima SMŽ i IŽ, te ostalim relevantnim dionicima u provedbi i praćenju TPPT-a, dok će se pozivi, uzimajući u obzir preporuke koje će proizaći iz TSI projekta vežano za način provedbe FPT-a, planirati i provoditi isključivo u nadležnosti Upravljačkog tijela. Tijekom provedbe u radu odbora za praćenje među ostalim sudjelovat će nadležna ministarstva i regionalni koordinatori SMŽ i IŽ.

Opća javnost informirana je o elementima koji su predstavljali okosnicu izrade TPPT-a putem namjenskog jedinstvenog web portala (www.strukturnifondovi.hr/), a informacije o navedenom će se nastaviti osiguravati i u toku provedbe TPPT-a u okviru ITP.

4. Pokazatelji ostvarenja ili rezultata za pojedine programe

Upućivanje: članak 12. stavak 1. Uredbe o FPT-u

Obrazloženje nužnosti posebnih pokazatelja ostvarenja ili rezultata za pojedine programe na temelju predviđenih vrsta operacija

--

Upućivanje: članak 11. stavak 2. točke od (g) do (k) i članak 11. stavak 5.